

Journalpapperskonsumtionen i Västeuropa

Stockholm 1962

Industriens Utredningsinstitut

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	<u>sid.</u>
I Syfte och uppläggning av journalpappersundersökningen	1
II Avgränsning och definitioner	3
Tekniska definitioner. Handelspolitiska definitioner. Marknadsmässiga definitioner. Teknisk klassificering av pappret i vår tidningsanalys.	
III Faktorer som bestämmer efterfrågan på papper och papperskvaliteter för den periodiska pressen	8
Faktorer som bestämmer efterfrågan på populärpress. Annonssintäkternas andel av de totala intäkterna. Samband mellan sidantal och pappersåtgång i vikt. Papperskostnadernas andel av en tidnings totala framställningskostnad. Tryckförfarandets betydelse för efterfrågan på olika papperskvaliteter.	
IV Journalpapperskonsumtionen i Sverige	16
Utvecklingen av den svenska journalpapperskonsumtionen. Den svenska tidningsundersökningen.	
V Journalpapperskonsumtionen i Storbritannien	26
Journalpapperskonsumtion och populärpressens utveckling. Tidningsundersökningen.	
VI Journalpapperskonsumtionen i Västtyskland	41
Allmän statistik. Tidningsundersökningen.	
VII Journalpapperskonsumtionen i Frankrike	53
Den allmänna statistiska bakgrunden. Tidningsundersökningen.	
VIII Journalpapperskonsumtionen i Italien	60
Papperskonsumtionen enligt tillgängligt statistiskt material. Tidningsundersökningen.	
IX Översiktlig sammanfattning samt beräkningar om den europeiska journalpapperskonsumtionen	67
Papperskonsumtion och inkomst. Beräkning av den europeiska journalpapperskonsumtionen. Några kommentarer beträffande vissa länder. Kvalitetsnivå. Koncentrationen. Tryckmetod. Handeln med journalpapper i Västeuropa samt ländernas självförsörjningsgrad.	

Tabellbilagor.

I. Syfte och uppläggning av journalpappersundersökningen

Syftet med föreliggande undersökning har varit att kartlägga konsumtionen av journalpapper i de fyra största västeuropeiska länderna England, Västtyskland, Frankrike och Italien. En motsvarande studie för Sverige har även utförts, dock huvudsakligen av metodologiska skäl.

Det har i första hand gällt att få en uppfattning av den aktuella konsumtionsnivån men även att finna underlag för bedömning av hur efterfrågan kommer att tillväxa. En väsentlig uppgift har varit, att söka specificera konsumtionen av journalpapper på olika papperskvaliteter, och att karakterisera papperet i avseende på tryckmetod, arkvikt och andra för pappersproducenten intressanta data.

Då den allmänna statistiken på detta område är helt otillräcklig för en sådan detaljerad studie, har det ansetts lämpligt att för varje land noggrant undersöka den periodiska pressen, till vilken den övervägande delen journalpapper går. Den praktiskt sett enda framkomliga vägen att genomföra en sådan undersökning bedömdes vara att samla in ett antal tidningar från varje land och analysera dessa laboratoriemässigt. Härigenom har man vunnit den väsentliga fördelen att samtidigt få en ingående belysning av konsumtionsstrukturen i resp. land. Vi har fått möjlighet att bättre kunna besvara sådana frågeställningar som: Vilka tidningar är de största papperskonsumenterna? Hur starkt koncentrerad är marknaden? Vilka slag av tidningar förbrukar bestruket journalpapper?

Genom kombinationen av allmänt tillgängligt statistiskt material och den särskilda tidningsundersökningen har en ganska god bild av journalpappersmarknaden vuxit fram. Utredningen bör dock närmast karakteriseras som en basstudie. Den kan tjäna som utgångspunkt för en fortsatt uppföljning av journalpappersmarknadens utveckling. Dessutom kan erfarenheterna av metoderna vara till gagn vid eventuella studier i andra länder.

Vid efterfrågestudier är det viktigt att noggrant klassificera de produkter, vars konsumtion man vill undersöka. Vi har därför i avsnitt II av denna rapport ägnat relativt stort utrymme åt att avgränsa och definiera journalpapper både ur teknisk och marknadsmässig synpunkt. I avsnitt III har vi sedan med allmänna resonemang och tillgängliga data sökt ange några av de faktorer som syns vara de bestämmande för efterfrågan på journalpapper. Därefter har vi i fem avsnitt redogjort för journalpapperskonsumtionen i Sverige och de fyra andra västeuropeiska länderna. I det svenska avsnittet redogöres mer i detalj för metoderna i tidningsundersökningen. Varje länderrapport är disponerad i två huvuddelar, en allmän beskrivning av papperskonsumtionens utveckling (och andra tillgängliga data av intresse) och en del som redogör för tidningsundersökningen. I avsnitt IX sammanställs huvudresultaten från varje land och jämföres dessa sinsemellan. Därigenom har de karakteristiska dragen i de olika ländernas konsumtion framträtt tydligare. I det sista avsnittet har vi även presenterat vissa uppgifter om handeln med journalpapper i Västeuropa, främst de skandinaviska ländernas export.

II. Avgränsning och definitioner

Det är mycket viktigt vid efterfrågeanalyser att man söker definiera och avgränsa den varugrupp som skall undersökas. Svårigheterna är dock stora att dra gränser mellan olika slag av tryckpapper. I vår undersökning rör vi oss med två vitt skilda definitioner på journalpapper, den rent tekniska och den marknadsmässiga. En tredje typ av definitioner är den handelspolitiska, som bygger såväl på papperets tekniska egenskaper som dess användningsområde och som tullsatserna fastställs efter.

1. Tekniska definitioner

Journalpapper är ett tryckpapper som på kvalitetsskalan ligger mellan å ena sidan tidningspapper och å andra sidan bok- och konstryckpapper. I den tekniska definitionen har man tagit fasta på vissa fysiskt mätbara egenskaper. Någon internationellt godtagen standard finns inte. I allmänhet ställs dock följande krav på ett journalpappers egenskaper:

- a) Fibersammansättning. Avgörande för om ett tryckpapper skall klassificeras som journalpapper är att sliphalten ligger mellan vissa gränser. Gränserna varierar mycket men i allmänhet anses att sliphalten skall ligga någonstans mellan 40 procent och 80 procent.
- b) Ytbehandling. Mellan journalpapper och tidningspapper kan man urskilja en grupp glättat tidningspapper. Graden av glättning bestäms av hur fort och över hur många valsar papperet körs för att få en slät yta. Huruvida ett tryckpapper skall hänföras till glättat tidningspapper eller journalpapper beror främst på hur hög ask- respektive sliphalten är.

Ett annat sätt att ytbehandla ett papper är att bestryka det. Bestrykningar (kriteringen) sker i allmänhet med en blandning av kaolin och något bindemedel. Bestrykningen av papperet sker endera direkt i pappersmaskin eller i en separat mindre bestrykningsmaskin. Direktbestrykningen kommer till användning vid produktion av journalpapper i stor skala, medan den separata bestrykningen oftast gäller papper av speciell kvalitet. Det förekommer att papper levereras till andra företag för bestrykning. Härigenom uppstår lätt fel vid klassificeringen i produktionsstatistiken.

Efter att papperet passerat bestrykningspartiet av pappersmaskinen glättas papperet i stora superkalendrar genom att det vid mycket högt tryck pressas mellan valsar. Genom trycket och friktionen framkallas papperets höga glans. Papperet säges då vara superkalenderat.

- c) Arkvikt. Vanligen ligger det obestrukna journalpapperets arkvikt mellan 56 och 66 gr/m². Bestruket papper kan tillverkas med endast en obetydligt högre gramvikt. Oftast är det dock åtskilligt tyngre.

- d) Askhalten. Detta är den mängd (viktprocent) fyllnadsämne som papperet får innehålla. Askhalten i journalgrupper ligger vanligen mellan 15 och 25 procent men ibland, särskilt i det tyska journalpapperet, kan procentsiffran stiga över 25 procent.
- e) Dimensioner. I allmänhet levereras journalpapper på rullar, vilka bör ha en viss minimibredd, i allmänhet inte mindre än 30 cm.

I de flesta länders offentliga produktionsstatistik finns gruppen journalpapper inte upptagen och där den finns saknas stränga definitioner. USA utgör i detta avseende ett undantag; den amerikanska pappersstatistiken är mycket utförlig. I en del länders statistik finns vid sidan av rubriken tidningspapper en grupp "trähaltigt tryckpapper". I allmänhet talar man om trähaltigt tryckpapper då sliphalten överstiger 10 procent, i annat fall benämnes papperet träfritt. Det man vanligen avser med journalpapper ingår således där.

Den svenska statistiken över produktion och export av journalpapper baseras på uppgifter från företagen. Det ankommer således på dessa att avgöra vad som är journalpapper. Enligt uppgift innehåller huvuddelen av det i Sverige tillverkade journalpapperet 55 procent slipmassa, 25 procent sulfitmassa och 20 procent kaolin. I svensk industristatistik finns tryckeriernas förbrukning av "tidskriftspapper innehållande över 45 procent slipmassa" upptagen. Denna definition är således något vidare än produktionsstatistikens.

2. Handelspolitiska definitioner

Det är en medveten politik från de skandinaviska pappersproducenternas sida att inte fastställa standardnormer för journalpapper. Den tekniska utvecklingen på pappersområdet går nämligen så fort att en sådan skulle relativt fort förlora sin aktualitet.

De flesta länders importstatistik är ofta på grund av tulltekniska och fiskala skäl mer specificerad än produktionsstatistiken och man har annan klassificering, varför det sällan råder någon överensstämmelse mellan import- och produktionsstatistiken om man inte går på de stora huvudgrupperna av papper och papp. Genom övergång till Brysselnomenklaturen i de västeuropeiska länderna åren 1959 och 1960 har man i princip bringat ländernas handelsstatistik att överensstämma. Inte alltid har man (såsom i Sverige) samtidigt anpassat produktionsstatistiken. Jämförbarheten mellan olika länder är således alltjämt bristfällig och beräkning av ländernas konsumtion för journalpapper (produktion + import - export) är förenad med vissa felmarginaler.

Inom sexstatsmarknaden har en kommission arbetat med definitionerna på journalpapper för att få enhetliga bestämmelser i tulltaxan. Man började därvid med att samla in de bestämmelser som de olika ländernas tullmyndigheter använde sig av för att avgränsa tidningspapper från andra tryckpapper och erhöill på så sätt nedanstående tablå.

Gamla (före 1959) definitioner av tidningspapper i EEC-länderna och England

	Väst-Tyskland	Frankrike	Italien	Benelux	England
Sliphalt (minimum)	ingen bestämd gräns	60 %	70 %	60 %	70 %
Glättning (maximum)	90 sek/Bekk	ingen begränsning	-	oglättat	(olimmat)
Arkviktt gram/m ²	45 - 56	45 - 70	45 - 60	45 - 55	48 - 62
Rullbredd cm	31	-	37	34	-
Vattenlinjer (avstånd mellan linjerna i cm)	-	5 - 10	-	-	-

Därefter har EEC-länderna nått fram till gemensamma definitioner på tidnings- och journalpapper, vilka införts i dessa länders tulltaxor. England har ännu inte antagit dessa bestämmelser, men väntas göra det i och med sin anslutning till EEC. Bestämmelserna återges nedan direkt från den västtyska tulltaxan.

1. Als „Zeitungsdruckpapier“ im Sinne der Tarifnr. 48.01-A gilt Papier, weiss oder in der Masse leicht gefärbt, mit einem Anteil an Holzschliff (bezogen auf die Gesamtfasermenge) von 70 Hundertteilen oder mehr, mit einer Glättezahl nach Bekk von nicht mehr als 130 sec, nicht geleimt, mit einem Quadratmetergewicht von 48 bis 57 g, mit Wasserlinien, deren Abstand voneinander mindestens 4 cm, aber nicht mehr als 10 cm beträgt, in Rollen mit einer Breite von 31 cm oder mehr, mit einem Gehalt an Füllstoff von nicht mehr als 8 Gewichtshundertteilen, zum Herstellen von Zeitungen, Wochenschriften und anderen periodischen Druckschriften, die mindestens zehnmal im Jahr erscheinen, bestimmt.
2. Als Papier für „periodische Druckschriften“ im Sinne der Tarifnr. 48.01-E-1 gilt Papier, weiss oder in der Masse leicht gefärbt, mit einem Anteil an Holzschliff (bezogen auf die Gesamtfasermenge) von 70 Hundertteilen oder mehr, das den anderen für Zeitungsdruckpapier des Absatzes 48.01-A vorgesehenen Merkmalen nicht ganz entspricht, mit einer Glättezahl nach Bekk von nicht mehr als 250 sec, nicht geleimt, mit einem Quadratmetergewicht von 52 g oder mehr, jedoch weniger als 63 g, mit Wasserlinien, deren Abstand voneinander mindestens 4 cm, aber nicht mehr als 10 cm beträgt, in Rollen mit einer Breite von 31 cm oder mehr, mit einem Gehalt an Füllstoff von nicht mehr als 18 Gewichtshundertteilen, und zum Herstellen von periodischen Druckschriften, die mindestens zehnmal im Jahr erscheinen, be-

Uppenbart har man dragit gränserna för journalpapper ganska snävt. Syftet har ju varit att skydda de inhemska producenterna. Den gemensamma yttre tullnivån som man för närvarande siktar till skiljer sig avsevärt beroende på vilken grupp papperet hänförs:

Tidningspapper = 6 procent

Journalpapper (grupp 2) = 12 procent

Övrigt tryckpapper = 18 procent.

Bestämmelserna om vattenlinjer har endast till syfte att göra papperet identifierbart så att det inte kan användas på ett helt avvikande område. I de nya bestämmelserna märks särskilt att man fört in användningsområdet som definition av journalpapper; det skall gå till periodisk press som utkommer minst 10 gånger om året.

3. Marknadsmässiga definitioner

Vår marknadsmässiga definition av journalpapper är "allt sådant papper som förbrukas till periodisk press". Den periodiska pressen trycks i ganska stor omfattning på annat papper än journalpapper i teknisk mening, främst tidningspapper och bokpapper eller andra träfria tryckpapper.

Periodisk press har vi definierat som alla slag av publikationer som utkommer regelbundet minst 3 gånger per år och högst 52 gånger per år. Gränsen mot den stora grupp tidningar som utkommer en gång per vecka av dagspresskaraktär, typ "Observer", har varit svår att dra. I stort sett har vi fått gå efter den uppdelning som gjorts i de förteckningar över dagspress och periodisk press som funnits att tillgå i varje land. Den periodiska pressen har med den här gjorda definitionen kommit att innefatta alla typer av press, således även offentliga kungörelser, alla slag av periodiska meddelanden etc. I sista hand har fullständigheten hos tidningsförteckningarna varit bestämmande för vilken omfattning den periodiska pressen i respektive land fått.

4. Teknisk klassificering av papperet i vår tidningsanalys

Vid analysen av papperet i de tidningar vi samlat in har detta klassificerats i fem olika kvaliteter;

- (1) Träfritt tryckpapper
- (2) Bestruket tryckpapper
- (3) Obestruket journalpapper
- (4) Glättat tidningspapper
- (5) Vanligt tidningspapper.

De olika papperssorternas arkvikt har bestämts samt papperets tjocklek så att man kan beräkna bulken. Då ingen sliphaltsanalys företagits och då

kvalitetsbestämningen av papperet gjorts av flera sakkunniga har det naturligtvis funnits utrymme för bristande konsekvens i klassificeringen av papperet. Denna felkälla torde dock inte ha nämnvärt minskat resultatets tillförlitlighet.

Till gruppen träfritt tryckpapper har hänförts huvudsakligen obestruket papper, där sliphalten bedömts högst uppgå till ett tiotal procent. I denna grupp återfinns således konsttryckpapper och finare bokpapper. Gruppen bestruket tryckpapper har i vår undersökning kommit att innefatta även träfritt papper som är bestruket. (Den typ av papper som ingår t.ex. i Svensk papperstidning och som är ett träfritt, svagt kriterat och limmat tryckpapper med arkvikten 88 gr/m har klassificerats som bestruket tryckpapper.) Dessa höga kvaliteter av bestrukna papper skiljer sig således såväl produktionstekniskt som kostnadsmässigt från det egentliga bestrukna journalpapperet. Någon bestämd definition av bestruket journalpapper i denna snävare bemärkelse finns inte. Ofta torde man dock reservera denna benämning för bestruket tryckpapper med en sliphalt som överstiger 50 procent.

Gränsen mellan bestruket och obestruket journalpapper har varit relativt lätt att dra. I vissa journalpapper där askhalten är mycket hög har bestämningen dock vållat vissa svårigheter. Skillnaden mellan journalpapper och glättat tidningspapper har fastställts bland annat med hjälp av arkvikten och tryckförfarandet. Vid uppdelningen mellan glättat och vanligt tidningspapper har en del gränsfall uppstått. Denna uppdelning har dock varit av något mindre betydelse för våra ändamål.

III. Faktorer som bestämmer efterfrågan på papper och papperskvaliteter för den periodiska pressen

I detta avsnitt skall vi uppta till översiktlig behandling några av de faktorer som kan antas "ligga under" efterfrågan på journalpapper. Sådant efterfrågas ju inte direkt av den slutliga konsumenten utan av tryckerier och tidskriftsförlag, för vilka det är råmaterial för framställning av den förädlade avsaluprodukten. Här presenteras också en del material som belyser aktuella förändringar beträffande dessa bakgrundsfaktorer. Ett vidare studium av journalpappersefterfrågan kan erfordra en mer systematisk genomgång.

1. Faktorer som bestämmer efterfrågan på populärpress

Förbrukningen av papper till den periodiska pressen bestäms givetvis av hur efterfrågan på denna press utvecklas. Periodisk press är dock en mycket oenhetlig varugrupp och kan delas upp i ett flertal undergrupper med helt olika efterfrågeförhållanden. De viktigaste grupperna är populärpress, hobby- och serietidningar, kundtidningar, organisationspress samt vetenskaplig, teknisk och kommersiell fackpress. För våra syften kan det vara tillräckligt att göra en indelning i två grupper: 1) populärpress 2) övrig press. I den senare gruppen utgör fackpressen den största delen varför denna i fortsättningen benämnes kort och gott fackpress.

I de siffror vi räknat fram för Sverige svarade populärpressen för drygt 70 procent av pappersförbrukningen i ton räknat och fackpressen således för knappt 30 procent. I England visar en överslagsberäkning att populärpressen svarar för cirka 2/3 av pappersförbrukningen. Gränsdragningen mellan populärpress och annan press är i många fall godtycklig, varför sådana här siffror också blir ungefärliga.

Efterfrågan på populärpress bestäms av helt andra faktorer än efterfrågan på fackpress. Den förra gruppen köpes av enskilda konsumenter såsom privatpersoner, medan fackpressen köpes av företag eller av anställda å yrkets vägnar. När det gäller organisationstidningarna erhålles dessa som biprodukt av organisationstillhörigheten, vilken ofta är en konsekvens av folks yrkesinriktning.

I en undersökning av den svenska populärpressens utveckling, utförd av Göran Albinsson¹⁾, har visats att konsumenternas köp av populärtidningar mätt efter antalet köpta sidor till mycket hög grad kan förklaras av in-

1) Göran Albinsson: Svensk populärpress 1931-61, IUI, 1962.

komstens och det relativa prisets utveckling. För efterkrigstiden har Albinsson räknat fram en inkomstelasticitet = 2 och en priselasticitet = - 1, dvs. konsumtionen har ökat ungefär dubbelt så snabbt som inkomsten och reagerat omvänt proportionellt på prisförändringar. Den uppgång i konsumtionen av populärpress (antal sidor per capita) på 79 procent som kunnat noteras i Sverige mellan 1950 och 1961 förklaras således på ett ungefär av att inkomsterna steg i fasta priser med 24 procent och av att det relativa sidpriset sjönk med 14 procent ($1,24^2 \cdot 0,86 = 1,79$).

I den mån kvaliteten på populärpressen stigit betyder det att köparna av populärpress erhåller mer "vara" per sida än tio år tidigare. Detta är liktydigt med att det relativa priset per sida skulle ha sjunkit mer än vad de ovan nämnda siffrorna utvisar. Ett uttryck för ändrad kvalitet är ökade redaktionskostnader, men det är nästan ogörligt att ange hur de kostnader, som läggs ned på varje redaktionell sida, har utvecklats.

Det ligger inte inom ramen för Albinssons undersökning att förklara den nedgång i det relativa sidpriset som faktiskt skett. Uppenbart sammanhänger detta med den ökade efterfrågan på annonsutrymme, vilket lett till att sidantalet höjts utan att förlagen höjt tidningspriset i en motsvarande mån. I genomsnitt har sidantalet per exemplar i populärpressen stigit med 50 procent under femtiotalet. Relationen mellan annonssidor och redaktionellt utrymme har varit nära nog konstant under de senaste årtiondena. Den ökade försäljningen av annonssidor betyder således en lika stark uppgång i antalet sålda redaktionella sidor.

2. Annonsintäkternas andel av de totala intäkterna

Då annonsintäkterna svarar för en stor del av tidningsföretagens totala intäkter är det ett primärt intresse för dessa att öka upplagan för att därigenom kunna öka annonsintäkterna. Man är därför mycket försiktig med att höja prenumerationsavgifter och lösnummerpriser. Några uppgifter om annonsintäkternas betydelse i Sverige finns inte, men för den periodiska pressen i USA finns uppgifter enligt tabell 1a och 1b.

Tab. 1 a Annonsintäkter och intäkter av prenumeration och lösnummerförsäljning i olika slag av periodisk press i USA. 1954 och 1958 i milj. \$

Typ av periodisk press	1958			1958	1954
	Prenumeration och lösnummer	Annonsintäkter	Totalt	Annonsintäkter i % av totalt	Annonsintäkt. andel i % av totalt
1. Farm periodicals	11	55	67	83	85
2. Specialized business and professional publishing	81	302	383	79	75
3. Comics	21	1	22	4	12
4. Woman and home services	73	133	207	65	66
5. General interest and entertainment	175	215	389	55	54
6. General and business news	69	189	259	73	75
7. Övrigt	125	88	213	41	49
Totalt	556	983	1 539	64	62

Tab. 1 b Utvecklingen av annons- och försäljningsintäkter i amerikansk periodisk press i milj. \$

År	Försäljning	Annonser	Totalt	Andel
1958	556	983	1 539	64 %
1954	531	863	1 394	62 %
1950	470	648	1 118	58 %
1947	407	612	1 019	60 %
1939	185	224	409	55 %

Av tabellen framgår att annonsintäkterna svarade för 64 procent av de totala intäkterna år 1958 för den periodiska pressen i USA. I den egentliga populärpressen - huvudsakligen grupperna 4 och 5 - ligger annonsintäktandelen vid omkring 60 procent, medan andelen i fackpressen är väsentligt högre. I USA ligger annonsintäkternas andel sannolikt högre än i Västeuropa; läsarna synes vara mer villiga att acceptera att annonserna får ett relativt större utrymme. Tillgängliga siffror för England visar att andelen ligger omkring 50 procent för hela den periodiska pressen i genomsnitt.

Tab. 2 Försäljnings- och annonsintäkter för den periodiska pressen i England

	1951		1954		1958	
	milj.L	%	milj.L	%	milj.L	%
Prenumeration och lösnummer	28,2	57	29,0	50	38,6	50
Annonsintäkter	18,9	43	28,5	50	38,3	50
Totalt	44,1	100	57,5	100	76,9	100

Den stora spridningen i annonsintäktandel mellan olika typer av tidningar visar nedanstående tablå över några engelska tidningar.

Annonsintäkterna i procent av totala intäkterna

Facktidning: Automatic Engineer	90
Populär månatlig damtidning: Ideal Home	82
Populär facktidning: Flight	75
Hobbytidning: Amateur Photographer	71
Veckotidning: Woman (över 1 milj. uppl.)	67
Dagstidningar: Times	68
Daily Express	54

Någon direkt jämförelse mellan de amerikanska och engelska siffrorna är inte möjlig då man inte vet hur fullständigt man redovisat den periodiska pressen i de båda länderna. Storleksordningen är säkerligen dock ganska riktig. Det finns knappast anledning att förvänta att siffrorna i Sverige skulle väsentligt avvika från de här angivna och att de alltså ligger någonstans mellan 50 och 60 procent.

De återgivna siffrorna visar på den stora roll som efterfrågan på annonsutrymme spelar för den periodiska pressens utveckling. En nedgång i annonsefterfrågan måste snart leda till en inskränkning av antalet sidor eller sänkning av kvaliteten med minskad upplaga som följd, eventuellt också ett minskat antal tidningar.

Slutsatsen av de hittills förda resonemanget är att den allmänna inkomstutvecklingen och efterfrågan på annonsutrymme i periodisk press är de två avgörande faktorerna som bestämmer den efterfrågade volymen periodisk press.

3. Sambandet mellan sidantal och pappersåtgång i vikt

Den efterfrågade kvantiteten papper följer självfallet i stor utsträckning försäljningen av periodisk press mätt i antal sidor. Den viktmässiga utvecklingen beror dock även på eventuella förskjutningar i papperets ark-

vikt. Den ökade användningen av högre papperskvaliteter - tidningspapper till obestruket journalpapper till bestruket papper - betyder en övergång till högre arkvikter. Detta innebär att tidningsförlagens efterfrågan på papper, i kronor räknat, stiger snabbare än efterfrågan på slutprodukten, den färdiga tidningen. Det finns dock krafter som verkar i motsatt riktning, mot lägre arkvikt. I USA har exempelvis Time-Life-koncernen lagt ner mycket stora belopp på att få fram ett bestruket papper av hög kvalitet med lägre arkvikt. Det viktigaste motivet för detta har varit att sänka distributionskostnaderna, främst portoavgifterna, för tidningarna. - Det genomsnittliga formatet på tidningarna spelar givetvis viss roll för pappersåtgången, men härom kan ingen generell utsaga göras.

4. Papperskostnadernas andel av en tidnings totala framställningskostnad

Det är av stort intresse att söka bedöma hur stor del papperskostnaderna utgör av de totala kostnaderna för framställning av periodisk press. Enligt den amerikanska statistiken över företag vars huvudsakliga produktion avsåg periodisk press var kostnaderna sammansatta enligt tab. 3.

Tab. 3 Kostnadernas sammansättning hos förlagen av periodisk press i USA år 1954 i milj \$

Intäkter

Annonser och försäljning	1 440
	1 440

Kostnader

Inköp av papper	241	
Inköp av annat material och energi	44	
Kostnad för tryckning hos fristående tryckerier	360	
Totala inköp utifrån		645
Eget förädlingsvärde (inkluderar vinst)		796
		1 440

Antar man att papperskostnaderna utgjorde 40 procent av betalningarna till de fristående tryckeriföretagen, skulle papperskostnaderna svara för 27 procent ($\frac{241 + 0,4 \cdot 360}{1 440} \cdot 100 = 27$) av den periodiska pressens totala kostnader. Tillgängliga siffror för England utvisar att materialkostnaderna uppgick till 29 procent av totalkostnaderna 1958. I denna post ingår dock en del annat än papper. Försiktigt bedömt skulle papperet i genomsnitt svara för 1/4 av tidningsförlagens kostnader. Enligt uppgift från grafiska forskningsinstitutet kan papperskostnaderna i tidskrifter med mycket stor upplaga uppgå till 50 procent av totalkostnaderna.

Självfallet måste det föreligga stora skillnader mellan olika slag av periodisk press när det gäller papperskostnadens andel. Eftersom papperet är en rörlig kostnad, medan tryckning och innehåll till stor del är fasta kostnader i förhållande till upplagan, måste papperskostnaderna utgöra en förhållandevis mindre del av totalkostnaderna vid små upplagor. För de stora populärtidningarna måste däremot papperskostnaderna spela en avsevärd roll. (Detta bör vara en av huvudförklaringarna till den väsentligt högre papperskvaliteten som vi funnit hos praktiskt taget hela fackpressen, vilken nästan genomgående har ganska små upplagor.) I Sverige där populärpressens upplagor i genomsnitt är väsentligt mindre än i de stora länderna betyder papperskostnaderna sannolikt inte heller lika mycket för förlagen.

De höga kostnaderna för papper skapar givetvis ett intresse hos förlagen att hålla nere denna utgiftspost. Å andra sidan är en hög papperskvalitet ett viktigt medel vid annonsakquisition eller en förutsättning för att erhålla t.ex. vissa färgannonser. Det stimulerar också konsumenternas efterfrågan på populärtidningar bland annat därför att det möjliggör färgtryck av högre kvalitet. Kostnadsskillnaderna är emellertid relativt stora för de olika papperskvaliteterna. I Sverige har prisskillnaden mellan bestruket och obestruket journalpapper uppgivits vara cirka 30 procent.

I detta sammanhang kan det vara av intresse att visa hur pappersåtgången till den amerikanska periodiska pressen fördelar sig på olika kvaliteter och hur kostnadsskillnaderna är mellan dem. I tabell 4 har det papper som tidskriftsförlagen själva förbrukar delats upp både värde- och viktmässigt. Pappersåtgången till periodisk press som trycks vid fristående tryckerier ingår således inte.

Tab. 4 Förbrukning av olika papperskvaliteter till periodisk press i USA

Papperskvalitet	1958				1954				1947
	Milj. #	1 000 ton	Viktandel i %	# per ton	Milj. #	1 000 ton	Viktandel i %	# per ton	Viktandel i %
Newsprint	34	231	<u>16,4</u>	148	30	203	<u>20,0</u>	145	<u>17</u>
Uncoated	33	145	<u>10,3</u>	225	38	171	<u>16,7</u>	220	<u>52</u>
Därav:									
Groundwood					15	77	7,5	197	16
Bookpaper					21	89	8,7	236	36
Offset					2	5	0,5	296	-
Coated paper all types	180	949	<u>67,1</u>	190	172	642	<u>62,6</u>	268	<u>30</u>
All other	18	86	6,1	215	2	6	0,6	-	1
	265	1 411	100,0	-	242	1 022	100,0	-	100

Av tabellen framgår den starka trenden mot högre papperskvaliteter som ägde rum mellan 1947 och 1958 i USA. (På grund av svårigheter att få en enhetlig klassificering slopade man uppdelningen av gruppen obestruket papper år 1958.) Uppgifterna är dock inte helt utslagsgivande då det kan ha skett förskjutningar mellan den del av den periodiska pressen som trycks i anslutning till förlagen och den del som trycks hos fristående tryckerier. En motsvarande uppdelning av det papper som de senare förbrukar vid tryckning av periodisk press saknas emellertid.

Vad beträffar prisutvecklingar observerar man särskilt det starka prisetfallet på papper. Medan kvantiteten ökade med nära 40 procent steg det totala värdet med endast 10 procent. Prisetfallet hänför sig helt till det bestrukna papperet, vilket 1958 var billigare än det obestrukna journalpapperet både 1954 och 1958. Förklaringen till detta måste till stor del ligga i att det tillkommit stora produktionsenheter, som enbart är inriktade på att få fram bestruket papper och att billigare råvaror har kunnat användas. Genom att samma papper körs kontinuerligt på pappersmaskinerna utan omställning erhålles också lättare en hög kvalitet.

5. Tryckförfarandets betydelse för efterfrågan på olika papperskvaliteter

En faktor som har en stor men svårpreciserad betydelse för efterfrågan på olika papperskvaliteter är det tryckförfarande som kommer till användning. Högtryck, djuptryck och offset ställer i flera avseenden olika krav på tryckpapperets egenskaper, exempelvis att papperet har god färgupptagningsförmåga, att fyllnadsämnet i papperet häftar väl vid fibern så att det inte dammar, att papperet har styrka så att det tål höga tryckhastigheter osv. För att få en uppfattning om vilka fordringar som man kommer att ha på tryckpapper och vilka papperskvaliteter som således kommer att bli efterfrågade måste man känna utvecklingstendensen på tryckerisidan. Vilka tryckmetoder växer snabbast i användning? Vilka papperskvaliteter användes till de olika tryckerimetoderna? För att i någon mån belysa detta har vi undersökt trycksättet hos de tidningar som samlats in för vår specialundersökning.

Valet av tryckmetod bestäms i sin tur av vilka krav som ställs på tidningarnas utförande, tryckupplagens storlek och tryckhastigheten. Vid små upplagor används nästan genomgående högtryck på alla slag av papper, medan vid stora upplagor används endera högtryck (ibland offset) på tidningspapper och bestruket papper eller djuptryck på obestruket journalpapper.

(Bestruket papper har åtminstone till senare år ansetts vara olämpligt för djuptryck.) Djuptryck lönar sig inte annat än vid förhållandevis stora upplagor. Ökning av populärpresstidningarnas upplagsstorlek borde därför i och för sig leda till en övergång från högtryck till djuptryck.

I viss utsträckning är använd tryckmetod beroende av tillgången på tryckerikapacitet. För att bedöma hur de tryckeritekniska kraven påverkar tryckpapperet i framtiden är det emellertid av vikt att studera vilken inriktning tryckeriernas investeringar i ny tryckeriutrustning har.

En viss uppfattning om läget och utvecklingen i USA ger tabell 5. Den del av den periodiska pressen som trycks av fristående tryckeriföretag finns uppdelad efter tryckmetod.

Tab. 5 De fristående tryckeriföretagens i USA intäkter av tryckning av periodisk press uppdelad efter tryckmetod i milj. \$

	1947	1954	Förändring 1947 till 1954
Boktryck	181	311	172 %
Djuptryck	15	46	306 %
Offset	9	34	380 %

Man måste vara försiktig vid bedömning av dessa siffror, ty förlagen kan t.ex. i större utsträckning ha övergått till att trycka djup- och offsettryck hos fristående tryckerier. Tendensen mot de två senare tryckformerna är emellertid säkerligen fullt riktig. Boktryck intar emellertid alltså i USA den dominerande platsen.

IV. Journalpapperskonsumtionen i Sverige

1. Utvecklingen av den svenska journalpapperskonsumtionen

De uppgifter om den svenska konsumtionen av journalpapper, som redovisas i detta avsnitt, är hämtade ur den officiella statistiken, främst industrierättelsens uppgifter om förbrukningen vid svenska tryckerier av tidskriftspapper med en sliphalt över 45 procent. Då senaste tillgängliga uppgifter är ifrån 1958 har vi för åren 1959-61 använt statistiken över de svenska pappersbrukens leveranser till hemmamarknaden av journalpapper. Dessa två serier skiljer sig en del särskilt i början av femtio-talet, men för år 1958 ligger de på ungefär samma nivå. Import av journalpapper torde nu inte vara av någon större betydelse, varför leveransstatistiken i stort sett återspeglar den inhemska förbrukningens utveckling. Leveranssiffrorna tar dock inte hänsyn till lagervariationerna hos förbrukarna. Serien blir därför något mer oregelbunden än den för tryckeriernas förbrukning. Skillnaden mellan de två serierna framgår i detalj av tabellbilagan IV:1.

Under elvaårsperioden 1950 till 1961 mer än fördubblades journalpappersförbrukningen, vilket betyder en genomsnittlig ökning per år med cirka 7 procent. I tabell IV:1 har vi sammanställt journalpappersförbrukningen med Albinssons siffror över vikten av antalet sålda populärpresstidningar¹⁾.

Tab. IV:1 Journalpappersförbrukningen i Sverige 1950-1961
(Kvantitet i tusen ton)

	1950	1958	1960	1961	Förändring 1950-1961
Totalt	37	68	78	81	218 %
Populärpressens förbrukning (netto enligt Albinsson)	19	33	36	38	200 %

Albinssons uppgifter är räknade för endast 23 tidningar och dessutom netto, dvs. utan hänsyn till returexemplar, svinn vid tryckningen m.m. Överensstämmelsen i utvecklingstakten är god. Den skillnad som dock finns kan ha flera orsaker, bland annat kan förhållandet mellan netto- och bruttoförbrukningen ha förskjutits, eller så kan användning av journalpapper till andra kategorier av press och andra ändamål vuxit snabbare än populärpressens.

1) Göran Albinsson: a.a. tab.24

I tabell IV:2 har vi beräknat per-capitakonsumtionen av journalpapper och ställt den i relation till övrig konsumtion av papper. Det mest frapperande är att konsumtionen av journalpapper stigit dubbelt så fort som tidningspappersförbrukningen. Upplagemässigt har dagspressen knappast gått framåt, utan den ökade tidningspappersåtgången beror främst på att sidantalet vuxit. I viss utsträckning förklaras säkerligen den snabbare expansionen i journalpapperskonsumtionen av att man substituerat tidningspapper med journalpapper inom den periodiska pressen.

Tab. IV:2 Sverige: Förbrukning av papper 1950-1961, kg/capita

	1950	1954	1960	1961	Förändring 1950-61
(1) Totalt papper och papp	62	88	112	115	+ 86 %
(2) Tidningspapper	17,4	21,2	25,2	26,1	+ 50 %
(3) Tryck- och skrivpapper	11,3	17,6	22,9	23,2	+ 110 %
Därav journalpapper	5,3	7,1	10,4	10,8	+ 104 %
(4) (2) + (3)	28,7	38,8	48,1	49,3	+ 72 %
Journalpapperets andel av gruppen (2) + (3)	18,5 %	18,3 %	21,6 %	21,9 %	-

År 1950 låg den amerikanska journalpapperskonsumtionen vid 10,3 kg/capita, dvs. på samma nivå som den svenska 1960. USA:s totala papperskonsumtion låg 1950 på 167 kg/capita, medan den 1960 var 112 kg/capita i Sverige. Konsumtionen av journalpapper upptar således en förhållandevis större andel av den totala konsumtionen av papper och papp i Sverige än i USA. Det kan dock vara mer relevant att sätta journalpappersförbrukningen i relation till konsumtionen av de båda huvudgrupperna tidningspapper samt skriv- och tryckpapper, eftersom man kan anta att de efterfrågebestämmande faktorerna är ungefär desamma inom denna kategori. I USA uppgick denna andel 1950 till 16,7 procent, och i Sverige var den 21,6 procent 1960 - alltså även enligt denna beräkning blir andelen i Sverige åtskilligt högre än i USA. Vid sidan av olikheter i den statistiska klassificeringen av journalpapper kan den höga konsumtionen i Sverige ha sin förklaring i att vi har en annan struktur på tidningsmarknaden. Så spelar bland annat särskilda söndagsutgåvor av dagstidningar en stor roll i USA, vilket säkert är ett skäl till

att tidningspapperskonsumtionen i USA låg vid omkring 36 kg/capita 1950 mot 25 kg/capita i Sverige 1960.

I USA ökade det maskinbestrukna journalpapperets andel snabbare än det obestrukna. Redan 1950 var andelen 60 procent, och 1960 hade den stigit till 65 procent. I vår tidningsundersökning, som redovisas i det följande, har vi funnit att det maskinbestrukna papperets andel i Sverige inte överstiger 10 procent. Orsaken till denna stora differens berördes i den inledande diskussionen om vad som bestämmer efterfrågan på olika papperskvaliteter. Även för Sveriges del kan man räkna med en successiv övergång till bestruket papper. Hur fort denna kommer att gå är svårt att uttala sig om. En avgörande faktor torde vara hur pass intensiv konkurrensen kommer att bli dels förlagen emellan dels och framförallt med TV om läsa och eventuellt även om annonsörerna. Prisrelationerna mellan olika papperskvaliteter torde ha viss, men med tanke på de tämligen små upplagorna i Sverige dock begränsat inflytande därpå.

I vår undersökning av journalpappersförbrukningens utveckling i USA jämförde vi denna med industriproduktionen, och vi räknade fram en elasticitet på nära 2¹). Valet av industriproduktionen som bestämningsvariabel baserades bland annat på resonemanget att industrin är den största köparen av annonsutrymme i populärpressen, samtidigt som hushållens inkomster och konsumtion följer industriproduktionens utveckling relativt nära. De båda huvudsakliga bestämningsgrunderna för populärpressförsäljningen skulle därmed vara representerade.

Då vi varken i USA eller i Sverige haft tillgång till journalpappersprisets utveckling har vi inte kunnat konstatera huruvida journalpapperets relativa pris i förhållande till annat papper och till den allmänna prisnivån har förskjutits. Vi har därför inte kunnat urskilja den del av ökningen som sammanhänger med en eventuell relativ prissänkning (att en sådan skett i USA antyds av de siffror som redovisats i avsnitt III).

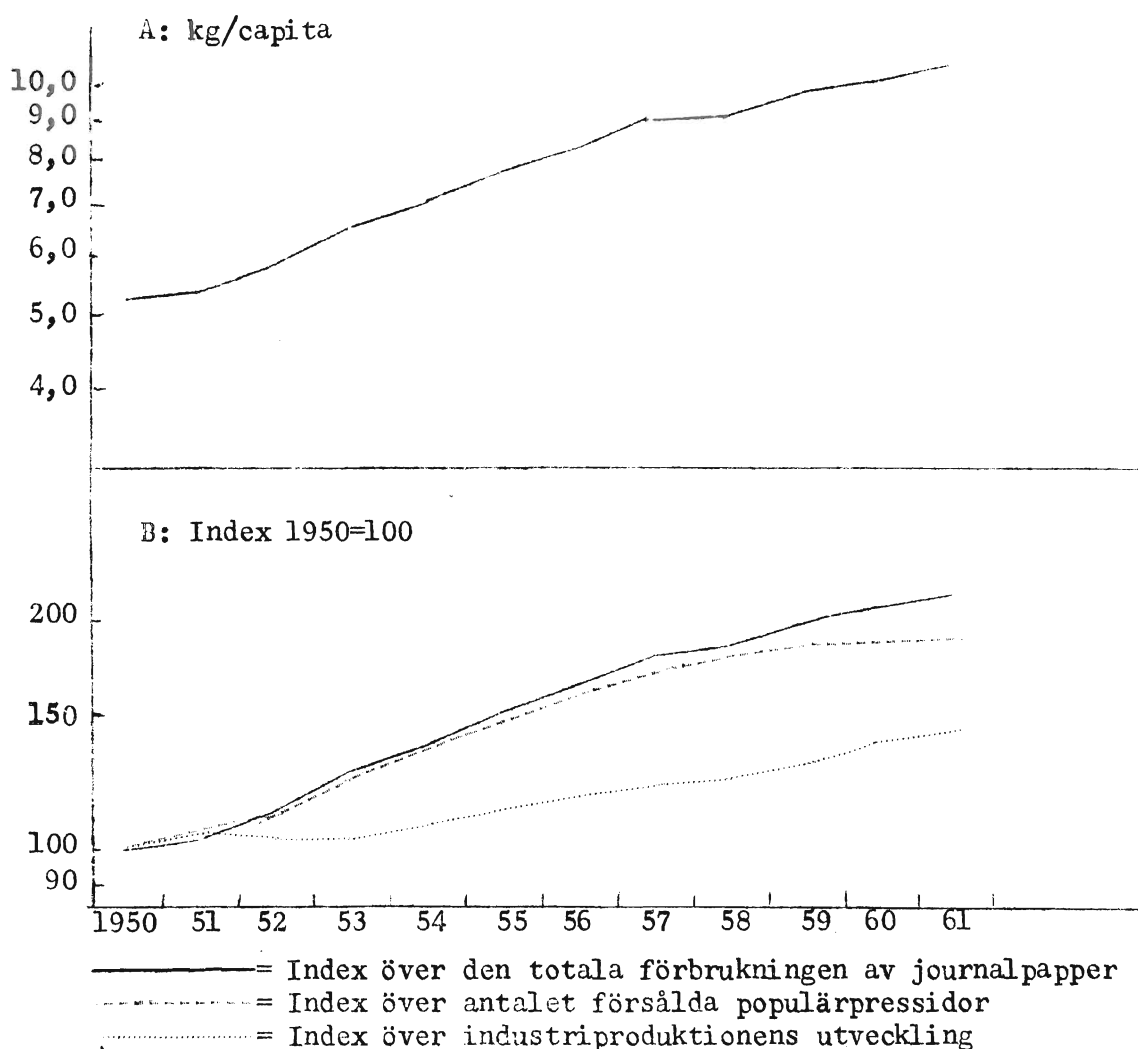
Journalpapperskonsumtionen följer i viss utsträckning konjunktursvängningarna även om inte alltid lika utpräglat som industriproduktionen. I diagram 1 ser man tydligt hur konjunkturavmattningen 1957/58 satt spår i kurvan över journalpapperskonsumtionen. Avmattningen 1952/53 syns däremot inte ha inverkat nämnvärt. Industriproduktionens utveckling dessa år har dock sannolikt underskattats. (Som kan utläsas ur Albinssons siffror är det i första hand det genomsnittliga antalet sidor i tidningarna som sjunker till följd av minskad annonstillgång. Däremot påverkas antalet

1) Konsumtionen av papper och papp i USA - utveckling och framtidsperspektiv, sid. 14, IUI okt. 1960 (konfidentiell)

försålda exemplar mycket litet av en nedgång i den ekonomiska aktiviteten. Detta sammanhänger med att hushållens inkomster varierar förhållandevis måttligt under en konjunkturcykel. Detta tyder på att journalpapperets konjunkturkänslighet - men inte nödvändigtvis långtidsutvecklingen - är mera bestämd av faktorer på annonssidan än på konsumentsidan.)

En beräkning om sambandet mellan industriproduktionen per capita och journalpapperskonsumtionen per capita sedan 1950 antyder elasticiteten 2,3 för Sverige. Korrelationen är någorlunda god. Tillväxttakten kan dock inte sägas ha varit konstant. Åren 1957-61 märks en tydlig avsakning i expansionstakten, trots att industriproduktionen under de senaste åren stigit väsentligt snabbare än förut under femtiotalet. Avsakningen kan möjligen till någon del tillskrivas TV:s inverkan. Emellertid synes populärpressen ha drabbats väsentligt mindre i Sverige än i USA, vilket tillskrives dels avsaknaden av reklam i TV, dels tidskriftsförlagens aktiva produktions- och försäljningspolitik¹⁾.

Diagram IV:1 Journalpapperskonsumtionen i Sverige
(Logaritmisk skala)

¹⁾Göran Albinsson: a.a. sid 159 o.f.

Utgår man ifrån långtidsutredningens antaganden av en genomsnittlig stegring i industriproduktionen fram till 1965 på 5 procent om året, och antar man vidare att elasticiteten blir densamma som under åren 1957-61 (= 1,2) skulle per capitakonsumtionen av journalpapper öka till 13,6 kg år 1965. Detta skulle med antagande av omkring 1 procent årlig befolkningsökning innebära en årskonsumtion av drygt 100 000 ton mot 81 000 ton 1961. Det måste dock understrykas att detta är mera ett räkneexempel än en prognos. Synbarligen är just nu ett flertal krafter i spel på detta fält, vilka verka i olika riktning.

2. Den svenska tidningsundersökningen

a) Urvalet av tidningar - totalundersökning och stickprov

I det föregående har vi presenterat de allmänna uppgifter som funnits tillgängliga om journalpapperskonsumtionen i Sverige. För att få ett grepp om förbrukningen av papper till den periodiska pressen och fördelningen på olika kvaliteter lät vi dels samla in och analysera ett 60-tal av de största tidningarna och dels göra ett stickprov bland de återstående 1 750 tidningarna. Analysen av tidningarna utfördes enligt den mall som återfinns i ett särskilt formulär (se tabellbilagan). För att erhålla den totala pappersåtgången till en viss tidning multiplicerades dess årsupplaga, dvs. upplagan gånger antalet nummer per år, med tidningens vikt enligt det analyserade exemplaret.

Insamlandet och analysen av tidningar skedde i tre etapper. Till att börja med utvaldes huvuddelen av populärpressen samt några av de stora organisationstidningarna, sammanlagt 37 stycken. För att minska spridningen i det slutliga stickprovet togs sedan alla återstående tidningar ut med en årsupplaga överstigande en miljon exemplar; detta gav ytterligare 21 stycken. I sista omgåenden togs ett stickprov bland de resterande tidningarna.

b) Felkällor vid uppräknning till totalnivå

Det mått på en tidnings årliga förbrukning av papper, som vi erhåller genom att ta ett exemplar av tidningen, väga det och sedan multiplicera med årsupplagan kan av flera orsaker avvika åtskilligt från den faktiska förbrukningen,

Uppgifter om tidningarnas upplagor är hämtade från TS-boken och de avser tidningarnas medelnettoupplagor. I denna upplagesiffra ingår inte de tidningar som skickats ut gratis och vidare inga retur- och arkive-

ringsexemplar. Medelnettoupplagesiffran skiljer sig därför avsevärt från antalet tryckta exemplar¹⁾.

Även i det fall man hade tillgång till tryckupplagan kommer den beräknade förbrukningen att understiga den verkliga, ty man måste alltid räkna med att det sker ett visst svinn vid tryckningen. En anledning till svinnet är att det går åt papper vid inkörningen. Vidare skärs ofta tidningar så att de erhåller en jämn kant. Ytterligare en anledning är att när tidningar består av flera delar med olika papperskvaliteter och/eller tryckförfaranden, så trycks vissa delar och inlagorna i extra stor upplaga för att man skall vara absolut säker på att det vid bindningen finns tillräckligt många felfria exemplar av varje inlaga. Offsetinlagorna i några tidningar trycks exempelvis i väsentligt större antal än själva huvuddelen av tidningen. Tillsammans kan de här nämnda faktorerna förorsaka en betydande differens. Enligt Å&Å:s tryckeri kan vikten av det förbrukade papperet överstiga vikten av tryckupplagan med ända upp till 15 procent.

Det exemplar som vi analyserat är inte alltid representativt för de exemplar som utkommit under året. Sidantalet varierar ganska kraftigt under året. I allmänhet gäller att det är lägst under sommarhalvåret. Det intryck vi fått under denna undersökning är att sidantalet varierar mindre hos fackpressen än hos populärpressen. Från Å&Å:s förlag har vi erhållit uppgifter om hur antalet sidor varierar under året. I genomsnitt låg sidantalet i de exemplar vi utvalde något över genomsnittet för hela året. Differenser förelåg både uppåt och nedåt varför skillnaden mellan genomsnitten sammanvägda efter pappersåtgången blev relativt liten. Man kan räkna med en viss utjämnande tendens vid ett stort urval av tidningar.

Den vid tidningsanalysen beräknade pappersåtgången till Å&Å:s tidningar uppgick till 67 procent av den verkliga förbrukningen, om vilken vi kunnat erhålla uppgift. För att erhålla den verkliga förbrukningen skulle de framräknade åtgångstalen alltså korrigeras med en multiplikation på 1,49. Räknar man i stället fram den pappersåtgång som vi skulle erhållit ifall det exemplar vi analyserade innehållit det genomsnittliga antalet sidor under året, skulle de erhållna åtgångstalet ligga vid 66 procent av den faktiska förbrukningen, och multiplikatorn skulle blivit 1,52. I detta fall uppgick således felet att endast analysera en tidning till 3 procent.

1) Ett exempel på hur stor skillnaden mellan medelnettoupplaga och antalet utskickade exemplar kan bli är Nya Damernas Värld. En fjärdedel av antalet utsända exemplar beräknas ha skett i reklamsyfte i samband med tidningens introduktion under 1960.

Då vi bedömt att organisationstidningar, t.ex. Vi och Metallarbetaren, har en gynnsammare relation mellan tryckupplaga och medelnettoupplaga har vi använt en något lägre korrektionsfaktor - 1,45 - för de 40 största tidningarna. Uppskattningsvis har vi bedömt att korrektionsfaktorn för fackpressen ligger lägre - 1,25 -, därför att vi där i stor utsträckning har haft tillgång till bruttoupplagan. Uppenbart blir uppräkningsräkningen till total nivå och fördelningen på olika kvaliteter beroende på vilka uppräkningsfaktorer som man tillämpar, varför möjlighet till avstämning av totalnivån är önskvärd.

c) Stickprovet

För att kunna göra ett slumpmässigt urval av tidningar i de länder som vi varit intresserade av har vi införskaffat de mest fullständiga tidningsförteckningar som funnits att tillgå i respektive land. Den bästa förteckningen i Sverige är postens tidningstaxa. Den innehöll år 1960 1 750 tidningar efter det att alla dagstidningar och de 58 stycken som första analyserats hade blivit utsorterade. Tidningstaxan är dock ingen helt fullständig förteckning. Inga reklamtidningar är i princip medtagna. Några organisationers och föreningars tidningar saknas även.

Ur förteckningen gjordes ett slumpmässigt urval av 44 tidningar. Till varje tidning som kommit med i stickprovet skickade vi brev och bad om ett representativt provexemplar från 1960 samt uppgift om tryckupplagan under 1960. Vi erhöll efter upprepade påminnelser 41 stycken tidningar med kompletta uppgifter. De tre återstående tidningarna kunde vi med hjälp av tillgänglig information betrakta som mycket små.

Medeltalet i stickprovet blev 4 ton per år. Därvid har vi satt in ett approximerat värde på de 3 bortfallna tidningarnas årliga pappersförbrukning. I fall man räknar på de 41 stycken vi fick in blir medeltalet i stället 4,8. Uppräknat till totalnivå motsvarar det en skillnad på cirka 500 ton. Variansen i stickprovet blev dock stor. Med 95 procent sannolikhet ligger det sanna medelvärdet inom intervallet $4,5 \pm 3,9$. Den stora spridningen är huvudsakligen en följd av att vi i stickprovet fick med tidningen Verkstäderna med en årsförbrukning på 86 ton. Om vi bortser från denna tidning ligger medeltalet på de återstående på 2,8 ton per år.

Dock finns det bland de 1 750 tidningarna säkerligen mellan 40 och 60 tidningar med en förbrukning av samma storleksordning som Verkstadstidningen. Mot bakgrund av detta resonemang törs vi ändå tro att det erhållna medelvärdet inte är starkt missvisande. För att minska varian-

sen kunde man givetvis endera ha fortsatt att plocka ut fler tidningar slumpmässigt eller sökt stratifiera materialet ännu mer. För våra syften var ett sådant merarbete knappast motiverat.

d) Resultatet av tidningsundersökningen

Resultatet av vår undersökning framgår av tabell IV:3. Den framräknade totalnivån för journalpappersförbrukningen utgör cirka 3/4 av leveranserna av journalpapper till hemmamarknaden. En viss hållpunkt på rimligheten i detta är att ungefär samma relationer gäller i USA. Den resterande delen av journalpapperet går till icke regelbundet utkommande tryckalster.

Tab. IV:3 Pappersåtgången¹⁾ till svensk periodisk press år 1960, uppdelad på olika kvaliteter och ordnade efter tidningarnas storlek (mätt efter pappersåtgången i ton per år)

Papperskvalitet	1-20	Andel i %	21-40	Andel i %	Övriga 1 768	Andel i %	Summa	Andel i %
Träfritt tryckpapper	-	-	-	-	20	0	20	0
Bestruket -"-	2 756	4	444	4	9 439	78	12 639	15
Obestruket journalpapper	48 280	77	8 593	76	2 165	18	59 038	69
Glättat tidningspapper	2 882	5	1 422	13	433	3	4 737	5
Tidningspapper	8 395	14	764	7	123	1	9 282	11
	62 315	100	11 223	100	12 180	100	85 718	100

Huruvida den framräknade konsumtionen av bestruket papper överensstämmer med den faktiska är däremot svårare att göra något uttalande om. Enligt uppgift uppgick konsumtionen av bestruket journalpapper i Sverige till omkring 5 000 ton år 1960. Eftersom de av oss framräknade siffrorna emellertid även innefattar annat bestruket papper än journalpapper, kan uppgiften om leveranserna till hemmamarknaden inte tjäna som en kontroll på våra resultat. I stort sett kan man kanske säga att det bestrukna papperet som går åt till facktidningarna, dvs. gruppen övriga tidningar, inte är bestruket journalpapper i egentlig mening. I så fall skulle de av oss erhållna tonnaget för de 40 största uppgå till 2/3 av de 5 000 tonnen. En viss underskattning har dock sannolikt ägt rum i våra beräkningar dels därför att svinnet är större vid offsettryckning av bestruket papper och dels därför att många lösa inlagor i tidningarna ofta är tryckta på bestruket papper och dessa kan lätt ha blivit underrepresenterade i vår undersökning.

1) Förbrukningen till tidningarna 1-40 är uppräknad med 1,45 och övriga med 1,25. Se kommentar i avsnitt b) ovan.

Särskilt iögonenfallande i tabellen IV:4 är den väsentligt högre papperskvaliteten i hela fackpressen (om man bortser från de större organisationstidningarna). Totalt svarar fackpressen för 3/4 av förbrukningen av bestruket papper som används i periodisk press medan dess andel av journalpappersförbrukningen endast uppgår till 14 procent.

Tab. IV:4 Den procentuella förbrukningen av papper till svensk periodisk press år 1960 uppdelad efter tidningarnas storleksordning

Antal tidningar	Obestruket journalpapper	Bestruket tryckpapper	Den totala pappersförbrukningen
1 - 20	82 %	22 %	73 %
21 - 40	15 %	3 %	13 %
Övriga 1 768	3 %	75 %	14 %

Av den totala pappersförbrukningen svarar dock fackpressen för en frapperande liten del, cirka 14 procent. Med andra ord de 20 största tidningarna dominerar totalt förbrukningen av papper (73 %) och i ännu högre grad gäller detta om man enbart ser till gruppen journalpapper. De större tidningarnas dominans demonstreras också av att de 7 största svarar för något mer än 50 procent av den totala pappersförbrukningen till periodisk press.

För att få en uppfattning av vilken typ av bestruket papper som används i svensk press har detta papper delats upp efter sin arkvikt enligt tabell IV:5.

Tab. IV:5 Det bestrukna och obestrukna papperet uppdelat efter arkvikt
(Åtgångstalen ej uppräknade)

Arkvikt	Bestruket		Obestruket	
	Ton	I % av totalt	Ton	I % av totalt
50-56			142	0
56-62			20 764	50
62-68			17 553	43
68-74	17	0	1 410	3
74-80	1 172	12		
80-86	3 981	41	485	1
86-92	1 626	17		
92-98	1 353	14		
98 -	1 629	16	601	1
Totalt	9 778	100	40 955	100

Huvuddelen - 58 procent - av det bestrukna papperet har en arkvikt mellan 80 och 92 gr/m², och praktiskt taget ingen tidning har haft bestruket papper med en arkvikt understigande 74 gr/m². Det förhållandet att arkvikten ligger så relativt högt innebär att det till övervägande del är fråga om högkvalitativa tryckpapper med låg sliphalt. Även det bestrukna papperet som ingår i populärpresstidningarna ligger högt åtminstone i jämförelse med amerikansk standard, där mycket av det bestrukna journalpapperet ligger under 70 gr/m². Av tabellen framgår också att det obestrukna journalpapperets gramvikter ligger till övervägande delen mellan 56 och 68 gr/m². En närmare studie av siffermaterialet visade att de flesta värdena ligger samlade mellan 59 och 63 gr/m².

Av tabellerna IV:6 och IV:7 ser vi slutligen vilka tryckmetoder som används vid olika papperskvaliteter, uppdelad efter tidningarnas storleksordning. Bland de 40 största tidningarna dominerar kombinationen djuptryck på obestruket journalpapper; 70 procent av tidningarna (mätt efter vikt) produceras på detta sätt.

Tab. IV:6 Pappersförbrukningen i ton år 1960 till de 40 största periodiska tidningarna uppdelad efter kvalitet och tryckmetod
(Åtgångstalen ej uppräknade)

Tryckmetod	Träfrött	Bestruket	Obestruket journal	Glättat tidn.papp	Tidningspapper	Totalt	Andel i %
Högtryck	-	212	29	2 212	6 317	8 770	17
Djuptryck	-	-	35 534	757	-	36 291	72
Offset	-	1 995	3 360	-	-	5 355	11
Totalt	-	2 207	39 223	2 969	6 317	50 416	100

Tab. IV:7 Pappersförbrukningen i ton till den periodiska pressen utom de 40 största tidningarna uppdelad efter kvalitet och tryckmetod
(Åtgångstalen ej uppräknade)

Tryckmetod	Träfrött	estruket	Obestruket journal	Glättat tidn.papp	Tidningspapper	Totalt	Andel i %
Högtryck	20	7 543	789	346	98	8 796	90
Djuptryck	-	-	839	-	-	839	9
Offset	-	9	104	-	-	113	1
Totalt	20	7 552	1 734	346	98	9 748	100

Vidare märks att nästan allt bestruket papper trycks på offset. Orsaken till att förlagen valt att trycka med offset på bestruket papper i stället för att använda boktryck som i USA synes hänga samman med såväl institutionella som tryckeritekniska förhållanden. För det tredje kan noteras att boktrycket inte alls används till varken bestruket eller obestruket journalpapper.

Betraktar man sedan tabell IV:7 blir bilden en annan. Högtrycksmetoden dominerar helt; praktiskt taget allt bestruket papper och nära hälften av det obestrukna journalpapperet trycks enligt denna metod. Detta förhållande förklaras av de kostnadsmässiga fördelar som boktrycksmetoden erbjuder vid små upplagor.

Med den stora tryckerikapacitet för djuptryck som finns borde det uppenbart vara angeläget att kunna utnyttja den även för bestruket papper. Den amerikanska statistiken visar att detta förekommer. Detta är dock tryckeritekniska problem, vilka ligger helt utanför denna undersökning.

V. Journalpapperskonsumtionen i Storbritannien

1. Journalpapperskonsumtion och populärpressens utveckling

Den brittiska konsumtionen av papper och papp ökade mellan 1950 och 1960 med 73 % eller från 3,1 till 5,3 milj. ton. Då befolkningstillväxten under denna period inte uppgått till mer än 4 % steg per capita konsumtionen endast obetydligt mindre (se tabell V:1).

Tabell V:1. Produktion, import, export och konsumtion av papper och papp i Storbritannien (milj. ton)

	1950	1955	1959	1960	Ökning sedan 1950
Produktion	2,6	3,3	3,6	4,1	+ 57 %
Import	0,6	1,1	1,1	1,4	+132 %
Export	0,2	0,2	0,2	0,1	-
Konsumtion	3,1	4,2	4,6	5,3	+ 71 %
Konsumtion kg/capita	61	82	88	101	+ 66 %

Större delen av konsumtionsökningen inträffade under tiden fram till mitten av 1950-talet, vilket sammanhänger med att importen av papper och pappersmassa då successivt frisläpptes. Mellan 1954 och 1955 fördubblades nästan importen, varefter den förblivit på den nivå, som då uppnåddes. År 1960 var ett utpräglad högkonjunkturår i Storbritannien, och papperskonsumtionen steg med inte mindre än 15 % från 1959. Detta är dock säkerligen en överskattning orsakad av att man inte kunnat ta hänsyn till den lagerökning som man vet ägde rum hos importörer och förbrukare.

Av tabell V:2 framgår konsumtionen av trähaltigt tryckpapper (mechanical printing paper) per capita. Denna grupp i produktionsstatistiken omfattar på ett ungefär vad vi kallar journalpapper. Hur gränsdragningen mot tidningspapper och mot andra slag av trähaltiga tryckpapper gjorts, är dock inte helt klart. I stort sett bör man

dock kunna acceptera storleksordningen på siffrorna. I tabellbilagan V:1 finns motsvarande beräkningar gjorda för alla år 1950-61.

Tabell V:2. Beräknad konsumtion av journalpapper i Storbritannien
(1 000 ton)

	1951	1955	1960	1961 (prel.)	Ökning 1951-61
Produktion	205	325	322	330	+ 61 %
Import	9	2	5	4	
Export	37	45	38	35	
Konsumtion	177	282	289	299	+ 69 %

Siffrorna för importen och exporten är de som återfinns i den brittiska handelsstatistiken under rubriken "printing paper, not machine-glazed, other than newsprint." Denna grupp överensstämmer inte helt med gruppen "mechanical printing paper". Jämförbara importsiffror för denna grupp saknas för år 1950 och tidigare, varför vi i tabell V:2 utgår ifrån år 1951. Importen har dock så ringa betydelse att detta förhållande inte nämnvärt påverkar beräkningen av konsumtionen för år 1950.

Det kan synas som om importen vore anmärkningsvärt låg. Genom studium av pappersbruksföreningens statistik över länderfördelningen av Sveriges export av journalpapper samt av Finlands och Norges export av gruppen trähaltigt tryckpapper (se utförligare redovisning i kap. X) har vi dock funnit att dessa huvudleverantörers export till Storbritannien är obetydlig. Vi har därför god anledning att acceptera den brittiska importstatistikens siffra på 4 000 ton, dvs. importen skulle uppgå till endast något mer än en procent av konsumtionen av trähaltigt tryckpapper.

Den brittiska exporten av tryckpapper är relativt stor. Allt är dock sannolikt inte journalpapper. Våra framräknade konsumtions-siffror skulle därför vara något för låga. Å andra sidan hör Storbritannien till världens ledande exportörer av periodisk press, huvudsakligen fackpress, varför konsumtionssiffrorna ändå blir för höga. Parentetiskt kan nämnas att pappersexporten till övervägande del går till de transoceana samväldesländerna.

Den totala konsumtionen av papper och papp i England uppgick år 1960 till 101 kg per capita, vilket är det högsta i Europa näst Sverige. Av tabell V:3 framgår att tidningspappersförbrukningen samma år uppgick till 25,6 kg/capita, eller lika mycket som i Sverige.

Tabell V:3. Konsumtionen av "papper för kulturändamål" i Storbritannien (kg/capita)

	1950	1955	1959	1960	Förändring 1950-60
1. Tidningspapper	13,0	17,8	21,7	25,6	+ 97 %
2. Tryck- och skrivpapper	13,6	18,0	16,7	17,6	+ 29 %
Därav journalpapper (mechanical printing paper)	3,4	5,9	4,6	5,6	+ 64 %
3. 1 + 2	26,6	35,8	38,4	43,2	+ 62 %
4. Journalpapper i % av grupperna 1+2	13 %	16 %	12 %	13 %	

Mot detta kontrasterar den låga förbrukningen av journalpapper på 5,6 kg (om vi accepterar denna benämning för gruppen "mechanical printing paper"). Av den sammanlagda gruppen tidnings- och skriv- och tryckpapper svarade journalpappret således för endast 13 %, alltså åtskilligt lägre än motsvarande andel i Sverige och USA. Vi har säkert att göra med väsentliga strukturella skillnader i ländernas tidningsmarknader. Av betydelse därvid är att i England söndagstidningar av dagspresskaraktär intar en väsentligt mer dominerande plats än i andra länder.

En viss uppfattning om populärpressens relativt svaga utveckling i förhållande till dagspressen får man av tabell V:4, där konsumenternas utgifter för dagstidningar och populärpress är angivna. Populärpresskonsumtionen 1959 uppgick enligt denna endast till 22 % av de totala tidningsutgifterna. Motsvarande andel för Sverige har uppskattats till cirka 40 % för år 1958. Räknat såsom utgift per capita för populärpress var den engelska konsumtionen (1959) 11 kronor och den svenska 20 kronor, dvs. en väsentligt större skillnad än som kan förklaras av inkomstskillnaderna mellan länderna.

Går vi sedan över till att studera efterfrågeutvecklingen för journal- och tidningspapper som den framträder i tabell V:3 (och mer i detalj i tabellbilagan V:1) noterar man särskilt den markant snabba expansionen av tidningspappersförbrukningen. Hela gruppen tryck- och skrivpapper har däremot vuxit påtagligt sakta. För journalpapprets del kan man konstatera en mycket snabb ökning mellan 1950 och 1955, varefter efterfrågan stagnerat. Siffran för 1955 har dock säkerligen blivit något för hög, som en följd av en kraftig lagerökning, och 1959 års siffra något för låg, emedan förbrukarna i början av högkonjunkturen körde ner sina lager som de ackumulerat under avmattningen. Någon nedgång mellan 1955 och 1960 har därför troligen inte skett.

Tabell V:4. Konsumenternas utgifter för dagstidningar och populärpress i Storbritannien 1938-1959

	Utgifter i miljoner £ löpande priser					Volymmässig ¹⁾ förändring	
	1938	1954	1957	1958	1959	1938-54	1954-59
Dagstidningar (inkl. söndags- utgåvor)	36	99	125	146	139	+ 87 %	- 5 %
Populärpress	18	41	47	47	40	+ 20 %	- 12 %
Totalt	54	140	172	193	179		

1) Approximativt beräknade förändringar efter att konsumtionsutgifterna justerats för penningvärdets fall.

Att journalpapperskonsumtionen ökade väsentligt snabbare mellan 1950 och 1955 än konsumtionen av tidningspapper förklaras av de regleringar som gällde på pappersområdet under dessa år. Tidningspappret var nämligen ransonerat ända fram till 1955, bl.a. fick tidningarna inte ha mer än ett begränsat antal sidor. Förbrukningen av journalpapper var däremot fri, eftersom det tillverkades inom landet och inte belastade handelsbalansen direkt. Importrestriktionerna på pappersmassa hämmade emellertid även journalpappersproduktionen. Följden av att tillgången på tidningspapper var relativt knappare än journalpapper blev att många slag av veckotidningar och tidskrifter kunde expandera snabbare och i viss mån överta nyhetsförmedlande och

underhållande uppgifter som traditionellt legat på dagstidningarna. När pappersransoneringen upphävdes har dessa i viss utsträckning kunnat återta förlorad terräng. Detta kan till en del förklara den stagnation i konsumtionen av journalpapper som vi kunnat konstatera efter 1955.

Intrycket av att den brittiska populärpressen stagnerat under andra hälften av femtiotalet förstärks emellertid när man studerar tabell V:4. Konsumenternas utgifter har i fasta priser t.o.m. sjunkit. Nedgången motsvaras emellertid inte i samma grad av en minskning i försålda exemplar eller det genomsnittliga sidantalet, ty dels måste man komma ihåg att 1959 var ett relativt svagt konjunkturår och dels att annonsmängden (se tabell V:7) expanderat och därigenom i någon mån motverkat nedgången i konsumentutgifterna.

I tabell V:5 presenteras ytterligare data som sammanställts från den brittiska produktionsstatistiken och som visar hur det totala antalet inom de större tryckerierna tryckta exemplaren av periodiska publikationer utvecklats. Det bör observeras att uppgifterna

Tabell V:5 Antalet tryckta exemplar av periodiska publikationer i Storbritannien samt intäkterna av dessa

	1951	1954	1958	Förändring 1954-58
Antal exemplar (milj. st)	2 419	2 598	2 683	+ 3 %
Annonsintäkter (milj. £)	18,9	28,6	38,3	+ 34 %
Intäkter av lösnummerförsäljning och prenumeration (milj. £)	25,2	29,0	38,6	+ 33 %

i tabellen om försäljnings- och annonsintäkterna avser förlagens intäkter och alltså i allmänhet inte inkluderar distributionskostnader eller de provisioner som annonsbyråerna tillgodogör sig. Totalnivån är därför lägre än uppgifterna om konsumenternas utgifter i tabell V:4 och om reklamutgifterna i tabell V:7. Dessutom varierar beräkningssätten och graden av fullständighet i statistiken. Även om alltså inte siffermaterialen är jämförbara bekräftas ändå i stort sett iakttagelsen av den långsamma tillväxten av brittisk periodisk press. Antalet tryckta exemplar där populärpressen helt dominerar steg endast med ca 3 % mellan 1954 och 1958. Att intäkterna av lösnummerförsäljning och

prenumerationsavgifter stigit snabbare mellan dessa år (även om siffrorna justeras för penningvärdets fall) än konsumentutgifterna enligt tabell V:4 beror sannolikt till stor del på att fackpressen kunnat öka sin försäljning åtskilligt mer än populärpressen.

Som jämförelse har vi i tabell V:6 återgivit produktionsstatistikens uppgifter om dagspressen. Det mest anmärkningsvärda i tabell V:6 är att antalet tryckta exemplar minskat, trots den tidigare påtalade snabba expansionen av tidningspappersförbrukningen. Uppgången skulle således praktiskt taget helt kunna tillskrivas en ökning av det genomsnittliga sidantalet. Detta har möjliggjorts dels genom den snabbare uppgången i annonsintäkterna än för populärpressen och dels genom att intäkterna av prenumeration och lösnummerförsäljning hållits uppe bättre.

Tabell V:6. Antalet tryckta exemplar av dagstidningar o.dyl. i Storbritannien samt annonsintäkterna av dessa

	1951	1954	1958	Förändring 1954-58
<u>Dagstidningar</u>				
Antal tryckta ex. (milj.st)	9 307	9 189	8 990	- 2 %
Annonsintäkter (milj. £)	29,8	45,9	65,0	+42 %
<u>Dagspress, ej daglig</u>				
Antal ex. (milj. st)	2 474	2 514	2 271	-10 %
Annonsintäkter (milj. £)	12,9	19,7	22,6	+15 %

Av kanske större betydelse är den i det föregående berörda substitutionseffekten mellan dagstidningar och populärpress till följd av pappersransoneringen. I synnerhet har den kommersiella televisionen som startade på sommaren 1955 försämrat populärpressens expansionsmöjligheter, främst genom verkan på annonsmarknaden.

Av tabell V:6 ser vi hur reklamutgifterna för olika media utvecklats sedan 1956. Där framgår att utgifterna för annonsering i populärpressen varit praktiskt taget oförändrad mellan 1956 och 1959 men steg kraftigt högkonjunkturåret 1960. (Tyvärr saknar vi uppgifter för åren före 1956 men med all sannolikhet har ökningen varit något snabbare i genomsnitt under första hälften av femtiotalet.)

Reklamutgifter i fackpressen har emellertid utvecklats mer gynnsamt. De steg med 45 % på de fyra åren 1956-60 eller cirka 10 % om året. Även annonseringen i dagspressen har visat en väsentligt bättre ökning än populärpressen. Förklaringen till detta utvecklingsmönster anses till stor del vara att den utomordentligt snabba tillväxten i TV-reklamen lagt beslag på den ökning i reklamutgifterna som annars skulle ha gått till populärpressen. TV-reklamen avser liksom annonserna i populärpressen allmänna konsumtionsvaror som köps av de breda konsumentkategorierna. Ur annonsörernas synpunkt är TV- och populärpressreklam därigenom nära substitut. Dagspressen, som till mycket stor del har detaljhandelsannonsering, drabbas inte i lika hög grad av TV-reklamen. En del annonsörer anser denna annonsering t.o.m. vara ett gott komplement till TV-reklamen.

Stagnationen i efterfrågan på populärpress har uppenbart betytt en försämring av lönsamheten speciellt som konkurrensen synes ha varit relativt hård. Det är mot denna bakgrund man får se den starka koncentrationen av populärpressförlagen som ägt rum de senaste åren. Genom "take over bids" domineras marknaden nästan helt av ett par tre förlag. Dominansen har blivit så stark att regeringen f.ö. tillsatt en kommitté, som bl.a. skall utreda huruvida det uppstått fara för en alltför ensidigt dirigerad press.

Tabell V:7 Reklamutgifterna i Storbritannien

Källa: Advertising Associations årsberättelser

	1938	1948	1956	1957	1958	1959	1960	Förändring 1956-60
Dagspress			91	94	99	110	126	+ 38 %
Populärpress			32	31	32	33	39	+ 22 %
Fackpress			22	25	27	27	32	+ 45 %
Produktionskostnader för pressreklamen			13	13	14	15	17	+ 35 %
Hela pressen totalt			158	163	172	185	214	+ 35 %
TV			11	27	48	60	80	+ 730 %
Totala reklamkostnader	98	121	309	334	364	395	453	+ 46 %

2. Tidningsundersökningen

I detta avsnitt kommer vi att redogöra för genomförandet och resultaten av vår undersökning av den brittiska periodiska pressen och därmed söka ge en mer detaljerad bild än vad vi erhållit från det allmänna materialet i det föregående.

a. Urval och stickprov

Undersökningen genomfördes liksom i Sverige i tre etapper. Först valdes ett 20-tal av de största tidningarna ut, därefter insamlades ytterligare närmare ett hundratal tidningar, som av årsupplagesiffrorna att döma kunde förväntas höra till de därpå största pappersförbrukarna.

Genom att välja ut 100 tidningar ansåg vi oss få en god säkerhet för att åtminstone de 50 största av dessa också skulle vara de faktiskt största papperskonsumenterna. Sammanlagt fick vi in 108 tidningar i de första två etapperna. I den följande tabelleringen har vi således behandlat de 70 största av dessa för sig. De återstående 38 tidningarna har vi i tabellerna sammanfört med resultaten av den stickprovsundersökning av den återstående periodiska pressen, som vi genomförde i tredje etappen.

Den bästa tillgängliga förteckning över brittisk press är "British Rate & Data".¹⁾ I 1960 års upplaga fanns 2 019 periodiska tidningar medtagna. Förteckningen är dock inte helt fullständig. Som exempel kan nämnas, att det enligt en uppskattning i Financial Times finns mellan ett och två tusen personaltidningar. Endast de allra största av dessa finns med i förteckningen. Motsvarande förteckningar i andra länder som vi undersökt har varit väsentligt mer utförliga och tagit upp alla slag av periodiskt utkommande trycksaker såsom offentliga kungörelser, cirkulärmeddelanden etc. Den engelska förteckningen måste dock anses vara mer lämpad för utredningens syften än de tyska, franska eller italienska, genom att den i huvudsak begränsar sig till vad man egentligen avser med periodisk press. Som ram för sampling är den också överlägsen då man slipper få med en mängd småtidningar som nästan är omöjliga att få upplagesiffror och

1) Utgives sex gånger om året av: Maclean-Hunter Ltd, 30 Old Burlington Street, London, W 1

provexemplar från. Bortfallet i England blev också mindre än i de övriga länderna (givetvis med undantag av Sverige).

Från de 1 911 återstående tidningarna (2 019 minus de 108 redan insamlade) samplade vi ut 64 stycken tidningar. Av dessa lyckades vi få in 52 stycken med fullständiga uppgifter, dvs. vi fick ett bortfall på 12. Bortfallet orsakades av att 9 tidningar inte alls besvarade brev, att 2 tidningar principiellt inte lämnade upplagesiffror och att 1 hade lagts ned. Ifråga om papperskvalitet finns det ingen anledning att räkna med att de bortfallna tidningarna på något märkbart sätt avviker från de övriga tidningarna i stickprovet. Däremot kan man förmoda att upplagorna är något lägre än genomsnittligt. Av kompletterande information från den engelska mediabyrån som vi anlidade förefaller dock skillnaden inte vara särskilt stor.

Stickprovets medeltal blev en beräknad årsförbrukning om 28,3 ton papper per år. Årsförbrukningen är därvid beräknad netto utan korrigering med någon uppräkningsfaktor. I jämförelse med andra länder ligger detta värde högt. Detta torde främst bero på, som vi nämnde tidigare, att den engelska tidningsförteckningen är mindre omfattande.

b. Karaktären hos de 70 största tidningarna

Eftersom det är utomordentligt svårt att urskilja en enhetligt definierad grupp populärpress som skulle möjliggöra jämförelser mellan olika länder har vi istället valt att ta ut de största pappersförbrukande tidningarna i de aktuella länderna och sedan studera vilken typ av tidningar de representerar. I nedanstående tablå har vi karakteriserat de 20 största respektive de 50 därpå följande i avseende på innehåll.

Innehållsklassificering	Storleksgrupper	
	1 - 20	21 - 70
Radio- och TV-tidningar	2	4
Populärtidningar för damer	8	12
" män	2	
allmänt	2	7
Hobbytidningar	5 (därav 2 träd- gårdsskötsel och 2 motor)	10 (därav 4 motor)
Serie- och ungdomstidningar		9
Konsumenttidningar		1
Organisationstidningar	1	3
Facktidningar		4

Av tablån ser man att radio- och TV-tidningarna är väl företrädda bland de största tidningarna. Både den största och tredje största är tidningar av detta slag. Intresset för radio och TV har givetvis skapat ett behov av information om programmen, men därutöver även en lust att läsa om allt som ger bakgrundsinformation om programmen. Ur denna synpunkt är TV och radio inte endast substitut utan i viss mån även ett komplement till populärpress.

Vid studierna av tablån frapperas man också av kvinnotidningarnas dominans, eller kanske snarare av att antalet populärpress-tidningar av allmän karaktär och med inriktning på män är så få. I gengäld intar hobbytidningarna en framträdande plats. Det torde dock vara så att en stor del av läsintresset hos män i England fångas upp av de omfattande dagstidningarna och de veckovis utkommande tidningarna av dagstidningskaraktär.

c. Resultaten

För att få en preliminär kontroll av rimligheten hos de tonagesiffror som presenteras i tabell V:8 har vi beräknat antalet utgivna exemplar enligt följande:

De först utvalda 108 tidningarna	2 064	milj. st.
Stickprovspopulationens 1 911 tid-		
ningar	<u>453</u>	" "
	<u>Summa</u>	<u>2 517</u> " "

I tabell V:5 angavs tryckta exemplar för 1958 till 2 683 miljoner. Den faktiska siffran för 1960 torde endast ligga något högre. Storleksordningen på den av oss beräknade uppgiften kan därmed sägas sammanfalla anmärkningsvärt väl. Förutom slumpmässiga fel kan skillnaden bero på att vi inte inkluderat all periodisk press i vår undersökning och kanske framför allt på att vi inte haft tillgång till tidningarnas tryckupplagor.

I tabell V:8 har vi sammanställt resultatet av vår analys. Den periodiska pressen har delats in i tre grupper efter storleksordning mätt såsom kvantiteten förbrukat papper per år. I tabellen har uppräkningsfaktorn 1,4 använts för de 70 största tidningarna. Ett skäl till att välja en något lägre faktor än i Sverige är att de engelska tidningarna har väsentligt större upplagor, och vi har antagit att för-

hållandet mellan den tryckta upplagan och den distribuerade sjunker vid växande upplagor. En annan orsak är att de upplagesiffror vi använt vanligen är mindre snäva i definitionen av nettoupplagan än den svenska TS-boken. Med samma motivering som i Sverige har vi använt den något lägre faktorn 1,25 för fackpressen.

Tab. V:8 Pappersåtgången¹⁾ till brittisk periodisk press år 1960, uppdelad på olika kvaliteter och ordnade efter tidningarnas storlek

Papperskvalitet	1 - 20		21 - 70		Övriga		Totalt	
	ton	%	ton	%	ton	%	ton	%
Träfritt tryckp.	-	-	282	0	1 470	2	1 752	0
Bestruket "	1 063	0	9 666	14	25 215	33	35 944	9
Obestruket journalp.	186 536	68	35 054	51	32 576	42	254 166	60
Glättat tidn.p.	77 613	28	9 191	13	7 764	10	94 568	22
Vanligt tidningsp.	9 548	4	14 897	22	10 228	13	34 673	8
	274 760	100	69 090	100	77 253	100	421 103	100

1) Pappersåtgången till tidningarna 1-70 har erhållits genom att de erhållna siffrorna uppräknats med faktorn 1,4. För gruppen "övriga" har faktorn 1,25 använts.

Den beräknade kvantitativa förbrukningen

Den totala åtgången av obestruket journalpapper skulle enligt våra beräkningar uppgå till 254 000 ton och av bestruket tryckpapper till 36 000 ton eller sammanlagt 290 000 ton. Dessa siffror överensstämmer i storleksordning nästan alltför väl med uppgifterna om konsumtionen av "mechanical printing paper". Vi måste exempelvis räkna med, på grundval av erfarenheten från Sverige och USA, att kanske 20 procent av journalpappersåtgången går till andra ändamål än periodisk press. Den framräknade konsumtionen skulle i så fall vara något för hög. Men säkerligen har en del av det bestrukna pappret inte klassificerats som journalpapper i den presenterade statistiken och sannolikt underskattas konsumtionen något på grund av den ospecificerade handelsstatistiken.

Kvalitetsnivån

Tabell V:8 visar klart den väsentligt lägre kvalitetsnivån på det papper som går till periodisk press i Storbritannien jämfört med Sverige och USA. Tidningspapperet (glättat och vanligt) svarar för cirka 1/3 av pappersåtgången. Hos den stora gruppen övriga tidningar ligger den liksom i Sverige lägre men är dock så pass hög som 23 procent. Det är främst den största tidningen Radio Times som drar upp andelen. Enligt våra beräkningar förbrukar den 48 000 ton glättat tidningspapper per år (och 67 000 om man korrigerar med multiplikatorn 1,4). I en sådan programtidning med låga redaktionella kostnader måste papperskostnadernas andel av de totala framställningskostnaderna bli mycket höga. Även en liten besparing i utgifterna för papperet betyder mycket för tidningens ekonomi. Därtill kommer att tidningen har en ganska unik konkurrenssituation.

Det obestrukna journalpapperet svarar för den största andelen i alla tre storleksgrupperna. Andelen sjunker dock successivt vid minskande storlek på tidningarna. Till skillnad mot Sverige förbrukar således även gruppen övriga tidningar mer journalpapper än bestruket. Det bestrukna papperets andel utvecklas i motsatt riktning. För de 20 största är andelen mindre än 1 procent och för gruppen övriga når den upp till 33 procent. Dessa siffror demonstrerar att den engelska tidningsmarknaden är "underutvecklad" såväl i avseende på den kvantitativa konsumtionen av periodisk press som på tidningarnas kvalitet.

Hur mycket betyder de största tidningarna?

De stora tidningarna dominerar pappersförbrukningen mycket starkt som framgår av tabell V:9.

Tabell V:9. Den periodiska pressens förbrukning av papper år 1960 fördelad efter papperskvalitet och tidningarnas storlek i procent. (Siffrorna är beräknade på de korrigerade åtgångstalen)

Storleksgrupp	Obestruket journalpapper	Bestruket tryckpapper	Den totala pappersförbrukningen
1 - 20	73	3	65)
21 - 70	14	27	16) 81
Övriga (1949 st.)	13	70	18

Två tredjedelar av allt papper går till de 20 största. När det gäller förbrukningen av obestruket journalpapper är dominansen än mer utpräglad. Nästan 90 procent av denna papperskvalitet förbrukas av de 70 största tidningarna. Av det bestrukna papperet går 70 procent till den stora fackpressgruppen. Bland de 70 största var det endast 4 tidningar som helt trycktes på bestruket papper. För övrigt var det fråga om omslag och inlagor.

Arkvikten

Av tabell V:10 framgår att nästan hälften av det bestrukna papperet har en arkvikt överstigande 98 gram medan blott en helt obetydlig del (8 %) har en arkvikt under 80 gram. Endast en av de 4 ovan nämnda tidningarna har tryckts på ett bestruket journalpapper med en arkvikt på 65 gram, medan arkvikten för de andra tre låg mellan 85-98 gram.

Tabell V:10. Det bestrukna och obestrukna papperet uppdelat efter arkvikt. Åtgångstalen ej uppräknade.

Arkvikt	Bestruket		Obestruket journalpapper	
	ton	procent	ton	procent
50-56	-	-	19 014	10
56-62	17	0	67 273	36
62-68	882	3	63 020	34
68-74	1 030	4	8 313	5
74-80	325	1		
80-86	5 079	18	18 545	10
86-92	3 382	12		
92-98	3 441	12		
98-	13 750	49	8 175	4
	27 906	99	184 340	99

Man kan således konstatera att det lättviktiga bestrukna journalpapperet är nästan helt obefintligt i brittisk populärpress. Dock har man så smått börjat med bilagor av bestruket journalpapper för annons- och färgtryckssidor. Denna papperskvalitet är tydligen f.n. i ett introduktionsskede i England.

Vad beträffar det obestrukna journalpapperets arkvikter ligger de som framgår av tabellen väl samlade kring de ordinarie värdena.

Tryckmetoder

Tabellerna V:11 och V:12 visar ungefär samma mönster som vi funnit i Sverige. Som väntat använder man till övervägande del djuptryck på det obestrukna journalpapperet när det är fråga om tidningar med stora upplagor. Dock finns det några stora tidningar som använder boktryck. Sålunda framställs t.ex. "Woman's weekly", med en upplaga på 1,46 milj. ex. per gång, av obestruket journalpapper med boktrycksmetoden. Den minsta upplaga som vi funnit bland de undersökta tidningarna som trycks med djuptryck på obestruket journalpapper är 74 000, och endast ett fåtal sådana tidningar har en upplaga under 200 000.

Vid bestruket papper används nästan uteslutande högtryck. Offsettrycket har tydligen inte alls slagit igenom som i Sverige. De mindre tidningarna trycks nästan uteslutande med högtryck.

I ett land som England med en så omfattande dagspress är det naturligt att man försöker utnyttja högtryckspressarnas kapacitet även för veckotidningar av olika slag. En viktig fråga är därför, huruvida en övergång till högre papperskvalitet i brittisk populärpress, främst från tidningspapper till journalpapper, kan ske utan att man samtidigt väsentligt utvidgar kapaciteten för djuptryck. Om inte, så kan man kanske vänta sig att veckotidningen bromsas från den tekniska sidan.

Tabell V:11. Pappersförbrukningen år 1960 till de 70 största brittiska periodiska tidningarna uppdelad efter kvalitet och tryckmetod (Åtgångstalen ej uppräknade)

Tryckmetod	Träfritt	Bestruket	Obestr. journalpapper	Glättat tidn. papper	Tidningspapper	Totalt	
						ton	andel
Högtryck	241	7 502	16 435	55 277	17 461	96 916	40 %
Djuptryck	-	74	137 058	6 260	-	143 392	58 %
Offset	-	205	5 063	466	-	5 734	2 %
Totalt	241	7 781	158 556	62 003	17 461	246 041	100 %

Tabell V:12. Pappersförbrukningen år 1960 vid den periodiska pressen i England utom de 70 största. (Åtgångstalen ej uppräknade)

Tryck- metod	Träfritt	Bestru- ket	Obestr. journal- papper	Glättat tidn.- papper	Tidnings- papper	Totalt	
						ton	andel
Högtryck	1 137	19 682	23 538	6 211	8 185	58 753	96 %
Djuptryck	-	201	2 246	-	-	2 447	4 %
Offset	-	271	-	-	-	271	0 %
Totalt	1 137	20 154	25 784	6 211	8 185	61 471	100 %

VI Journalpapperskonsumtionen i Västtyskland1. Allmän statistik

Den västtyska konsumtionen av papper och papp har stigit mycket snabbt under femtiotalet. Jämförelse med 1950 är dock olämpligt med tanke på de särskilda efterkrigsförhållandena. Även med 1954 som jämförelseår har konsumtionen dock visat en kraftig ökning. Den steg från 50 kg per capita år 1954 till 78 kg år 1960 eller med 56 procent. Då befolkningsökningen under denna tid uppgått till nära 6 procent har konsumtionen i ton räknat stigit i motsvarande mån mer. Den totala per capita-konsumtionen ligger dock alltså jämt åtskilligt lägre än Storbritanniens, trots att inkomsten per capita nu är ungefär densamma i de båda länderna.

Tab. VI:1 Produktion, import, export och konsumtion av papper och papp i Västtyskland i 1 000-ton

	1950	1954	1959	1960	Ökning 1954-60
Produktion	1 565	2 301	3 245	3 934	41 %
Import	92	324	810	1 066	
Export	54	55	78	104	
Konsumtion	1 602	2 571	3 843	4 396	71 %
Konsumtion kg/capita	32	50	70	78	56 %

Till skillnad mot England har konsumtionen av tryck- och skrivpapper i Västtyskland vuxit åtskilligt snabbare än av tidningspapper. Som framgår av tabell VI:2 ligger också den absoluta konsumtionsnivån av skriv- och tryckpapper väsentligt högre, eller på 16,1 kg/capita jämfört med 9,5 kg/capita för tidningspapper. Detta förhållande tyder liksom mycket annat på att dagspressen och deras veckoutgåvor spelar en väsentligt mindre roll relativt sett i Västtyskland än i England, medan den periodiska pressen i gengäld har en förhållandevis starkare ställning.

Tab. VI:2 Konsumtion av "papper för kulturändamål" i Västtyskland i 1 000 ton och kg/capita

	1950	1954	1960	Ökning 1954 - 60
1. Tidningspapper	209	342	533	
kg/capita	4,2	6,6	9,5	+ 44 %
2. Tryck- och skrivpapper	290	482	897	
kg/capita	5,8	9,3	16,1	+ 74 %
3. 1 + 2				

Statistiska uppgifter om journalpapperskonsumtionen finns inte tillgängliga. Den tyska pappersbruksföreningen har dock mer detaljerad intern statistik. För åren 1956-58 har vi kunnat erhålla en uppdelning av produktionen på träfritt och trähaltigt tryck- och skrivpapper. Från västtysk tullstatistik (som inte publiceras utan mot särskild avgift kan köpas från den västtyska tullen) har vi erhållit motsvarande uppdelning av exporten och importen, dock endast för år 1958. I tabell VI:3 har vi således kunnat beräkna konsumtionen av trähaltigt och träfritt tryck- och skrivpapper för 1958.

Tab. VI:3 Västtysklands produktion, import, export och konsumtion av tryck- och skrivpapper, uppdelad på trähaltigt och träfritt, i 1 000 ton, för år 1958¹⁾

	Produktion	Import	Export	Konsumtion
Tryck- och skrivpapper	623	50	4	669
Trähaltigt	518	39	3	554
Träfritt	105	11	1	115

Hur stor del av de 554 tusen tonnen trähaltigt papper som utgörs av journalpapper vet vi tyvärr inte. Antas att förbrukningen av trähaltigt tryck- och skrivpapper vuxit i samma takt som hela gruppen tryck- och skrivpapper, så skulle konsumtionen 1960 ha uppgått till 740 000 ton. Konsumtions-siffrorna för 1960 är dock säkerligen något överskattade eftersom man inte kunnat ta hänsyn till den kraftiga lagerökning som ägde rum detta år.

Ett sätt att få ett visst grepp om storleken på journalpapperskonsumtionen är att anta att den utgör en ungefär lika stor andel av den totala konsumtionen av grupperna 1 och 2 i tabell VI:2 som den gjort i USA och Sverige, dvs. någonstans mellan 17 och 21 procent. Konsumtionen per capita skulle då uppgå till mellan 4,4 och 5,4 kg, vilket ger en totalkonsumtion om mellan 240 000 och 310 000 ton. Dock är gruppen tryck- och skrivpapper så mycket större i förhållande till tidningspapperet i Västtyskland än i nämnda länder, och därför är det icke osannolikt att andelen journalpapper ligger åtskilliga procent högre, dvs. konsumtionsvolymen skulle överstiga nämnda 310 000 ton.

Från den offentligt tillgängliga statistiken finns det inga uppgifter att hämta om den kvalitativa fördelningen av pappersförbrukningen till periodisk press. Dock kan en antydan därom erhållas ur följande uppgifter om produktionsvärdet av tidningar (även dagstidningar) och tidskrifter upp-

1) Produktionen av trähaltigt och träfritt skriv- och tryckpapper åren 1956- och 1957 var i 1 000 ton 431 och 489 respektive 90 och 98.

delat på olika tryckförfaranden (tab. VI:4)

Tab. VI:4 Produktionsvärdet i löpande priser (milj. DM) av tidningar och tidskrifter uppdelad på olika tryckförfarande

	1955	1960	1961	Ökning i % 1955-61
Boktryck	580	881	1 008	+ 86 %
Offset	37	47	52	+ 41 %
Djuptryck	162	320	+ 360	+122 %

Då man i stort sett kan utgå ifrån att boktrycket avser tidningspapper, medan det stora tonnaget av journalpapper trycks med djuptrycksförfarandet, får man en uppfattning om hur snabbt journalpappersförbrukningen torde ha ökat. Mellan 1955 och 1960 steg värdet av djuptrycket med 100 procent. Räknar man i fasta priser (genom att deflatera med konsumentprisindex) blir uppgången 88 procent. Mellan motsvarande år steg den totala förbrukningen av tryck- och skrivpapper med 73 procent. Även boktrycket har stigit snabbare än tidningspapperskonsumtionen. Produktionsvärdena har således gått upp fortare än pappersförbrukningen. Den mycket snabba stegringen i djuptrycksproduktionen bör dock vara ett gott indicium på att journalpappersförbrukningen har stigit snabbt, och att detta förhållande till en del torde kunna förklara den höga stegringstakten i konsumtionen av hela gruppen tryck och skrivpapper.

Som vi tidigare understrukt spelar efterfrågan på annonsutrymme stor roll för efterfrågan på papper för populär- och fackpress. Av tabell VI:5 framgår att annonsutgifterna för reklam i denna press stigit snabbare än för dagspressen. Mellan 1955 och 1960 steg reklamutgifterna i den periodiska pressen räknat i fasta priser (deflaterat med konsumentprisindex) med 117 procent mot 90 procent i dagspressen. Siffrorna bekräftar vår iakttagelse att den periodiska pressen varit mer expansiv än dagspressen. Ökningstalen för reklamen ligger således något över de refererade uppgångstalen för produktionsvärdet av djuptryck (88 procent mellan motsvarande år). Med hänsyn härtill kan man våga göra antagandet att journalpapperskonsumtionen stigit med mellan 80 och 100 procent från 1955 till 1960.

Tab. VI:5

Reklamutgifter i Västtyskland 1952-60 i milj. DM

Källa: Årsberättelser från Zentralausschuss der Werkwirtschaft.

	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	Förändr. i fasta priser 1955-60
Dagspress	333	433	501	566	689	898	991	1 074	1 187	+ 90 %
Populärpress och fackpress	173	213	262	312	390	488	556	645	744	+ 117 %
Totalt hela pressen	506	646	763	878	1 079	1 386	1 547	1 719	1 931	+ 99 %
TV	-	-	-	-	0,2	3,7	12,8	56,8 ²⁾	132,1 ²⁾	
Radio	21	23	28	32	32	39	42	52	49	+ 39 %
Totalt (ej film, adressböcker och kalendrar och direkt reklam) ¹⁾	565	712	841	970	1 173	1 498	1 670	1 902	2 195	+ 105 %

1) År 1960 uppskattas direktreklamen kostat 700 milj. DM;
 adressböcker, kalendrar etc. " 100 " " ;
 filmreklamen " 90 " " .

2) Den starka ökningen under dessa år beror på att helt nya sändarområden tillkom.

Den starka expansionen av TV-reklamen synes hittills inte ha nämnvärt dämpat efterfrågan på reklam i den periodiska pressen. Det finns dock anledning räkna med att TV-reklamen skall fortsätta att expandera starkt och att den efter en uppbyggnadsperiod blir en mer kännbar konkurrent till populärpressreklam. Utbyggnaden av TV-nätet är långt ifrån avslutad och antalet program utökas undan för undan. En återhållande faktor har åtminstone hittills varit den starka regleringen av reklamtiden i västtysk TV. Man har endast tillåtelse sända vissa tider på dagarna och sändningstiden är dessutom maximerad.

2. Tidningsundersökningen

Undersökningen av den västtyska periodiska pressen genomfördes på samma sätt som i föregående kapitel redovisats för England. I de två första etapperna samlade vi in och analyserade sammanlagt 108 tidningar (en förteckning över dessa återfinns i tabellbilagan VI:1). 70 av dessa har vi i den följande resultatredovisningen betraktat som de faktiskt största pappersförbrukarna år 1960. (Då vår tidningsinsamling sträckte sig in på 1961 är det kanske något oegentligt att säga, att våra resultat avser 1960. Upplagesiffrorna och förteckningarna som vi använt vid urvalet har dock hänfört sig till detta år, varför vi betraktar resultaten som i stort sett giltiga för 1960.) De återstående 38 tidningarna har vi emellertid redovisat separat. På grund av det stora bortfallet i stickprovsundersökningen har vi nämligen inte som i England slagit samman förbrukningssiffrorna för de 38 med de tonnagesiffror, som framkommit genom uppräknig av stickprovet till totalnivå.

a) Urvalsram och stickprov

Den mest utförliga förteckningen över västtysk press är "Leitfaden für Presse und Werbung"¹⁾, vilken utkommer en gång om året. Antalet periodiska publikationer i 1961 års utgåva, som huvudsakligen är aktuell för år 1960, var 9 064. Efter att ha exkluderat årsböcker och offentliga kungörelser, vilka ofta utkommer oregelbundet, återstod 7 315 tidningar.

En nackdel med "Leitfaden" är att den även söker få med tyskspråkiga tidningar från Östtyskland och gamla tyska områden i Polen ("im Rahmen seiner Grenzen von 1937"), och att dessa inte finns separat redovisade. I stickprovet har vi inte tagit med någon icke-västtysk tidning. Vi har emellertid inte ansett det praktiskt möjligt att söka fastställa det exakta antalet sådana tidningar. Härför skulle nämligen krävas att man studerade det geografiska läget för varje tidnings utgivningsort. Antalet tidningar från östblocksområdet synes dock vara ganska få, och de saknar nästan genomgående upplageangivelser. För våra beräkningar har vi uppskattat antalet icke-västtyska tidningar i förteckningen till 400. Denna skulle därefter innehålla 6 915 tidningar av intresse för vår undersökning. Subtraherar man slutligen de först utvalda 108 tidningarna återstår en stickprovspopulation om 6 807 tidningar. Framräknandet av detta antal sammanfattas i nedanstående tablå:

1) Verlag Willy Stamm, Essen.

Totala antalet periodiska publikationer		9 064
Avgår: Årsböcker	964	
Offentliga kungörelser	<u>785</u>	<u>- 1 749</u>
		7 315
Därav icke-västtyska tidningar		<u>- 400</u>
Återstår		6 915
Avgår de 108 tidningar som utvaldes i de två första etapperna		<u>- 108</u>
Antalet tidningar i stickprovspopulationen		<u><u>6 807</u></u>

Från de 6 807 tidningarna samplade vi ut 65 tidningar. Resultatet av den västtyska mediabyråns insamlingsarbete framgår av följande uppställning:

Provexemplar och upplagesiffror	37 tidningar
" men ej "	3 "
Inget provexemplar men "	7 "
Allt saknas (inget svar eller vägrar)	<u>18 "</u>
Summa	<u><u>65 tidningar</u></u>

De tidningar som vi inte lyckades få in måste antas vara i genomsnitt mindre än de andra. Det stora bortfallet försvårar därför tolkningen av stickprovresultatet. Vi har därför redovisat detta separat. Uppräkningen till totalnivå har därvid skett med faktorn 184 ($= \frac{6\,807}{37}$).

Stickprovets medeltal blev en beräknad årsförbrukning av 19,8 ton papper per år. Detta medeltal har beräknats utan uppräkningsfaktor med någon korrigeringsfaktor. Variansen i stickprovet blev ganska hög, beroende på att det liksom i stickproven för de andra länderna kom med ett par relativt stora tidningar. Om bortfallet kunnat hållas nere hade variansen säkerligen reducerats avsevärt; de stora tidningarna hade inte fått samma tyngd.

b) Karaktären hos de 70 största tidningarna

I nedanstående tablå har vi klassificerat de 70 största periodiska tidningarna i Västtyskland:

Innehållsklassificering	Storleksgrupper	
	1 - 20	21 - 70
Radio- och TV-tidningar	6	4
Populärtidningar för damer	3	8
" " män	-	-
" allmänt	11	10
Hobbytidningar	--	-
Serie- och ungdomstidningar	-	3
Konsumenttidningar		8
Organisationstidningar		8
Religiösa tidningar		9
Facktidningar	-	-

Särskilt noteras den mycket starka ställning som radio- och TV-tidningarna intar. Inte mindre än 6 av de 20 största tillhör denna kategori. Vidare observerar man att konsumenttidningarna och de religiösa tidningarna tycks spela en framträdande roll på den västtyska tidningsmarknaden. Anmärkningsvärt är slutligen att ingen egentlig facktidning har kommit med bland de 70 största.

I "Leitfaden" finns angivet medelnettoupplagan för 4 811 av de 7 315 egentliga tidningarna, och summan av dessas upplagor finns fördelad efter olika kategorier av tidningar. Man kan därigenom få en viss uppfattning om vilken betydelse de olika slagen av tidningar har. De tidningar som saknar upplageangivelse kan förutsättas i allmänhet vara mycket små. I tabell VI:6 har de viktigaste tidningskategorierna och deras sammanlagda medelnettoupplaga angivits.

Tab. VI:6 Genomsnittliga upplagor i västtysk periodisk press år 1960, uppdelad på olika kategorier av tidningar

Tidningskategori	Antal tidningar med upplageangivelse	Medelnettoupplaga i milj. ex.	Upplaga i genomsnitt per tidn. i 1000 ex.
Dam- och modetidningar	151	10	69
Andra populärtidningar	130	29	223
Kundtidningar	307	48	156
Religiösa tidningar	330	11	33
Ungdomstidningar	284	5	18
Sporttidningar	402	6	16
Handels- och trafiktidningar	506	5	9
Hantverks- o. industritidningar	659	7	11
Summa	2 769	121	44
Övriga	2 042	34	16
Totalt	4 811	155	32

Radio- och TV-tidningarna ingår här i gruppen "andra populärtidningar", som också har en avsevärt högre medelupplaga än de andra tidningarna. Därtill kommer att de torde utkomma oftare än de övriga tidningarna. Då de sannolikt/också väger mera, så spelar de ur pappersförbrukningssynpunkt en väsentligt större roll än som framgår av tabellen. För kundtidningarna gäller nästan motsatsen. De utkommer mer sällan och är framförallt tunnare. Genom att de tillhandahålles gratis kommer de dock upp i mycket stora upplagor. De 108 tidningar som vi utvalde i de första två etapperna hade en total medelupplaga av 55 milj. ex; de svarar således emot cirka 1/3 av totala upplagan av den periodiska pressen. Flertalet av dem utkommer emellertid veckovis medan fackpressens utgivningstäthet är väsentligt lägre. Med avseende på pappersåtgång dominerar de 108 tidningarna.

c) Resultaten

Den beräknade kvantitativa förbrukningen

I tabellerna VI:7 a och b har vi sökt att beräkna den totala åtgången av papper till periodisk press i Västtyskland år 1960 samt fördelningen på olika kvaliteter. Förbrukningen till de 108 stora tidningarna av obestruket journalpapper uppgick sålunda till 250 000 ton (varvid vi liksom i England använt korrigeringsfaktorn 1,4) och förbrukningen av bestruket papper var 3 000 ton. Lägger vi därtill de 90 000 ton obestruket och bestruket papper, som vi uppskattat att den övriga pressen förbrukar, så skulle vi komma upp i ett tonnage på 340 å 350 tusen ton. Antar vi sedan att 20 procent av journalpapperet inte går till periodisk press, skulle den totala konsumtionen i Västtyskland sluta på 430 tusen ton. Denna siffra motsvarar 30 procent av den sammanlagda gruppen tidningspapper och tryck- och skrivpapper.

Tab VI:7 a Pappersåtgången¹⁾ till de 70 största periodiska tidningarna samt ytterligare 38 större tidningar i Västtyskland, år 1960 uppdelad på olika kvaliteter

Papperskvalitet	1 - 20		21 - 70		38 större ²⁾ tidn.		Totalt	
	ton	Andel i %	ton	Andel i %	ton	Andel i %	ton	Andel i %
Träfritt tryckpapper	-	-	244	0	52	0	296	0
Bestruket "	1 386	1	141	0	1 448	11	2 975	1
Obestr. journalpapper	195 743	90	48 405	60	6 398	49	250 546	81
Glättat tidn.papper	-	-	4 663	7	1 694	13	6 357	2
Vanligt " "	19 676	9	26 979	33	3 476	27	50 131	16
Totalt	216 805	100	80 432	100	13 067	100	310 305	100

1) Pappersåtgången till dessa 108 tidningar har erhållits genom att de erhållna siffrorna uppräknats med faktorn 1,4.

2) De minsta av det 100-tal tidningar som insamlades i andra etappen.

Tab. VI:7 b Uppräkning av stickprovet av västtyska tidningar till totalnivå och pappersåtgången¹⁾ fördelad på olika kvaliteter (Se närmare i texten.)

Papperskvalitet	Ton	Andel i %
Träfritt tryckpapper	10 500	6
Bestruket "	35 800	21
Obestruket journalpapper	54 000	31
Glättat tidningspapper	-	-
Vanligt "	73 400	42
Bokpapper	400	0
Totalt	174 100	100

Vad betyder de största tidningarna?

I tabell VI:8 har vi utgått ifrån att vi träffat någorlunda rätt vad beträffar storleksordningen av journalpappersförbrukningen. Stickprovets resultat innebär dock en överskattning, varför siffrorna sannolikt bör betraktas som den övre gränsen för den möjliga förbrukningen. Den övriga pressens betydelse kan härigenom ha överskattats något.

Tab. VI:8 Den västtyska periodiska pressens förbrukning av obestruket journalpapper och bestruket tryckpapper, fördelad efter tidningarnas storlek år 1960

Storleksgrupp	Obestruket journalpapper	Bestruket tryckpapper	Totalt
1 - 20	64 %	4 %	57 %
21 - 70	16 %	0 %	14 %
Övriga	20 %	95 %	29 %
Totalt	100 %	100 %	100 %

Vi kan notera att de 70 största tidningarna tar 80 procent av förbrukningen av journalpapper och att 95 procent av det bestrukna papperet faller på de "övriga".

Kvalitetsnivån

Det obestrukna journalpapperet dominerar starkt bland de 20 största, i de därpå 50 följande tidningarna sjunker papperskvaliteten väsentligt. Tidningspapperet svarar för inte mindre än 40 procent, och det bestrukna papperet är nästan obefintligt. Bland de 38 större tidningarna börjar dock kva-

1) De uppräknade siffrorna har multiplicerats med korrigeringsfaktorn 1,25.

liteten åter stiga. Det sker en övergång från vanligt tidningspapper till glättat och från obestruket till bestruket papper.

Kvalitetsfördelningen i stickprovet är givetvis osäker. Den genomsnittligt låga kvaliteten är dock så uppenbar, att man har rätt att tro att det återspeglar ett verkligt förhållande. Den egentliga fackpressen i Västtyskland är dock sannolikt av ungefär lika hög papperskvalitet som i andra länder. Den låga kvaliteten torde bero på att antalet små tidningar för olika intresseinriktningar är större i Västtyskland än i de andra länderna, och att dessa trycks på dåligt papper. Sålunda finns exempelvis en mängd småtidningar för sport, som ofta trycks på vanligt tidningspapper. Motsvarande nyhetsförmedling sker i Sverige och i England i mycket hög grad hos dagspressen.

Arkvikten

Av tabell VI:9 framgår arkviktsfördelningen av det bestrukna tryckpapperet till de 108 stora tidningarna. Av dessa visade sig endast tre stycken vara tryckta på till övervägande delar bestruket tryckpapper och i två av dessa låg arkvikten mellan 74 och 80 gr/m². Det övriga bestrukna papperet används till omslag. Arkviktsfördelningen av det obestrukna papperet följer samma mönster som i andra länder. Vad beträffar arkvikter till de slumpmässigt utvalda tidningarna hänvisas till tabellbilagan VI:2 b. Osäkerheten i stickprovet tillåter knappast en detaljerad fördelning.

Tab VI:9 Det bestrukna och obestrukna papperet till de 108 tidningarna som redovisas i tab. VI:6a, uppdelat efter arkvikt.

Arkvikt i gr/m ²	Bestruket		Obestruket journalpapper	
	Ton	I % av totalt	Ton	I % av totalt
50-56			33	-
56-62			68 794	38
62-68			92 678	52
68-74			4 296	3
74-80	510	24	} 13 175	7
80-86	72	3		
86-92	513	24		
92-98	251	12		
98	779	37	36	
Totalt	2 125	100	178 962	100

Tryckmetod

I tabell VI: 10 a har vi närmare studerat förhållandet mellan tryckmetod och papperskvalitet för de 70 största tidningarna. Djuptrycket dominerar helt naturligt, eftersom papperet till övervägande del består av obestruket journalpapper och det här är fråga om stora upplagor. Anmärkningsvärt är i stället att en del av det bestrukna papperet har tryckts med djuptryck. Det är två stora damtidningar som hade en del av inlagorna tryckta på detta sätt.

I tabell VI: 10 b har vi fördelat pappersåtgången till de 37 samplade tidningarna på olika tryckmetoder. Mönstret är här detsamma som i övriga länder en stark dominans för högtrycket på alla slag av papper. Den upplagemässigt minsta tidning, som tryckts med djuptryck hade en upplaga av 37 000 exemplar.

Tab. VI: 10 a Pappersåtgången 1960 till de 70 största periodiska tidningarna i Västtyskland fördelad efter tryckmetod och kvalitet
(Åtgångstalen är okorrigerade)

Tryckmetod	Träfritt	Bestruket	Obestr. journal	Glättat tidn.papp	Vanligt tidn.papp.	Totalt	
Högtryck	142	652	3 002	3 331	32 643	39 219	18 %
Djuptryck	-	439	173 390	-	692	173 062	82 %
Offset	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	142	1 091	174 392	3 331	33 325	212 281	100 %

Tab. VI: 10 b Pappersåtgången (ton) till de slumpmässigt utvalda tidningarna, fördelad på kvalitet och tryckmetod
(På grund av det stora bortfallet är siffrorna inte uppräknade till totalnivå)

Papperskvalitet	Tryckmetod		
	Högtryck	Djuptryck	Offset
Träfritt	46	-	-
Bestruket	153	-	3
Obestruket journalpapper	164	70	-
Glättat tidningspapper	-	-	-
Vanligt tidningspapper	310	-	8
Bokpapper	2	-	-
Totalt	675	70	11

VII Journalpapperskonsumtionen i Frankrike1. Den allmänna statistiska bakgrunden

Den totala konsumtionen av papper och papp har i Frankrike fördubblats sedan 1950. Importen av papper har genom olika restriktioner och höga tullar hållits starkt tillbaka under hela femtiotalet och låg 1960 på ungefär samma låga nivå som 1950.

Tab. VII:1 Produktion, import, export och konsumtion av papper och papp i Frankrike i 1 000 ton

	1950	1960	Ökning sedan 1950
Produktion	1 304	2 616	100 %
Import	135	150	
Export	262	170	
Konsumtion	1 190	2 636	121 %
Konsumtion kg/capita	29	58	100 %

Konsumtionen av tryck- och skrivpapper har ökat ungefär i samma takt som av tidningspapper om man ser till hela perioden 1950-60 (tabell VII:2). Åren 1956-60 steg emellertid konsumtionen av den förstnämnda gruppen väsentligt snabbare.

Ett närmare studium av konsumtionen av tidningspapper för åren 1956-60 visar en tydlig avsaktning i efterfrågeutvecklingen, medan tryck- och skrivpappersgruppen fortsatt att expandera. Det finns anledning misstänka, att det bland annat är journalpapperskonsumtionen som bidragit till denna grupp snabbutveckling. Dessutom har begränsningar i antalet tillåtna sidor i dagstidningarna bromsat konsumtionen av tidningspapper.

Tab. VII:2 Konsumtion av "papper för kulturändamål" i Frankrike (kg/capita)

	1950	1956	1959	1960	Förändring 1950-60
1. Tidningspapper (enligt OEEC-statistiken)	7,1	13,1	13,0	13,3	+ 87 %
2. Tryck- och skrivpapper	7,0	9,7	11,3	13,0	+ 86 %
3. 1 + 2	14,1	22,8	24,3	26,3	+ 86 %

Om hur stor journalpapperskonsumtionen är finns det tyvärr ingen offentligt tillgänglig statistik. Dock tror vi oss veta, att sådan statistik finns hos den franska pappersbruksföreningen.

De siffror över den franska produktionen av tidningspapper som lämnas till OEEC överensstämmer inte med dem som publiceras i den franska statistiken, vilken senare avser sådant tidningspapper som klassificeras

Afnor I/1¹⁾ (vilket är detsamma som oglättat tidningspapper). Skillnaden, som framgår av tabell VII:3, torde utgöras av tidningspapper av högre, främst glättade kvaliteter.

Tab. VII:3 Produktion och konsumtion av tidningspapper i Frankrike
i 1 000 ton

	1950	1952	1956	1959	1960
Tidningspapper (enligt de uppgifter som lämnats till OEEC)					
Kons.	297	292	565	564	606
Prod.	305	287	421	529	551
Afnor I/1					
Prod.	.	243	283	427	415
Differens	.	44	138	102	136

2. Tidningsundersökningen

a) Urval och stickprov

I de första två etapperna insamlades och analyserades 94 stycken tidningar. Eftersom det inte finns någon förteckning med upplageangivelser måste urvalet göras av den franska mediabyrån efter instruktioner från oss. Urvalet kunde därför inte ske fullt lika systematiskt efter årsupplagens storlek som exempelvis i Västtyskland.

Den fullständigaste förteckningen över fransk press återfinns i "Annuaire International de la Presse"²⁾ Förteckningen innehåller 5 716 tidningar. Här ingår dock även dagstidningar, årsböcker samt tidningar som trycks i Franska samväldet. Efter ett försök att urskilja nämnda kategorier återstod 4 747 tidningar. Subtraherar man de 94 tidningar som insamlades i de två första etapperna återstår således 4 653 tidningar, vilket är stickprovspopulationens omfattning.

Det uttagna stickprovet omfattade 73 tidningar. Resultatet av samlingsarbetet framgår av följande uppställning:

Provexemplar och upplagesiffror	35 tidningar
" men ej "	3 "
Inget " " "	4 "
Upphört	5 "
Okänd	1 "
Årskatalog	1 "
Ej kunnat erhållas	<u>24 "</u>
Summa	73 tidningar

1) I Frankrike klassificeras papper i 7 huvudgrupper efter fibersammansättning. Afnor I/1 består av papper med 80 procent slip och 20 procent sulfit. Afnor VII innehåller 100 procent blekt cellulosa.

2) Paris 1960

Resultatet av stickprovsundersökningen visar att förteckningens kvalitet och uppställning gör den otjänlig som ram för ett slumpmässigt urval.

Vid uppräknigen av de resultat vi erhållit från analysen av de samlade tidningarna har vi använt uppräkningsfaktorn 133 ($\frac{4\ 653}{35}$).

Stickprovets medeltal blev en beräknad okorrigerad årsförbrukning om 33,2 ton papper per år. Detta medelvärde ligger sannolikt för högt. Det förhållandet att vi inte fått med mer än en veckovis utkommande tidning med vanligt tidningspapper och att andelen tidningspapper var låg i de insamlade tidningarna tyder också på att vi erhållit de större och mer kända tidningar som räknas till periodisk press.

b) Karaktären hos de 70 största tidningarna

Som framgår av nedanstående tablå spelar radio- och TV-tidningarna inte alls samma roll bland de stora periodiska tidningarna i Frankrike som i Västtyskland och England. Detta hänger bl.a. samman med att TV ännu inte fått samma spridning där som i de andra länderna.

	Storleksgrupper	
	1 - 20	21 - 70
Radio- och TV-tidningar	-	2
Populärtidningar för damer	7	5
" " män	1	-
" allmänt	11	21
Hobbytidningar	-	5
Serie- och ungdomstidningar	-	8
Konsumenttidningar	-	-
Organisationstidningar	-	8
Religiösa tidningar	1	-
Facktidningar		1

Från tablå kan man också utläsa att populärtidningar av allmänt innehåll starkt dominerar såväl de 20 största tidningarna som de därpå följande 50. Vidare kan man konstatera att tidningar avsedda för barn och ungdom intar en relativt framskjuten plats.

c) Resultaten

Journalpappersförbrukningen i kvantiteter

Förbrukningen av obestruket journalpapper till de 94 tidningarna som utvaldes i de två första etapperna har vi beräknat till cirka 105 000 ton

och förbrukningen av bestruket papper till 45 000, vilket sammanlagt gör 150 000 ton (se tabell VII:4 a).

Vid beräkningen har vi använt en korrigeringsfaktor på 1,2 för dessa tidningar. Valet av en så låg korrigeringsfaktor i Frankrike motiveras av att vi där har haft tillgång till flera av de stora tidningarnas tryckupplagor. För de andra tidningarna har den franska mediabyrån uppskattat den försålda upplagan. Då det finns skäl att tro att man därvid avrundat något uppåt, har vi ansett en genomsnittssiffra på 1,2 som rimlig.

Uppräkning av stickprovet till totalnivå gav en beräknad förbrukning av cirka 55 000 ton bestruket tryckpapper och 65 000 ton obestruket journalpapper, eller sammanlagt 120 000 ton (se tabell VII: 4 b). Dessa siffror över-skattar sannolikt åtskilligt förbrukningen till denna del av den periodiska pressen, och de kan inte betraktas som annat än en övre gräns. Om vi dock adderar dessa tonnagesiffror till de föregående kommer vi upp till en förbrukning om 100 000 ton bestruket papper och 170 000 ton obestruket journalpapper, eller sammanlagt 270 000 ton. Antar vi sedan att 20 procent av journalpapperet går till andra ändamål skulle totalsiffran sluta på 340 000 ton. Ställer vi denna siffra i relation till den totala konsumtionen av tidningspapper och annat tryck- och skrivpapper blir andelen 28 procent. Detta är högre än i Sverige, England och USA, men sammanfaller nära med vårt resultat för Västtyskland.

Tab. VII: 4 a Pappersåtgången¹⁾ till de 70 största periodiska tidningarna samt ytterligare 24 större tidningar i Frankrike år 1960, uppdelad på olika kvaliteter

Papperskvalitet	1 - 20		21 - 70		24 större ²⁾ tidningar		Totalt	
	Ton	Andel i %	Ton	Andel i %	Ton	Andel i %	Ton	Andel i %
Träfritt tryckpapper	-	-	290	-	10	-	30	-
Bestruket tryckpapper	7 786	7	37 585	40	457	7	45 828	21
Obestruket journalpapper	84 130	72	18 516	20	1 852	30	104 498	49
Glättat tidningspapper	6 588	6	10 143	11	1 861	30	18 592	9
Vanligt tidningspapper	17 802	15	26 920	29	2 098	33	46 820	21
Totalt	116 306	100	93 454	100	6 278	100	215 768	100

1) Pappersåtgången till dessa 94 tidningar har erhållits genom att de erhållna siffrorna korrigerats med faktorn 1,2

2) De 24 minsta tidningarna av de sammanlagt 94 tidningar som insamlades och analyserades i de två första etapperna.

Tab. VII:4 b Uppräkning av stickprovet från fransk periodisk press till totalnivå och pappersåtgången¹⁾ fördelad på olika kvaliteter

Papperskvalitet	Ton	Andel i %
Träfritt tryckpapper	37 000	22
Bestruket tryckpapper	56 300	31
Obestruket journalpapper	65 200	36
Glättat tidningspapper	400	-
Vanligt tidningspapper	17 800	10
Summa	182 200	100

I de andra länderna har de 70 största tidningarna tagit cirka 70 procent av journalpappersåtgången till periodisk press. Utgår man från att samma struktur gäller Frankrike, så skulle journalpapperskonsumtionen uppgå till 265 000 ton. Dessa överslagsberäkningar gör det rimligt anta att den faktiska förbrukningen ligger i intervallet 240 - 300 tusen ton, vilket skulle motsvara 5,4 - 6,6 kg per capita.

De 20 största tidningarnas andel av den totala pappersförbrukningen till de 70 största uppgår till 55 procent vilket är en åtskilligt lägre siffra än i Västtyskland och England. När det gäller förbrukningen av bestruket och obestruket papper ligger dock andelen för de 20 största något högre. Detta visar att fransk periodisk press har en större bredd i toppen än vad gäller t.ex. England, där koncentrationen till de allra största tidningarna är så utpräglad.

Kvalitetsnivån

Vid studium av tabellerna VII:4 a och b noterar man omedelbart den höga papperskvaliteten i fransk populärpress. Andelen bestruket papper hos de 20 största tidningarna ligger så relativt högt som 7 procent, och den är hos de därpå följande 50 tidningarna ända uppe vid 40 procent. Samtidigt ligger dock tidningspapperets andel för sistnämnda grupp också vid 40 procent, medan obestruket journalpapper svarar för endast 20 procent. Av de 70 största är 4 tidningar till övervägande delen tryckta på bestruket papper. Många av de övriga tidningarna har inlagor av bestruket papper.

Stickprovet ger intryck av att även den övriga periodiska pressens pappersförbrukning ligger på en hög kvalitetsnivå. Skillnaden mot summan av de 70 största är dock inte särskilt markant. Möjligheten finns att bortfallet inte endast avser de mindre tidningarna utan att det påverkat även

1) De uppräknade siffrorna har multiplicerats med korrigeringsfaktorn 1,15.

kvalitetstalen genom att det är av en lägre papperskvalitet.

Arkvikt

Arkviktsfördelningen av det bestrukna papperet i tabell VII:5 ger en annan bild än i de länder vi tidigare granskat. Ungefär 40 procent av det bestrukna papperet i de största tidningarna har en så låg arkvikt som 68-74 gr/m². Detta visar att den franska populärpressen hunnit anmärkningsvärt långt i utvecklingen mot lättviktigt bestruket journalpapper. Det obestrukna journalpapperets arkvikter ligger starkt koncentrerade kring de ordinarie värdena 56-62 gr/m². Att kvantiteter obestruket journalpapper med hög arkvikt är så obetydlig förklarar främst av att man gått över till bestruket papper på tidningarnas omslag.

Tab. VII:5 Det bestrukna och obestrukna papperet till de 94 tidningar som redovisas i tab. VII:4 a uppdelat efter arkvikt (Åtgångstalen örrigerade.)

Arkvikt	Bestruket		Obestruket journalpapper	
	Ton	Andel i %	Ton	Andel i %
50 - 56	-		8 539	8
56 - 62	-		73 041	71
62 - 68	-		7 673	7
68 - 74	3 707	40	9 169	9
74 - 80	-		3 575	3
80 - 86	1 632	18		
86 - 92	-			
92 - 93	-			
98 <	3 937	42	875	1
Summa	9 276	100	102 972	100

Tryckmetod

Mest iögonenfallande i tabell VII:6 a är den stora del av pressen som trycks med djuptryck, och detta inte bara när det gäller det obestrukna journalpapperet utan även för det bestrukna papperet och tidningspapperet. Andelen bestruket papper som trycks med djuptryck uppgår till 62 procent. Man noterar också att offsettrycket förekommer på alla papperskvaliteter utom träfritt.

Tab VII:6 a Pappersåtgången i ton år 1960 till de 70 största periodiska tidningarna i Frankrike, fördelad efter tryckmetod och kvalitet
(Åtgångstalen är okorrigerade)

Tryckmetod	Träfritt tryckpapper	Bestruket tryckpapper	Obestruket journalpapper	Glättat tidningspapper	Vanligt tidningspapper	Totalt	
						Ton	Andel i %
Högtryck	175	1 516	569	6 366	31 731	40 357	25
Djuptryck	67	5 519	96 253	5 868	917	107 707	67
Offset	-	1 860	4 607	1 769	4 107	12 283	8
Totalt	242	8 895	101 429	13 943	36 755	160 347	100

I tabell VII:6 b konstaterar man den sedvanliga dominansen av högtryck som en konsekvens av de mindre upplagorna. Den lägsta upplagan för en tidning, som är tryckt på djuptryck bland alla våra analyserade tidningar var 123 000 exemplar.

Tab. VII: 6 b Pappersåtgången i ton år 1960 till de slumpmässigt utvalda tidningarna i Frankrike, fördelade på kvalitet och tryckmetod
(På grund av det stora bortfallet är siffrorna inte uppräknade till totalnivå.)

Papperskvalitet	Tryckmetod		
	Högtryck	Djuptryck	Offset
Träfritt tryckpapper	207	47	0,5
Bestruket tryckpapper	368	-	-
Obestruket journalpapper	155	252	18,5
Glättat tidningspapper	3	-	-
Vanligt tidningspapper	117	-	-
Summa	850	299	19,0

VIII Journalpapperskonsumtionen i Italien

1. Papperskonsumtionen enligt tillgängligt statistiskt material

Den totala konsumtionen av papper och papp ligger i Italien lägre än i de andra länder som vi undersökt. Samtidigt har emellertid konsumtionen stigit snabbare än i något av de övriga länderna. Mellan år 1950 och 1960 steg konsumtionen per capita från 10,8 kg till 31,5 kg eller med 192 procent (se tabell VIII:1). Papperskonsumtionen låg dock år 1950 på ungefär samma nivå som de sista förkrigsåren, dvs. krigstidens konsumtionsminskning var återhämtad.

Tab. VIII:1 Produktion, import, export och konsumtion av papper och papp år 1960 i Italien (1 000 ton)

	1950	1955	1959	1960	Ökning sedan 1950
Produktion	486	813	1 263	1 467	202 %
Import	29	57	96	133	
Export	12	29	30	46	
Konsumtion	503	841	1 321	1 554	209 %
Konsumtion kg/capita	10,8	17,5	27	31,5	192 %

Efterfrågan på papper har i stort sett vuxit i jämn takt under femtio-talet. Möjligtvis kan man tala om en accelerering under den senaste femårsperioden, vilket ter sig naturligt mot bakgrund av den starka industriella expansionen som ägt rum i Italien under senare år.

Italien är i hög grad självförsörjande vad beträffar försörjning av papper och papp. Importen utgjorde 1960 endast cirka 8 procent av den totala konsumtionen av papper och papp. Tidningspapperet svarade för omkring hälften av importen (jämför tabellerna VIII:1 och 2).

Någon statistik över journalpapperskonsumtionen i Italien finns inte. Journalpapperet torde till övervägande delen ingå i produktionsstatistikens grupp skriv- och tryckpapper. I handelsstatistiken redovisas emellertid sedan 1959 journalpapperet tillsammans med tidningspapperet (tulltaxerubriken är 48-01-2642, -2643). Detta innebär att beräkningen av konsumtionen inte blir fullt korrekt. För året 1958 och tidigare fanns dock journalpapperet särredovisat (tulltaxenr 2138: "Carta destinata a pubblicazione periodico"). Import- och exportsiffrorna är dock mycket små. Den helt övervägande delen av den tidningspappersimport som anges i tabell VIII:2 kan därför antas åtminstone ännu år 1960 ha utgjorts av egentligt tidningspapper.

Tab. VIII:2 Beräknad konsumtion av tidningspapper samt skriv- och tryckpapper åren 1959-60 i Italien (1 000 ton)

	1959	1960
<u>Tidningspapper</u>		
Produktion	217	258
Import	22	12
Export	2	8
Konsumtion	237	262
<u>Skriv- och tryckpapper</u>		
Produktion	305	350
Import	11	7
Export	7	3
Konsumtion	309	354

Av tabell VIII:3 framgår att konsumtionen per capita av tidningspapper har stigit något snabbare än gruppen skriv- och tryckpapper mellan 1950 och 1960. Sedan 1955 synes emellertid ökningen ha varit något större för den senare gruppen.

Tab. VIII:3 Konsumtion (kg/capita) av "papper för kulturändamål" i Italien åren 1950-60

	1950	1955	1959	1960	Ökning 1950-60
1. Tidningspapper	1,9	3,5	4,8	5,3	179 %
2. Tryck- och skrivpapper	2,7	4,5	6,3	7,2	166 %
3. 1 + 2	4,6	8,0	11,1	12,5	172 %

Gör man antagandet att journalpapperet utgör cirka 20 procent av den totala förbrukningen av "papper för kulturändamål" skulle per capitakonsumtionen för 1960 ha uppgått till 2,5 kg, vilket ger en totalkonsumtion av 118 000 ton.

2. Tidningsundersökningen

I de två första etapperna av tidningsundersökningen insamlades och analyserades 106 tidningar. Då det inte finns någon institution som svarar för en objektiv kontroll av de periodiska tidningarnas upplagor har vi varit hänvisade till att ta de upplagsuppgifter som den italienska mediabyrån försett oss med. Det har således också ankommit på denna byrå att utvälja

de tidningar som den bedömt vara de största pappersförbrukarna. Urvalet av tidningar tycks dock ha tillgått så att man valt ut de mest kända tidningarna och därvid tagit med ett 20-tal av de mest betydelsefulla facktidningarna och sedan angivit en approximativ upplagesiffra. Någon möjlighet att kontrollera hur pass riktiga dessa uppgifter är har vi inte haft. Dock torde man få räkna med en viss tendens att överskatta den faktiska upplagan. Vid tabelleringen har vi, trots vad som har sagts, valt att betrakta de 70 största tidningarna i vår analys som de faktiskt största. De 36 återstående - huvudsakligen facktidningar - har vi redovisat separat. Även stickprovet har redovisats för sig på grund av det stora bortfallet.

a) Urvalsram och stickprov

Den mest utförliga förteckningen över italiensk press är "Elenco dei Quotidiani e Periodici Italiani"¹⁾. Vid urvalet fanns endast utgåvor för 1960 att tillgå. Den var därför inte helt aktuell, vilket förklarar varför vi fick relativt många tidningar som hade upphört. Antalet tidningar i förteckningen uppgick till 5 962. Efter att ha exkluderat dagstidningar, årsböcker o.dyl. återstod cirka 5 600. Efter avdrag för de 106 som insamlades i de första två etapperna återstod omkring 5 500, vilket alltså var vår stickprovspopulation.

Från dessa samplade vi 68 tidningar. Resultatet av den italienska mediabyråns samlingsarbete framgår av följande uppställning:

Provexemplar och upplagesiffror	39 tidningar
" men ej "	3 "
Upphört	7 "
Publiceras utomlands	1 "
Allt saknas	<u>18 "</u>
Summa	68 tidningar

Från mediabyrån har vi fått deras mycket ungefärliga uppskattning av storleken på 11 tidningar. Denna information visar att det genomgående är fråga om mycket små tidningar (med årsupplagor på mellan 15 och 25 000). Det stora bortfallet innebär att de från stickprovet uppräknade tonnage-siffrorna sannolikt är för höga. Uppräkningen till totalnivå har skett med faktorn 141 ($= \frac{5\ 500}{39}$).

Stickprovets medeltal blev en beräknad årsförbrukning (korrigerad) av 27,3 ton papper per år. Variansen i stickprovet blev ganska hög beroende i hög grad på att det i stickprovet kom med en tidning som hade en

1) Societa Anonima Per Pubblicazioni Bibliografico - Editoriali, Milano

årsförbrukning av vanligt tidningspapper på 470 ton.

b) Resultaten

Den beräknade kvantitativa förbrukningen

Förbrukningen av obestruket journalpapper till de 106 större tidningarna uppgick till 154 000 ton enligt våra beräkningar i tabell VIII:4 a och förbrukningen av bestruket tryckpapper till 9 000 ton, vilket sammanlagt gör 163 000 ton .

Tab. VIII:4 a Pappersåtgången¹⁾ till de 70 största periodiska tidningarna i Italien samt ytterligare 36 italienska tidningar, uppdelade på olika kvaliteter

Papperskvalitet	1 - 20		21 - 70		36 andra tidningar		Totalt	
	Ton	Andel i %	Ton	Andel i %	Ton	Andel i %	Ton	Andel i %
Träfritt tryckpapper	-	-	1 294	3	15	1	1 309	1
Bestruket tryckpapper	4 900	4	3 073	6	1 271	56	9 244	5
Obestruket journalpapper	112 994	96	40 362	82	655	29	154 011	91
Glättat tidningspapper	-	-	4 034	8	306	13	4 340	3
Vanligt tidningspapper	-	-	575	1	21	1	596	-
Summa	117 894	100	49 338	100	2 268	100	169 500	100

Tab. VIII:4 b Uppräkning av stickprovet till totalnivå och papperspappersåtgången²⁾ i ton fördelad på olika kvaliteter

Papperskvalitet	Ton	Andel i %
Träfritt tryckpapper	6 400	4
Bestruket tryckpapper	21 300	12
Obestruket journalpapper	63 000	35
Glättat tidningspapper		
Vanligt tidningspapper	86 200	49
Summa	176 900	100

1) Pappersåtgången till de 106 tidningarna i tabellen har erhållits genom att de erhållna siffrorna korrigerats med faktorn 1,25

2) De uppräknade siffrorna har multiplicerats med korregeringsfaktorn 1,15.

Lägger vi därtill resultatet av stickprovsundersökningen som det beräknats i tabell VIII:4 b skulle vi komma upp i en förbrukning av drygt 247 000 ton. Antar vi dessutom att en del av journalpapperet inte går till periodisk press skulle förbrukningssiffrorna komma att bli närmare 300 000 ton. Sammanställd med den totala konsumtionen av skriv- och tryckpapper på 350 000 ton förefaller dessa siffror ligga för högt. Redan pappersåtgången till de 106 stora tidningarna verkar förvånansvärt hög. Möjligheten att vi råkat ut för flera av de felkällor som finns t.ex. att de analyserade exemplaren vägt mer än genomsnittligt och att upplagesiffrorna är klart överskattade, kan därför inte uteslutas. Även om vi antar att stickprovet visar alldeles fel och att de faktiska siffrorna inte vore mer än hälften skulle vi ändå komma upp i en totalkonsumtion på 200 000 ton för den periodiska pressen. Den höga kvaliteten och den välutvecklade populärpressen antyder dock att Italien har en mycket hög konsumtion av periodisk press. Vid bedömning av rimligheten av den erhållna journalpapperssiffran kan man inte utesluta dels att en hel del journalpapper kan ingå i gruppen tidningspapper och dels att den italienska statistiken inte kunnat redovisa all produktion, varför konsumtionsuppskattningen blivit för låg.

Kvalitetsnivån

Vad man dock med säkerhet kan konstatera är att den italienska periodiska pressen, åtminstone de stora tidningarna, är av förhållandevis hög kvalitet. Andelen bestruket papper bland de 70 största tidningarna är inte obetydlig jämfört med flera av de andra ländernas och resten av pappersåtgången är till övervägande del obestruket journalpapper. En reservation måste dock göras; genom att urvalet av tidningarna inte kunnat ske systematiskt efter årsupplagans storlek för de tidningar som klassificerats som periodisk press har det sannolikt varit naturligt för mediabyrån att välja sådana tidningar med utpräglad populärpresskaraktär. Det kan således ha funnits en tendens att inte ta med sådana tidningar som ligger på gränsen mellan periodisk press och veckovis utgivna tidningar av dagspresskaraktär. Även med hänsyn till denna reservation torde man dock kunna tala om att den italienska populärpressen är mycket välutvecklad i avseende på papperskvalitet. - Stickprovsresultatet är alltför osäkert för att vi skall våga kommentera kvalitetsfördelningen. En detaljredovisning efter kvalitet, tryckmetod och arkvikt av analysen av de slumpmässigt utvalda tidningarna återfinns i tabellbilagan VIII:2 b.

Arkvikt

Slutsatsen i föregående stycke av den höga papperskvaliteten i den italienska pressen styrks vid ett studium av tabell VIII:5. En relativt stor del av det bestrukna papperet ligger i de låga arkviktsklasserna. Det bestrukna papperet används huvudsakligen i de större populärpresstidningarna. Bland de 70 största var 7 tidningar till övervägande del tryckta på bestruket och i många av de övriga förekom bestrukna inlagor.

Tab. VIII:5 Det bestrukna och obestrukna papperet till de 106 tidningar som redovisats i tabell VIII:2 a, uppdelat efter arkvikt
(Åtgångstalen okorrigerade)

Arkvikter	Bestruket		Obestruket journalpapper	
	Ton	Andel i %	Ton	Andel i %
< 50	-		-	
50-56	-		-	
56-62	-		108 534	88
62-68	120	2	12 925	11
68-74	989	14	1 304	1
74-80	171	2	}	0
80-86	304	4		
86-92	579	8		
92-98	1 236	18		
98 <	3 556	51	65	-
Summa	6 955	100	123 211	100

Tryckmetod

Den bild som framkom vid analysen av tryckmetoder (se tabell VIII:6) överensstämmer relativt väl med den franska. Ungefär 3/4 av det bestrukna papperet till de större tidningarna trycks med djuptryck och en inte oansenlig del med offset.

Tab. VIII:6 Pappersåtgången 1960 till de 70 största periodiska tidningarna i Italien, fördelad efter tryckmetod och kvalitet.
(Åtgångstalen är okorrigerade)

	Träfritt	Bestruket	Obestruket journalpapper	Glättat tidningspapper	Vanligt tidningspapper	Totalt	
						Ton	%
Högtryck	66	1 183	235	1 072	460	3 016	2
Djuptryck	1 000	4 664	122 278	-	-	127 942	97
Offset	69	530	172	-	-	771	1
Totalt	1 035	6 377	122 685	1 072	460	131 729	100

I stickprovet var inte någon tidning framställd med djuptryck på bestruket (se tabellbilagan VIII:2 b), vilket är naturligt med hänsyn till de små upplagorna. Vidare kan man konstatera att man i Italien även använder djuptryck på träfritt papper.

IX. Översiktlig sammanfattning samt beräkningar om den europeiska journalpapperskonsumtionen

1) Papperskonsumtion och inkomst

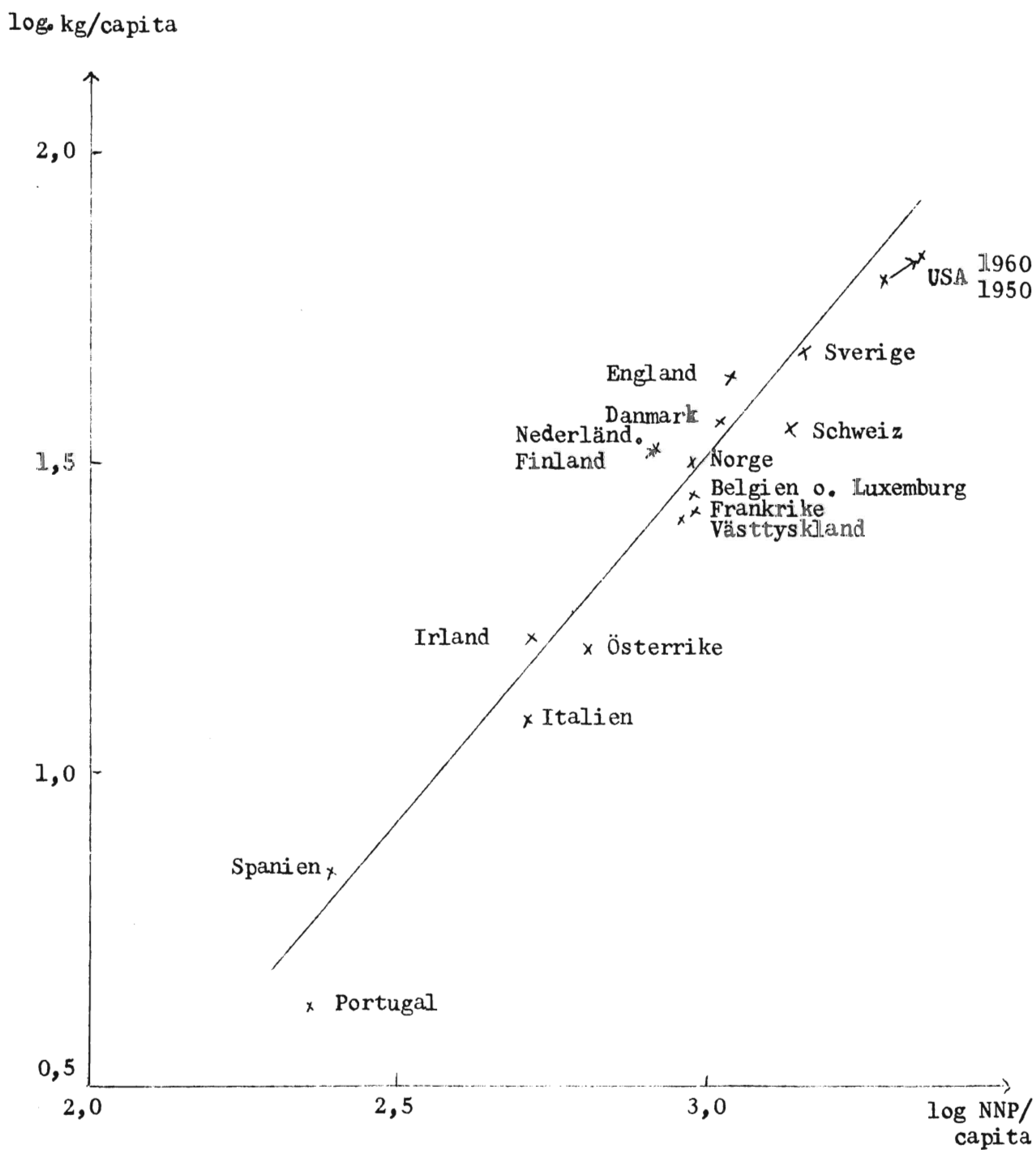
Många undersökningar har påvisat att det finns ett mycket nära samband mellan ett lands välståndsnivå mätt såsom nationalinkomst per capita och den totala konsumtionen av papper och papp. I de olika länderavsnitten valde vi att mäta journalpapperskonsumtionens andel av huvudgruppen "papper för kulturändamål" för att se om vi kunde finna några stabila relationer. Ur analyssynpunkt kan det först vara av intresse att studera huruvida inkomstnivån i respektive land också ger en god förklaring till per capita konsumtionen av denna större varugrupp.

I diagram 2 har vi ställt samman nettonationalinkomsten per capita i varje land, omräknad till dollar i 1960 års priser, med landets konsumtion av "papper för kulturändamål". Vi har i diagrammet medtagit förutom de i det föregående behandlade länderna även övriga västeuropeiska länder med undantag av Grekland och Island, för vilka statistik av detta slag saknas. (Konsumtionssiffrorna återfinns i tabell IX:1, som insättes senare i detta kapitel.)

Om konsumtionen av tidningspapper och allt annat tryck- och skrivpapper uteslutande vore en funktion av inkomsten per capita, så skulle alla punkter teoretiskt ligga på den räta linjen. En jämförelse mellan olika länders inkomstnivåer ställer sig dock mycket svårt, då de officiella växelkurserna ofta inte ger något bra uttryck för skillnaderna i köpkraft mellan länderna. Med hänsyn till detta är anslutningen till den approximerade linjen så pass god att man kan säga att inkomstskillnaderna i väsentlig grad utgör förklaringen till variationerna i ländernas konsumtion av ifrågavarande pappersslag. Schweiz "underkonsumtion" torde delvis förklaras av ofullständig pappersstatistik. Englands och Nederländernas höga läge är en konsekvens av deras anmärkningsvärt höga tidningspapperskonsumtion. Finlands konsumtion av tidningspapper överskattas sannolikt genom att den starkt växande tidningspappersproduktionen ger upphov till lagerökningar inom Finland.

Ju mer man bryter ner konsumtionsgrupperna desto större utrymme finns det för att speciella förhållanden, t.ex. sådana som är historiskt betingade, spelar en roll för efterfrågenivån i respektive land.

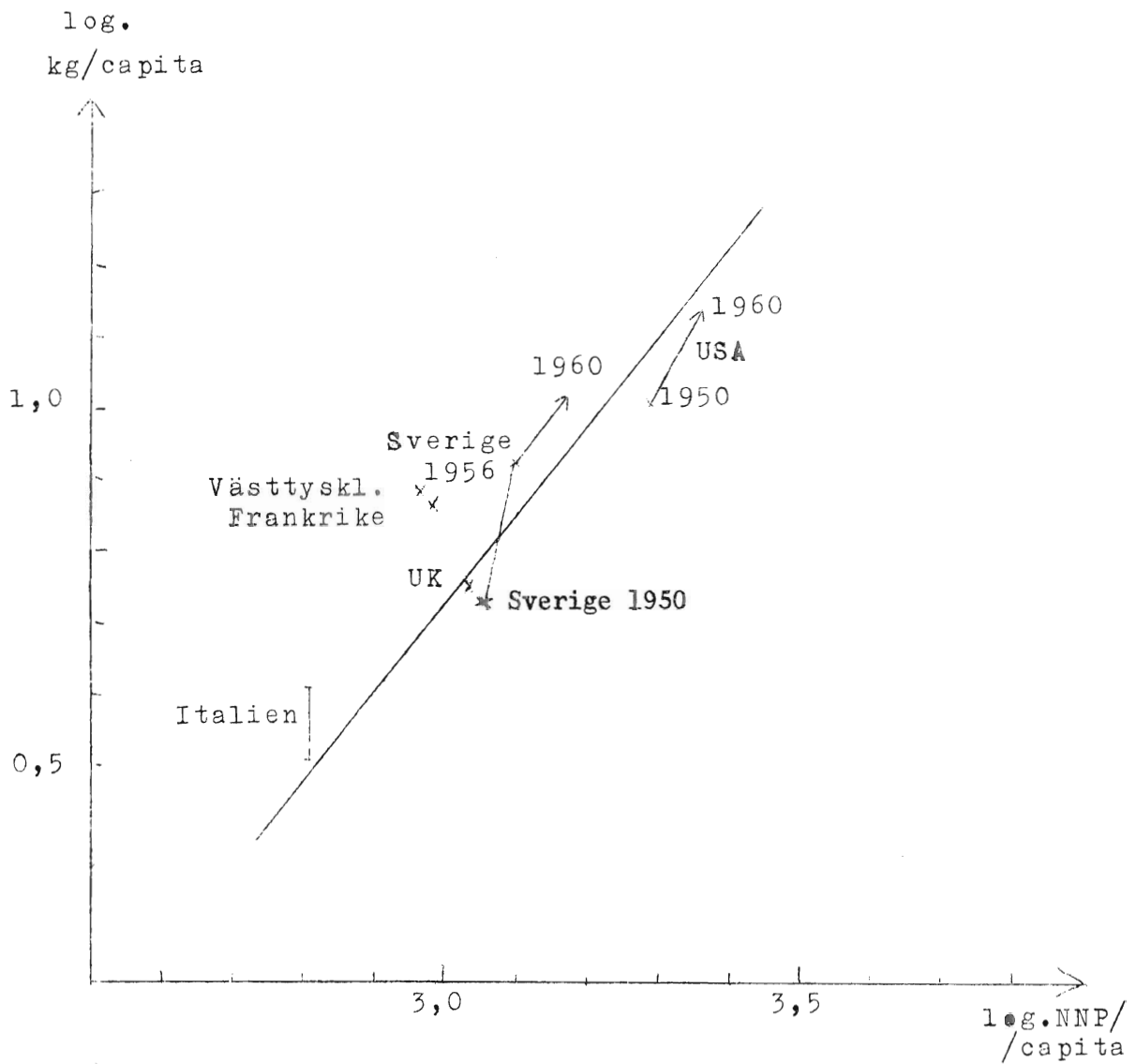
Diagram 2. Tvärsnittsanalys för 16 länder av konsumtionen av tidningspapper samt tryck- och skrivpapper

Av särskild betydelse är här pappersprisets absoluta och relativa nivå i varje land. Om priset på t.ex. journalpapper, som följd av tullskillnader e.d., ligger högre i förhållande till tidningspapper och andra tryckpapper kommer efterfrågan på journalpapper att hållas tillbaka till förmån för bland annat tidningspapper. Tyvärr är det inte möjligt att här diskutera prisförhållandenas roll för journalpapperskonsumtionen, eftersom vi inte haft tillgång till prisstatistik för de undersökta länderna.

I diagram 3 har vi gjort en tvärsnittsanalys av journalpapperskonsumtionen i de undersökta länderna. Vi har därvid beräknat per capitakonsumtionen från de tonnagesiffror för journalpapper som redovisats i respektive länderkapitel. För Italien har vi endast angivit vissa gränser inom vilka vi ansett det sannolikt att den faktiska konsumtionen ligger. Även dessa siffror återgives i tabell IX:1. Med hänsyn till ovannämnda faktorer kan vi inte förvänta oss att finna en lika god anpassning som i diagram 2, men en slutsats om att inkomsten är av avgörande betydelse även beträffande journalpapperskonsumtionens storlek torde dock kunna motiveras därav.

Diagram 3. Tvärsnittsanalys för 6 länder av konsumtionen av journalpapper.

2) Beräkning av den europeiska journalpapperskonsumtionen

För att approximativt uppskatta journalpapperskonsumtionen i de övriga västeuropeiska länderna har vi utnyttjat det samband mellan nationalinkomst och journalpapperskonsumtion som regressionslinjen i diagram 3 utvisar. Genom att nu anta att landets journalpapperskonsumtion står i denna givna relation till nationalinkomsten erhåller vi vid insättning av inkomstnivån i diagrammet direkt en uppskattning av per capita konsumtionen. Det är de så erhållna värdena som vi satt ut i efterföljande tabell IX:1, där vi också multiplicerat upp per capita siffrorna till total förbrukning i ton. För Finland, Norge och Holland har vi haft kompletterande information som möjliggjort en viss kontroll av rimligheten i siffrorna. En redogörelse härför lämnas i det följande.

Först skall dock påpekas, att en alternativ metod att uppskatta journalpapperskonsumtion i olika länder vore att ta en viss andel av deras totala förbrukning av "papper för kulturändamål" - en grupp som flertalet länder har en någorlunda tillförlitlig statistik över. Eftersom i allmänhet denna journalpappersandel stiger, skulle dock en schablonmässig andelssiffra, som baserade sig t.ex. på läget i Sverige eller USA, ge en för hög konsumtion för Västeuropa. I USA steg andelen från 16,7 % år 1950 till 19,8 % 1960. I Sverige steg journalpappersandelen under samma period från 18,4 % till 21,6 %. Även för Norge och Holland finns indikatorer på en sådan andelsökning. En invändning, som väger tyngre, mot denna metod är emellertid, att variationerna i denna andel - även mellan länder vid ungefär samma inkomstnivå - är relativt stora, främst beroende på den roll dagspressen har kommit att spela i förhållande till den periodiska pressen. Även om man skulle träffa någorlunda rätt med en genomsnittssiffra för hela Västeuropa (då individuella variationer tenderar att jämna ut sig), så skulle resultaten lätt bli starkt missvisande för enskilda länder. Givetvis finns det anledning pröva rimligheten i den uppskattade journalpappersförbrukningen genom att kontrollera att den inte tar en oproportionerlig del av hela konsumtionen av kulturpappersgruppen.

I diagram 3 ritade vi också in ökningen i USA:s journalpapperskonsumtion för 1950-60 samt för Sverige för åren 1950-56-60. Utvecklingen markerades med heldragna pilar. Den brantare lutningen

på pilen för Sverige visar att journalpapperskonsumtionen stigit snabbare i förhållande till inkomstökningen i Sverige än i USA. Under de senaste fem åren har ökningstakten avtagit märkbart i Sverige, vilket närmare diskuterades i avsnittet om Sverige. Tidsserierna för såväl USA som Sverige visar en högre inkomstelasticitet än tvärsnittslinjen. Detta är dock ett icke ovanligt förhållande, sammanhängande därmed att den tekniska utvecklingen inom många varuområden stimulerar konsumtionen. I en tvärsnittsanalys är tekniken i stort sett given för alla länder. Den erhållna tvärsnittselasticiteten kan alltså anses ligga för lågt för prognosändamål, dvs. för en beräkning av den framtida journalpapperskonsumtionen i Europa.

Introduktionen av populärpress i ett land sker sannolikt först i någon större skala sedan landet uppnått en viss välståndsnivå. Det är troligt att vid viss högre inkomstnivå det inträder en acceleration av journalpapperskonsumtionen, såsom vi sett exempel på i Sverige under efterkrigstiden och i USA under 30- och 40-talen. Länder såsom Spanien, Portugal och Grekland - där inkomsterna ligger mycket lågt och läsvanorna är outvecklade - saknar troligen alltförutsättningarna för en mer omfattande konsumtion av periodisk press. Om vi för dessa länder hade tillämpat samma funktionella samband mellan inkomstnivå och journalpapperskonsumtion, hade vi med största sannolikhet överskattat deras journalpapperskonsumtion. I stället har vi överslagsvis för Spanien och Portugal tagit 17 % av deras förbrukning av papper för kulturändamål. För Grekland, där vi saknar uppgift även om konsumtionen av denna huvudgrupp, har vi bedömt en andel på 6 % av den totala förbrukningen av papper och papp (74 000 1960 eller 8,5 kg/capita) som rimlig.

I tabell IX:1 har vi så sammanställt de västeuropeiska ländernas konsumtion av tidningspapper och av tryck- och skrivpapper samt våra beräkningar av deras journalpapperskonsumtion. För de fem undersökta länderna har vi kommit fram till en beräknad journalpapperskonsumtion av 1 375 tusen ton för år 1960. De 11 övriga västeuropeiska ländernas förbrukning har vi uppskattat på sätt som tidigare beskrivits till 314 tusen ton. (Island har härvid inte medtagits på grund av att vi där saknar alla uppgifter om deras papperskonsumtion, även den totala. Tonnagemässigt kan inte heller landets förbrukning vara av någon betydelse.) Totalt för Västeuropa skulle vi således komma upp till en förbrukning av journalpapper på 1,7 miljoner ton, varav de fem undersökta länderna skulle svara för inte mindre än 80 %. Uppskattningen kan jämföras med USA:s 2,4 miljoner ton.

Tabell IX:1. Sammanställning av beräkningar rörande den europeiska konsumtionen av journalpapper 1960

	Tidningspapper kg/capita	Tryck- och skrivpapper kg/capita	"Papper för kultur- ändamål"		Beräknad konsumtion av journalpapper	
			kg/capita	1 000 ton	kg/capita	1 000 ton
1 USA 1960	36,9	32,5	69,4	12 500	13,7	2 370
1950	35,5	26,9	62,0	.	10,3	.
2 Sverige 1960	26,1	17,6	48,1	362	10,4	80
1950	17,4	11,3	28,7	.	5,3	.
3 Storbritannien	25,6	17,6	43,2	2 239	5,6	300
4 Västtyskland	9,5	16,1	25,6	1 430	7,7	430
5 Frankrike	13,3	13,0	26,3	1 197	7,5	340
6 Italien	5,3	7,2	12,5	616	4,1-5,1	200-250 ¹⁾
Summa 2-6			27,8	5 844	6,5	1 375
7 Finland	20	13,4	33,4	150	4,9	22
8 Norge	13	19,5	32,5	120	5,9	21
9 Danmark	20	17,2	37,2	171	6,5	30
10 Österrike	7,6	8,3	15,9	104	3,9	28
11 Schweiz	16,1	24,0	36,1	215	8,7	46
12 Belgien+Luxemb.	12,5	15,7	28,2	269	5,9	56
13 Nederländerna	14,8	18,5	33,3	384	5,0	57
14 Irland	12,7	3,9	16,6	47	2,6	7
15 Spanien	2,7	4,2	6,9	208	1,2	36
16 Portugal	2,2	2,0	4,2	38	0,7	6
17 Grekland	-	-	-	-	0,6	5
Summa 7-17			19,4 ²⁾	1 706 ²⁾	3,3	314
Totalt 2-17			25,3	7 550	5,5	1 689

1) Vid totalsummeringen har Italiens journalpapperskonsumtion antagits vara 225 000 ton.

2) Observera att den genomsnittliga per capita siffran och totalsiffran endast avser 10 länder exkl. Grekland.

För flertalet länder saknar vi ordentligt underlag för att göra en prognos över den totala journalpapperskonsumtionens utveckling och i än mindre grad över konsumtionstillväxten för olika kvaliteter. Endast för USA och Sverige har vi haft tillgång till tillförlitlig konsumtionsstatistik för journalpapper över en längre tidsperiod. I stället för att göra en enkel framskrivning av varje lands konsumtionsutveckling enligt en schablonmässigt beräknad inkomstelasticitet och ett för alla länder generellt antagande om inkomstutvecklingen har vi därför valt att göra en uppskattning av konsumtionsökningen fram till 1965 för hela Västeuropa som en enhet. Till grund för denna uppskattning har vi lagt de inkomstelasticiteter, som vi funnit för USA och Sverige. (För detta ändamål kan nämligen konsumtionens inkomstsamband vara att föredra framför relationen till industriproduktionen.) I USA har vi för perioden 1950-60 erhållit en inkomstelasticitet på 1,65. Storleken på inkomstelasticiteten för Sverige beror på vilken period man väljer att göra beräkningen på. För elvaårsperioden 1950-61 uppgår den till nära 2,4 men för femårsperioden 1956-61 till 1,46. Utgår vi i vår överslagsberäkning från en inkomstelasticitet på 1,5 och antar att realinkomsten per capita för Västeuropa kommer att växa med 3 % om året samt befolkningen med drygt 1 % per år, så kommer vi fram till att journalpapperskonsumtionen kommer att öka med 31 % $\left[(1,16)^{1,5} \cdot 1,05 \right]$. Detta betyder att förbrukningen skulle stiga med omkring 500 000 ton fram till 1965 eller från 1,7 till 2,2 milj. ton. Antar man som ett minimalalternativ att inkomstelasticiteten är genomsnittligt 1, skulle med för övrigt samma antaganden konsumtionsökningen uppgå till nära 400 000 ton, dvs. en totalförbrukning år 1965 på uppemot 2,1 milj. ton.

Det är knappast nödvändigt att påpeka de felkällor som den här presenterade överslagsberäkningen är behäftad med. Den förutsätter först och främst att vi beräknat totalkonsumtionen år 1960 någorlunda rätt och vidare att inkomstutvecklingen blir den antagna. Därtill kommer en rad speciella faktorer som verkar i olika riktningar. En central faktor är televisionens utbyggnadstakt och i vilken utsträckning man i de olika länderna kommer att tillåta reklam i TV. Hur stark inverkan på populärpressen TV-reklamen kommer att få är också svårbedömbart, och några enkla analogier med utvecklingen

i USA törs man inte dra i detta fall. En faktor som på sikt kan tänkas verka stimulerande på journalpapperskonsumtionen är den sänkning av priset på trähaltigt tryckpapper som skulle kunna bli följden om de skandinaviska länderna kom med i EEC och de nuvarande högtullarna på trähaltigt tryckpapper bortföll.

3) Några kommentarer beträffande vissa länder

Finland

I finska industristatistiken finns angivet pappersåtgången till de tre olika huvudtyperna av tryckerier, enligt tabell IX:2.

Tabell IX:2. Pappersåtgången i 1 000 ton till tryckerierna i Finland

	1955	1959
Boktryck		
tidningspapper	50,9	60,1 ¹⁾
annat papper	19,5	22,0
Djuptryck	4,8	8,8
Plantryck	2,6	3,0

1) På grundval av produktions- och handelsstatistiken har vi beräknat att tidningspapperskonsumtionen år 1959 uppgick till 77 000 ton.

Vi kan utgå ifrån att huvuddelen av pappret som går till djuptryck och plantryck (offset) avser journalpapper. Från statistiken vet vi dessutom att cirka halva produktionskostnaderna (förlagskostnaden ej medräknad) av populärpressen faller på boktryckerierna och nästan hela värdet av fackpressen. Man kan därför anta, att en stor del av gruppen "annat papper" i tabellen avser journalpapper, t.ex. hälften. Totalt skulle vi då få en journalpapperskonsumtion av storleksordningen 23 000 ton år 1959 ($8,8 + 3,0 + \frac{22,0}{2}$). Denna siffra ansluter sig väl till våra beräkningar i tvärsnittsanalysen.

Norge

I Norge har vi uppgift om produktionen (f.n. föreligger endast siffrorna för 1959) och exporten av trähaltigt tryckpapper (över 10 % sliphalt). Man kan utgå ifrån att denna grupp till den alldeles övervägande delen utgöres av journalpapper. Då någon import av betydelse inte förekommer kan vi således beräkna konsumtionen (tabell IX:3).

Tabell IX:3. Konsumtionen av trähaltigt tryckpapper i Norge 1950-59 i 1 000 ton

	1950	1953	1956	1959	Ökning 1950-59
Produktion	46,5	57,0	58,0	86,6	86 %
Export	31,4	38,1	32,7	59,0	87 %
Konsumtion 1 000 ton	15,1	18,9	25,3	27,6	83 %
Kg/capita	4,7	5,6	7,3	7,8	66 %

Förbrukningen av 27 600 ton 1959 ligger något högre än den i det föregående (tabell IX:1) beräknade siffran för 1960 på 21 000 ton. Av produktions- och handelsstatistiken vet vi således att den faktiska journalpapperskonsumtionen måste ligga vid eller något under 27 000 ton (eftersom journalpappret är en något snävare grupp än statistikens trähaltigt tryckpapper). Å andra sidan kan den i förhållande till inkomstnivån låga förbrukningen av tidningspapper i Norge vara en indikation på att journalpapperskonsumtionen i gengäld kan ligga över det "normala". Den faktiska journalpappersförbrukningen skulle således troligen ligga något över de beräknade 21 000 tonnen. Då avvikelserna tonnagemässigt ändå torde vara relativt ringa, har vi vid totalsummeringen för Västeuropa ändå bibehållit denna siffra.

Holland

I Holland är det möjligt att dela upp gruppen tryck- och skrivpapper i trähaltigt och träfritt enligt tabell IX:4. Tyvärr inkluderas även vissa slag av kartong i dessa siffror och det är svårt att avgöra hur stor del som denna svarar för.

Tabell IX:4. Konsumtionen av trähaltigt och träfritt tryck- och skrivpapper i Holland (1 000 ton)

	1956	1960	1961	Ökning 1956-61
<u>Trähaltigt tryck- och skrivpapper samt kartong</u>				
Produktion	46	74	80	74 %
Import	20	39	71	252 %
Export	3	10	9	200 %
Konsumtion	63	103	142	129 %
<u>Träfritt tryck- och skrivpapper samt kartong</u>				
Produktion	83	116	116	40 %
Import	11	19	20	81 %
Export	23	28	29	26 %
Konsumtion	71	107	107	51 %

Konsumtionen av trähaltigt tryck- och skrivpapper (samt kartong) uppgick till 103 000 ton 1960. Den i det föregående beräknade konsumtionen av journalpapper på 57 000 ton skulle således utgöra drygt hälften av denna tonnagesiffra, vilket förefaller rimligt.

Ett studium av tabellen visar, att det trähaltiga tryck- och skrivpappret samt kartongen har expanderat väsentligt snabbare än den träfria gruppen. Med all sannolikhet har journalpappret spelat en väsentlig roll i denna utveckling. Av handelsmatrisen tabell IX:9 vet vi att åtminstone 22 000 ton av den holländska importen 1960 utgjordes av trähaltigt tryckpapper, och säkerligen bestod också en stor del av Österrikes och Finlands export till Holland av journalpapperskvaliteter.

En växande del av konsumtionen av trähaltigt tryck- och skrivpapper har tillgodosetts genom import. Liksom i Västtyskland (se sid. 42) ligger tyngdpunkten i den holländska importen på de trähaltiga och billigare kvaliteterna, medan den mer differentierade

marknaden för de högkvalitativa tryck- och skrivpappren i större utsträckning försörjes av de inhemska producenterna. Holland har t.o.m. en ganska ansevärd export av detta slag av varor.

4) Kvalitetsnivå

I tabell IX:5 har vi sammanställt hur pappersåtgången till den periodiska pressen fördelar sig på olika kvaliteter i enlighet med våra tidigare redovisade resultat för varje land. På grund av det stora bortfallet i stickprovsundersökningen i tre av länderna angav vi där resultaten för stickproven separat. I nedanstående sammanfattningstabell har vi däremot slagit ihop tonnagesiffrorna från stickproven med siffrorna för de största tidningarna. De tonnagesiffror som vi kom fram till genom uppräkningsresultatet för Italien har vi halverat, medan de franska stickprovs-siffrorna tagits med oförändrade. På grund av den systematiska överskattning som bortfallet sannolikt medfört ligger de franska siffrorna i högsta laget och därför satts inom parentes.

Tabell IX:5. Förbrukningen av papper till västeuropeisk periodisk press, som den framkommit genom tidningsundersökningarna, fördelad på olika kvaliteter. (Siffrorna avrundade till hela 1 000-tal ton.)

Land	Trärfritt tryckpapper	Bestruket tryckpapper	Obestruket journalpapper	Glättat tidningspapper	Vanligt tidningspapper	Total åtgång	Obestruket journalpapper i % av totalt
Sverige	-	13	59	5	9	86	69
Storbritannien	2	36	254	95	35	432	60
Västtyskland	11	39	305	6	124	485	63
Frankrike	(37)	(100)	170	19	65	391	44
Italien	5	20	185	4	44	258	72
Summa	55	208	973	129	277	1 642	59
Övriga västeuropeiska länders journalpappersförbrukning	.	55	259
Totalt	.	263	1 232

Totalsumman av bestruket och obestruket papper till de fem länder, vars periodiska press vi undersökt, uppgår enligt tabellen till 1 181 tusen ton, vilket är 188 tusen ton mindre än den i tabell IX:1 redovisade siffran 1 375 tusen ton. Denna skillnad kan i stort sett sägas vara den mängd vi lagt till för att ta med i räkningen att journalpapper förbrukas även till andra ändamål än periodisk press. Någon kvalitetsfördelning av dessa 188 tusen ton har vi inte kunnat göra. Av de 1 181 tusen tonnen utgjorde det bestrukna tryckpappret 18 %.

Inte heller har vi haft något underlag för att fördela den uppskattade journalpappersåtgången till de övriga västeuropeiska länderna på bestruket och obestruket. Ett resultat av vår undersökning är just att det inte föreligger något omedelbart samband mellan kvalitetsnivån och konsumtionsnivån i de fem länder vi studerat. För att ändå göra en fördelning har vi helt enkelt antagit att den genomsnittliga relationen (18 %) för de fem länderna även gäller för den övriga ländergruppen och på så sätt erhållit de kvantiteter av bestruket och obestruket papper som är utsatta i tabellen.

5) Koncentrationen

I tabell IX:6 har beräknats hur stor andel av den totala journalpappersförbrukningen till periodisk press (alltså ej av den totala pappersåtgången till den periodiska pressen) som går till de 20 största tidningarna. Toge man i stället de 20 största journalpappersförbrukande tidningarna bleve andelarna självfallet något högre. Vid bedömning av procenttalen måste man ta hänsyn till den redovisade osäkerheten i uppskattningarna av den totala journalpappersförbrukningen till den periodiska pressen.

Tabell IX:6. Koncentrationsgrad beträffande journalpappersförbrukningen samt genomsnittlig pappersförbrukning (alla slag) per tidning i olika storleksgrupper

Land	De 20 största tidningarnas andel av journalpappersåtgången till periodisk press	Genomsnitt i ton för nr	
		1 - 20	21 - 70
Sverige	73 %	3 100	560 (tidningarna 21-40)
England	65 %	13 750	1 380
Västtyskland	57 %	10 900	1 600
Frankrike	54 %	5 800	1 870
Italien	58 %	5 850	990

Ett annat sätt att belysa de största tidningarnas roll är att jämföra den genomsnittliga årsförbrukningen av alla slag av papper hos de 20 största tidningarna med de 50 därpå följande. En snabb avtrappning kan tas som en indikation på hur stark koncentrationen är till toppen. Av tabell IX:6 finner vi t.ex. att den genomsnittliga årsförbrukningen för de 20 största i England (13 750 ton) är ungefär tio gånger större än för de 50 följande tidningarna, medan den i Frankrike är endast tre gånger större.

6) Tryckmetod

I tabellerna IX:7a och b har för de studerade länderna angetts andelen av det bestrukna tryckpappret, respektive det obestrukna journalpappret, som trycks med någon av de tre metoderna högtryck, djuptryck och offset.

Tabell IX:7a. Den relativa fördelningen av tryckmetoder på det bestrukna pappret som gått till de 70 största (i Sverige de 40 största) periodiska tidningarna

Land	Högtryck	Djuptryck	Offset
Sverige	9 %	0 %	91 %
England	96 %	1 %	3 %
Västtyskland	60 %	40 %	0 %
Frankrike	17 %	62 %	21 %
Italien	19 %	73 %	8 %

Tabell IX:7b. Den relativa fördelningen av tryckmetoder på det obestrukna journalpappret som gått till de 70 största tidningarna (i Sverige de 40 största)

Land	Högtryck	Djuptryck	Offset
Sverige	0 %	91 %	9 %
England	10 %	87 %	3 %
Västtyskland	2 %	98 %	0
Frankrike	1 %	95 %	4 %
Italien	0 %	100 %	0 %

Djuptryckets dominans är utpräglad i alla länderna när det gäller obestruket journalpapper. En sak att observera är den i förhållande till de andra länderna inte helt obetydliga andelen högtryck i England. Tryckmetodsfördelningen på det bestrukna tryckpappret visar en väsentligt större variation mellan länderna. Sålunda överväger djuptryck på bestruket papper i Italien och Frankrike men i Sverige offset och i England högtryck. I Västtyskland är den absoluta kvantiteten så liten att tillfälliga faktorer kan ha spelat in.

7) Handeln med journalpapper i Västeuropa samt ländernas självförsörjningsgrad

I de föregående länderavsnitten har vi presenterat import- och exportsiffror för journalpapper - eller den närmaste grupp som finns specificerad i statistiken - i de fall de varit av direkt betydelse för beräkning av konsumtionen. Dessa siffror sammanställs i detta avsnitt till en översiktlig bild av den internationella handeln med journalpapper (eller närmast motsvarande).

I tabellen IX:8 har vi sålunda för "konsumtionsländerna" angivit produktion, import, export och konsumtion samt självförsörjningsgraden mätt såsom produktionen i procent av konsumtionen. Vad som frapperar vid en granskning av tabellen är den höga självförsörjningsgrad som råder för dessa pappersprodukter. Även i länder som väsentligen måste basera produktionen på importerad massa svarar den inhemska tillverkningen för huvuddelen av efterfrågan. Endast i Belgien och Nederländerna utgör importen en relativt stor del av konsumtionen. Detta beror till en del på den ganska betydande inbördes

Tabell IX:8. Självförsörjningsgrad av vissa papperskvaliteter i vissa länder i Västeuropa

Land	Papperskvaliteter	Produktion	Import	Export	Konsumtion	Självförsörjningsgrad (produktionens andel av konsumtionen)
Storbritannien	Journalpapper	322	5	38	289	100 %
Danmark	Tryck- och skrivpapper	66	15	2	79	84 %
Schweiz ¹⁾	- " -	129	6	1	134	(97 %)
Belgien+Luxemb.	- " -	99	82	31	150	66 %
Nederländerna	Tryck- o. skrivp. samt kartong	74	39	10	103	72 %
Frankrike	Tryck- och skrivpapper	591	-	-	591	(100 %)
Västtyskland ²⁾	- " -	799	105	9	896	89 %
Italien	- " -	350	7	3	354	99 %
Portugal	- " -	16	2	0	18	89 %
Spanien	- " -	125	-	-	125	(100 %)
Irland	- " -	8	3	0	11	73 %

- 1) Schweiz saknar handelsstatistik för denna grupp. Importsiffran har vi i stället beräknat som summan av Finlands, Sveriges, Norges och Österrikes export av tryck- och skrivpapper.
- 2) För 1958 har vi Västtysklands export och import för trähaltigt tryck- och skrivpapper (se sid. 42).

handeln inom tullunionen Benlux. Den franska statistikens specificering tillåter inte någon gruppering som motsvarar produktionsstatistikens tryck- och skrivpapper. Importen spelar dock mycket liten roll, vilket också framgår av tabell IX:9, som visar utförseln från de fyra "exportländerna" Sverige, Norge, Finland och Österrike.

Den svenska journalpappersexporten är väsentligt mindre än den finska och även mindre än Norges. Även om man inkluderar Sveriges export av annat ^{/trähaltigt/}tryckpapper (år 1960 = 5 000 ton) ligger vi väsentligt lägre. Under de senaste åren har emellertid Sverige knappt in på grannländerna; en sexdubbling av journalpappersexporten har skett sedan 1956. Hitintills synes exportutvecklingen ha varit helt beroende av produktionskapacitetens tillväxt.

Tabell IX:9. Fördelningen av Sveriges, Finlands, Norges och Österrikes export av vissa papperskvaliteter, i ton, år 1960

Importland → Exportland ↓	Väst- tyskland	Frank- rike	Italien	Belgien + Luxemb.	Neder- länderna	Stor- britan- nien	Totalt	Exporten till EEC och UK i % av den totala
Sverige (journalpapper)	8 400	40	200	1 670	1 200	210	36 980	31 %
Finland (tryck- och skrivpapper)	21 210	3 410	60	19 810	5 310	1 470	172 930	30 %
Norge (trähaltigt tryckpapper)	4 392	3 330	-	10 870	20 754	1 193	62 883	65 %
Österrike (tryck- och skrivpapper)	30 096	-	7 662	1 995	5 327	467	101 557	45 %

För åren 1960 och 1961 känner vi också Finlands export av trähaltigt tryckpapper (med sliphalt över 10 %). Den uppgick till 129 600 resp. 159 500 ton. Av de 173 000 tonnen i tabell IX:9 svarade således det trähaltiga tryckpappret för 3/4. Den finska exporten av trähaltigt tryck- och skrivpapper synes ha stigit mycket snabbt. Mellan år 1955 och 1961 har den genomsnittliga årliga ökningstakten legat vid omkring 12 procent.

Av tabell IX:9 kan utläsas att endast en mindre del av Sveriges, Finlands och Österrikes tryckpappersexport år 1960 gick till EEC-länderna och Storbritannien. Norges andel var däremot åtskilligt högre eller nära 2/3. I tabellbilagan finns Sveriges och de tre andra exportländernas export av ifrågavarande papperskvaliteter fördelade även på andra länderområden. Därav framgår att den dominerande delen av Finlands och Sveriges export gick till transoceaniska områden, med Australien, Argentina och Brasilien som ledande avnämländer. Österrike exporterade främst till vissa östblocksländer samt Jugoslavien, Grekland och Turkiet.

Man kan peka på några faktorer som förklaring till att länderfördelningen av den svenska och finska journalpappersexporten uppvisar ett annat mönster än exporten av t.ex. tidnings- och kraftpapper. När det gäller marknadsförandet av journal- och andra trähaltiga tryckpapper kan närheten till marknaden vara en väsentlig fördel. Visserligen har vår undersökning visat att marknaden är starkt koncentrerad när det gäller de stora journalpapperskvaliteterna, men när det är fråga om speciella eller något högre tryckpapperskvaliteter - vilka säljs till det mycket stora antalet småtryckerier som trycker flertalet av de periodiska tidningarna - spelar säkerligen marknadsmässiga synpunkter på tillverkningens lokalisering en större roll.

Huvudförklaringen till den förhållandevis ringa exporten till högindustrialiserade länder torde dock hänga samman med att skogsländernas relativa överlägsenhet gentemot de massaimporterande ländernas pappersindustri är mindre för högre förädlade tryckpapper än för t.ex. tidningspapper. Exempelvis synes tillverkning av bättre tryckpapperskvaliteter kräva att massan först torkas. Genom den tullpolitik som flertalet massaimporterande länder drivit har man också ytterligare minskat, eller helt eliminerat, de eventuella fördelar, som produktion i motsvarande skala och teknik kan ha vid integrerad tillverkning hos massaproducenterna.

År 1960 låg EEC-ländernas och Storbritanniens tullar på följande nivå (siffrorna i procent av värdet):

Tullnr:		Västtyskl.	Benelux	Frankr.	Italien	UK
4801-110	Tidningspapper	0	9	0	8	0
4801-191	Journalpapper	ej spec.	ej spec.	22½	12	16 2/3
4801-191	Annat tryckpapper	10	14-15	22½	18	16 2/3

Tullarna på tidningspapper är i huvudsak fiktiva genom att länderna har tullfria importkontingenter som täcker landets behov. Tullbelastningen på tryckpapper torde dock i stort sett ha varit effektiv. Därigenom blir skillnaden i tullbelastningen mellan tidningspapper och tryckpapper större än tablån utvisar för Benelux och Italien. Den kraftiga tullbelastningen på tryckpapper - mellan 10 och 22 % på exportpriset - torde ha den innebörden, att det extra förädlingsvärdet för framställning av ett ton tryckpapper jämfört med ett ton tidningspapper belastas med kanske upp till 100 procent tull.

Hur tullsituationen kommer att gestalta sig i framtiden är alltså ovisst. EEC:s gemensamma yttre tullnivå ligger på 7 % för tidningspapper (men med tullfria kontingenter) och 16-18 % för tryckpapper. Kommer Storbritannien med i EEC är det ett krav från deras (Kanadas) sida att tullen på tidningspapper borttages helt. Med tanke på de höga brittiska tullarna på annat tryckpapper är det dock inte troligt att engelsmännen kommer att kräva en sänkning av tullen på denna varukategori. Sveriges exportsituation för journal- och andra tryckpapper synes således vara helt beroende av hur det går med vår anslutning till europamarknaden.

TABELLBILAGA

Tab.bil. IV:1

Produktion och konsumtion av journalpapper i Sverige 1950-1961 i ton

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Produktion av journalpapper (enligt Pappersbruksföreningens statistik)	29 010	30 757	34 057	43 568	51 739	55 262	65 147	81 923	90 697	98 081	114 800	139 643
Export	845	1 890	2 580	4 370	8 650	9 160	9 140	20 310	22 280	24 110	36 980	58 215
Leveranser till svenska förbrukare	28 165	28 869	31 473	39 198	43 085	46 099	56 009	61 615	68 414	73 971	77 818	81 412
Tidskriftspapper innehållande över 45 procent slipmassa (Industristatistiken: råvaruförbrukning till Pappersförädling och grafisk industri)	36,7	38,1	41,5	47,0	50,8	57,4	60,6	67,1	68,3			

Tab.bil. IV:2 Förteckning över de 40 största periodiska tidningarna i Sverige mätt efter pappersförbrukningen 1960
(Åtgångstalen är ej uppräknade.)

	<u>Årston</u>
1. ICA-kuriren	5 870
2. Veckorevyn	3 969
3. Hemmets Veckotidning	3 756
4. Året Runt	3 413
5. Allers	3 411
6. Vi	2 687
7. Femina	2 210
8. Svensk Damtidning	2 128
9. Jordbrukarnas föreningsblad	2 000
10. Bildjournalen	1 869
11. Nya Damernas Värld	1 864
12. Hela Världen	1 342
13. Se	1 258
14. Husmodern	1 245
15. Hemmets Journal	1 242
16. Röster i Radio-TV	1 207
17. Metallarbetaren	930
18. Folket i Bild	925
19. Veckojournalen	848
20. RLF-tidningen	802
21. Allas Veckotidning	796
22. Svenska Journalen	707
23. Lektyr	603
24. Det Bästa	599
25. Säningsmannen	564
26. Idun	497
27. Allt i Hemmet	378
28. Levande Livet	369
29. SIA	359
30. Tidsfördriv	343
31. Byggnadsarbetaren	333
32. Kalle Anka	331
33. Fickjournalen	293
34. Teknikens Värld	283
35. Ungdomsnytt	253
36. Vår Bostad	235
37. Hemmets Vän	213
38. Kommunalarbetaren	207
39. Motor	206
40. Bilekonomi	171

Tabellbilaga IV:3 a. Pappersåtgången i ton 1960 till de 40 största periodiska tidningarna i Sverige fördelad efter kvalitet, tryckmetod och arkvikt. (Åtgångstalen ej korrigerade)

Arkvikt gr/m ²	50-56	56-62	62-68	68-74	74-98	98
Bestruket A					193	19
tryck- B						
papper C					1 951	44
Summa 2 207					2 144	63
Obestruket A					29	
journal- B		20 613	13 813	942	166	
papper C			2 919		156	585
Summa 39 223		20 613	16 732	942	351	585
Glättat A		2 212				
tidnings- B		757				
papper C						
Summa 2 969		2 969				
Vanligt A		6 317				
tidnings- B						
papper C						
Summa 6 317		6 317				

Tabellbilaga IV:3 b. Pappersåtgången i ton 1960 till den periodiska pressen i Sverige utom de 40 största tidningarna fördelad efter kvalitet, tryckmetod och arkvikt. (Åtgångstalen ej korrigerade)

Arkvikt gr/m ²	50-56	56-62	62-68	68-74	74-98	98
Träfritt A						
tryck- B						
papper C					20	
Summa 20					20	
Bestruket A				17	5 969	1 557
tryck- B						
papper C						9
Summa 7 543				17	5 969	1 566
Obestruket A		87	143	409	134	16
journal- B	144	64	574	59		
papper C			104			
Summa 1 734	144	151	821	468	134	16
Glättat A	346					
tidnings- B						
papper C						
Summa 346	346					
Vanligt A	98					
tidnings- B						
papper C						
Summa 98	98					

A = högtryck (boktryck)

B = djuptryck

C = offset

Tab.bil. V:1

Konsumtionen av tidnings- och journalpapper i Storbritannien i 1 000 ton

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Tidningspapper: Konsumtion	653	606	651	780	834	896	960	1028	1087	1115	1331
Tryck- och skrivpapper: Konsumtion (Gruppen innefattar även journalpapper)	677	738	594	633	675	919	874	842	882	865	908
Journalpapper: Produktion	207	205	205	236	285	325	340	323	330	285	322
(Mechanical Import	5	9	6	1	2	2	2	2	4	4	5
printing Export	36	37	27	19	23	45	45	46	43	40	38
paper) Konsumtion	171	177	184	218	264	282	297	279	291	241	289

Förteckning över de största engelska tidskrifterna rangordnade
efter pappersförbrukningen per år

Anm. I förteckningen har upptagits 108 st tidningar som utvalts med avseende på årsupplagens storlek och inte efter pappersåtgången per år. Endast omkring de 70 första tidningarna kan därför med hög säkerhet sägas vara de största engelska pappersförbrukarna.

	Antal ggr per år	Netto- upplaga i 1000 ex	Årsupplaga i milj.ex.	Exemplarets vikt i gram	Årston
1. Radio Times	52	7 003	364,2	132,1	48 000
2. Woman	52	3 103	161,4	207,6	33 500
3. TV-Times	52	3 944	205,1	82,6	16 950
4. Woman's own	52	2 317	120,5	127,3	15 350
5. Woman's mirror	52	1 200	62,4	194,0	12 100
6. Woman's realm	52	1 273	66,2	170,6	11 270
7. Reveille	52	1 855	96,5	70,6	6 820
8. Woman's weekly	52	1 460	75,9	88,3	6 700
9. Woman's illustrated	52	725	37,7	161,9	6 100
10. Today (John Bull)	52	900	46,8	122,2	5 740
11. Woman's day	52	930	48,4	117,7	5 690
12. Weekend	52	1 321	68,7	75,3	5 150
13. Amateur Gardening	52	279	14,5	269,0	3 900
14. Titbits	52	794	41,3	89,9	3 720
15. The Farmers Weekly	52	151	7,9	377,0	2 978
16. Woman and Home	12	703	8,4	334,3	2 810
17. Reader's Digest	12	1 110	13,3	188,7	2 715
18. The Motor	52	112	5,8	459	2 662
19. Popular Gardening	52	192	10,0	210,5	2 105
20. The Autocar	52	133	6,9	274,5	1 894
21. Eagle	52	613	31,9	55,5	1 770
22. Homes and Gardens	12	181	2,17	580+185 =765	1 660
23. Practical Householder	12	449	5,4	283,5	1 531
24. Woman's Journal	12	266	3,19	475,0	1 515
25. Vogue	16	170	2,7	548,5	1 481
26. Peoples Friend	52	428	22,3	64,0	1 427
27. Marty	52	429	22,3	60,0	1 338
28. The Grocer	52	57	2,96	309+ +inl.137	915 406 } 1 321

	Antal ggr per år	Netto- upplaga i 1000 ex	Årsupplaga i milj.ex.	Exemplarets vikt i gram	Årston
29. TV Guide	52	293	15,2	86,0	1 307
30. Household Shopping Guide	3	12 338	37,0	33,5	1 240
31. Punch	53	120	6,4	191,5	1 226
32. Boyfriend	52	387	20,1	60,0	1 206
33. Do it yourself	12	322	3,86	312	1 204
34. Mirabelle	52	336	17,5	68,7	1 202
35. The Smallholder	52	164	8,5	140,0	1 190
36. Home Maker	12	298	3,58	323	1 156
37. The Viewer	52	297	15,4	75	1 155
38. Girl	52	509	26,5	43,5	1 153
39. The Motor Cycle	52	150	7,8	141,0	1 100
40. The Universe	52	291	15,1	70,5	1 065
41. The Economist	52	66	3,43	310	1 063
42. Honey	12	250	3,0	344	1 032
43. Amateur Photographer	52	74	3,85	266	1 024
Housewife	12	194	2,33	430	1 002
45. She	12	259	3,11	318,5	991
46. Every Woman	12	288	3,46	283	979
47. Victor (Thomson Boy's Papers)	52	ca 350	18,2	53,5	973
48. Car Mechanics	12	325	3,52	274	964
49. Home	12	182	2,18	437	953
50. Rower and Adventure (Thomson Boy's Papers)	52	288	15,0	60	900
51. Lion	52	373	19,4	43,0	834
52. Country Life	52	44	2,29	360,5	826
53. Vanity Fair	12	185	2,22	370,5	823
54. Nursing Mirror	52	65,8	3,2	246,5	789
55. Practical Motorist	12	254	3,05	247	753
56. Roxy	52	260	13,5	50,2	678
57. Motor Cycling	52	99	5,1	122	622
58. Modern Woman	12	175	2,1	293,0	615
59. TV Post	52	103	5,4	104	562
60. Teachers World	52	57	2,96	190,0	562
61. Christian Herald	52	225	11,7	47,0	550
62. Motspur	52	210	9,6	40,0	540

	Antal ggr per år	Netto- upplaga i 1000 ex.	Årsupplaga i milj.ex.	Exemplarets vikt i gram	Årston
63. The Lady	52	86	4,47	(187,5) 116,5	(838) 521
64. Swift	52	206	10,7	45	482
65. Robin	52	282	14,7	31,7	466
66. TV-Express Weekly	52	200	10,4	43,5	452
67. New Statesman	52	80	4,16	106	441
68. Home Magazine	12	775	9,3	48	446
69. The New Scientist	52	50	2,6	153	398
70. Angling Times	52	123	6,4	61,5	394
71. Parade and Blightly	52	111	5,8	66,5	386
72. Wizard	52	184	9,6	40,0	384
73. Electrical Review	52	17	0,88	435,5	383
74. True Magazine	12	214	2,57	125,0	321
75. Photoplay	12	182	2,18	136	296
76. The Baby Book	4	(425)	1,7	173,0	294
77. British Farmer	12	203	2,44	120,5	294
78. Sunday Companion	52	100	5,2	55	286
79. TV-Comic	52	200	9,2	31	285
80. Home words (två storlekar)	12	1 313	15,8	15,5) 20,0) 18,0	280
81. Machinery	52	11,3	0,59	467	276
82. New Musical Express	52	116	6,0	45	270
83. Sporting Record	52	98	5,1	52,0	265
84. House and Hound	52	46	2,39	105	251
85. Spar Woman's Chronicle	12	290	3,48	70,0	244
86. Motorcycle News	52	62	3,22	72	232
87. ABC Film Review	12	267	3,2	64,0	205
88. Co-operative News	52	60	3,12	59,3	185
89. Transport and General Worker's Record	12	210	2,52	71	179
90. Melody Maker	52	52	2,7	65,0	176
91. Cage Birds	52	56	2,9	60,0	174
92. Time and Tide	52	28	1,46	119,5	174
93. Pins and Needles	12	121	1,45	117	170
94. Boxing News	52	75	3,9	38,9	152
95. Valentine	52	496	2,58	58,0	150
96. Life and Work	12	219	2,63	55,5	146

	Antal ggr per år	Netto- upplaga i 1000 ex.	Årsupplaga i milj.ex.	Exemplarets vikt i gram	Årston
97. Exchange and Mart	52	225	11,7	116,5	136
98. Home and Country	12	123	1,48	89,2	132
99. The Listener and BBC Television Review	12	102	1,22	104,5	127
100. Charles Buchan's Football Monthly	12	127	1,52	82,0	125
101. Ireland's Own	52	50	2,6	47,5	124
102. Stitchcraft	12	123	1,48	75,5	112
103. Vouge Pattern Book	6	85	0,51	187	95
104. Modern Miss	3	500	1,5	54	81
105. Church News	12	250	3,0	21,0	63
106. CSMA Gazette	12	110	1,32	47,0	62
107. Contractor	52	8,5	0,44	110	48
108. Home and Family	4	398	1,59	24,0	38

Tabellbilaga V:3 a. Pappersåtgången i ton 1960 till de 70 största periodiska tidningarna i England fördelad efter kvalitet, tryckmetod och arkvikt. (Åtgångstalen ej korrigerade)

Arkvikt		50	50-56	56-62	62-68	68-74	74-98	98
Träfritt tryckpapper	A				100	39		102
	B							
	C							
Summa	241				100	39		102
Bestruket tryckpapper	A				774	380	2 703	3 645
	B							74
	C						109	96
Summa	7 781				774	380	2 812	3 815
Obestruket journalpapper	A			7 319	5 191	1 646	2 279	
	B		19 014	53 271	53 856	5 733	5 184	
	C			2 811	2 252			
Summa	158 556		19 014	63 401	61 299	7 379	7 463	
Glättat tidningspapper	A		48 855	4 915	1 507			
	B		6 260					
	C	466						
Summa	62 003	466	55 115	4 915	1 507			
Vanligt tidningspapper	A	806	8 555	7 498	435	167		
	B							
	C							
Summa	17 461	806	8 555	7 498	435	167		

Tabellbilaga V:3 b. Pappersåtgången i ton 1960 till den periodiska pressen i England utom de 70 största tidningarna uppdelad efter kvalitet, tryckmetod och arkvikt (Åtgångstalen ej korrigerade)

Arkvikt		50-56	56-62	62-68	68-74	74-98	98
Träfritt tryck-papper	A					487	650
	B						
	C						
Summa	1 137					487	650
Bestruket tryck-papper	A			108	650	9 222	9 702
	B						201
	C		17			122	32
Summa	20 154		17	108	650	9 344	9 935
Obestruket journal-papper	A		3 086	659	541	11 077	8 175
	B		786	1 062	393	5	
	C						
Summa	25 784		3 872	1 721	934	11 082	8 175
Glättat tidnings-papper	A	292	5 462	293	164		
Summa	6 211	292	5 462	293	164		
Vanligt tidnings-papper	A	1 006	7 130	49			
Summa	8 185	1 006	7 130	49			

Förteckning över de största västtyska populär- och facktidningarna rangordnade efter pappersförbrukning per år

Anm. De 103 tidningar, som tagits upp i förteckningen har i huvudsak utvalts efter årsupplagens storlek, då tidningens vikt inte var känd. Endast omkring de 70 första tidningarna kan därför med någorlunda hög säkerhet sägas vara de största pappersförbrukarna.

	Antal ggr per år	Upplagan i 1000 ex.	Årsupplagan i milj.ex.	Exemplarets vikt	Årston
1. Hör zu (Rundfunk- und Fernsehzeitschrift)	52	3 660	190,3	189,5	35 900
2. Hören und Sehen (Rundfunk- und Fernsehillustrierte)	52	1 236	64,3	248,0	15 950
3. Stern- die grosse Illustrierte	52	1 315	68,4	212,0	14 510
4. Quick	52	1 390	72,3	148,2	10 750
5. Revue	52	1 122	58,3	149,1	8 720
6. Neue Illustrierte	52	927	48,2	151,9	7 310
7. Bunte Illustrierte	52	687	35,7	171,0	6 105
8. Constanze	26	656	17,1	342,6	5 850
9. Praline	26	544	14,1	411,0	5 795
10. Film und Frau	26	450	11,8	487,0	5 746
11. Das Neue Blatt	52	952	49,5	104,2	5 150
12. Heim und Welt	52	929	48,3	103,0	4 970
13. Gong - Rundfunk und Fernsehzeitschrift	52	410	21,3	218,2	4 650
14. Radio-Fernseh-Revue	52	691	35,9	105,7	3 685
15. Bild und Funk (Program-zeitschrift)	52	451	23,5	146,7	3 440
16. Der Spiegel	52	379	19,7	171,4	3 371
17. Frankfurter Illustrierte	52	549	28,5	117,3	3 340
18. Burda-Moden	12	700	8,4	392,5	3 297
19. Neue Welt am Sonnabend	52	598	31,1	105,2	3 280
20. Radio-Fernseh-Revue	52	641	33,3	94,5	3 147
21. TV-Fernseh-Woche	52	431	22,4	133,5	2 990
22. Brigitte	26	511	13,3	200,5	2 667
23. Ihre Freundin	26	410	10,7	249,0	2 664

	Antal ggr per år	Upplagan i 1000 ex.	Årsupp- lagan i milj.ex.	Exempla- rets vikt	Årston
24. Funk-Uhr (Rundfunk und Fernsehzeitschrift)	52	452	23,5	106,3	2 658
25. Für Sie	26	496	12,3	211,5	2 601
26. Bravo (Zeitschrift für Film und Fernsehen)	52	593	30,8	81,9	2 520
27. Kristall	26	446	11,6	195,5	2 268
28. Neuer Schnitt	12	598	7,2	292,5 (inlaga 59,0)	2 106 (425)
29. Lesering-Illustrierte	4	2 850	11,4	181,6	2 063
30. Neue Post	52	417	21,7	85,1	1 850
31. Das grüne Blatt	52	413	21,5	83,7	1 800
32. Die Kluge Hausfrau	52	1 448	75,3	23,3	1 750
33. Wochenende	52	406	21,0	79,2	1 660
34. Landwirtschaftliches Wochenblatt	52	151	7,9	209,0	1 651
35. Walt Disney's Micky Maus	52	476	24,8	65,0	1 610
36. Funk und Familie	52	279	14,5	89,0	1 291
37. Tipp mit Glück	52	552	28,7	39,5	1 133
38. Die Christliche Familie	52	239	12,4	82,5	1 023
39. Christ und Welt	52	125	6,5	155,5	1 011
40. Frau im Spiegel	52	233	12,1	80,0	968
41. Hobby (Stuttgart)	12	331	4,0	231,0	924
42. Kirche und Leben/ /Echo der Zeit	52	222	11,5	74,5 98,5	857 1 133
43. Mann in der Zeit	12	685	8,2	99,5	816
44. Reve-Post	52	500	26,0	29,0	754
45. Württembergisches Wochen- blatt für Landwirtschaft	52	81	4,2	176,5	741
46. Feld und Wald	52	87	4,5	163,5	736
47. Ö.T.V.-Presse	12	931	11,2	64,0	717
48. Deutsche Hausfreund Illustrierte	52	161	8,3	85,0	706
49. Magazin der Hausfrau	52	535	27,9	25,0	698
50. Der Dom	52	175	9,1	73,5	669
51. Frau im Heim mit Illustrier- te Wochenspiegel	52	386	20,1	32,5	653
52. Der Grundstein	26	500	13,0	50,0	650
53. Die Sparfamilie	26	412	10,7	59,5	637

	Antal ggr per år	Upplagan i 1000 ex.	Årsupp- lagan i milj.ex.	Exempla- rets vikt	Årston
54. Fleischer-Kundenpost	52	502	26,1	24,0	626
55. Paulinus	52	150	7,8	80,6	624
56. Liboriusblatt	52	200	9,4	60,0	624
57. Neue Bildpost	52	332	17,3	35,5	614
58. Das Ostpreussen Blatt	52	125	6,5	93,0	605
59. Das Haus Ausgabe A	6	A=130	A=0,8	108,0	86
" B		B=931	B=5,6		605
60. Ratgeber für Haus und Familie	12	418	5,0	120,0	600
61. Der Deutsche Eisenbahner	24	466	11,2	47,5	532
62. Bäckerblume vereinigt mit Bäckerkurir	52	316	16,4	32,0	525
63. St. Konradsblatt	52	180	9,4	55,5	522
64. Die Fackel	12	1 026	12,3	41,5	510
65. Mein Eigenheim	6	850	5,1	99,0	505
66. Heim und Werk	26	280	7,3	69,0	504
67. Kasseler Sonntagsblatt	52	154	8,0	62,0	496
68. Jolanthe	52	375	19,5	25,0	488
69. Frisch und Froh	26	719	18,7	24,0	449
70. Illustrierte Berliner Zeitschrift	52	107	5,6	80,0	448
71. Deutsche Post	24	295	7,1	60,8	432
72. Chic	12	55,4	0,66	622,5	411
73. Der Rasselbarde	26	181	4,7	84,5	397
74. Sportmagazin (Montags)	52	108	5,6	70,0	392
(Donnertags)		65	3,4	28,0	95
75. Reichsbund	12	698	8,4	46,5	391
76. Gesundes Leben	12	474	5,7	65,0	371
77. Madame	12	65	0,78	451,0	352
78. Koma-Dreieck	24	329	7,9	43,5	344
79. Lockende Linie	12	930	11,2	30,0	336
80. Der Angestellte	12	440	5,3	61,0	323
81. Dein Leben	12	501	6,0	53,5	321
82. Der Beamtenbund	12	512	6,1	52,0	317
83. Frag Mich Doch - Mein Kundendienst	52	380	19,8	15,5	307
84. Frau und Mutter	12	627	7,5	38,5	289

	Antal ggr per år	Upplagan i 1000 ex.	Årsupp- lagan i milj.ex.	Exempla- rets vikt	Årston
85. ADAC Motorwelt	12	170	2,0	134,0	268
86. Gesichertes Leben	6	1 065	6,4	38,0	243
87. Wirtschaft und Wissen	12	418	5,0	46,0	230
88. Glücklich Wohnen	6	490	2,9	78,0	226
89. Der Sonntagsbraten	26	251	6,5	33,5	218
90. Hausfrauenblatt mit Dein Drogist - Dein Berater, Vereinigt mit "Das Familien Magazin"	52	163	8,5	24,5	208
91. Drogisten - Illustrierte	12	692	8,3	25,0	208
92. Das Sozialblatt	12	311	3,7	54,0	200
93. Wille und Weg	12	447	5,4	32,5	178
94. Nimm Mich Mit	52	202	10,5	16,5	173
95. Felix	52	85	4,4	38,0	167
96. Simplicissimus	52	48	2,5	65,0	163
97. Gazelle	6	640	3,8	42,3	161
98. Reifeisen-Bildpost	12	278	3,3	48,5	160
99. Kicker	52	51	2,7	54,5	147
100. Stella-Roman	52	42	2,2	63,0	139
101. Bäckerpost	26	217	5,6	24,0	134
102. Die Fürchte Post	52	150	7,8	17,0	133
103. Harry	52	45	2,3	55,0	127
104. Ja Zum Leben	6	1 000	6,0	18,0	108
105. VDI - Zeitschrift	36	15	0,5	210,5	105
106. Sport-Wette	52	89	4,6	21,0	97
107. Kaffestunde	26	118	3,1	17,5	54
108. Der Motor Tip	12	125	1,5	16,8	25

Tab.bil. VI:2 a

Pappersåtgången 1960 till de 70 största periodiska tidningarna i Västtyskland fördelade efter kvalitet, tryckmetod och arkvikt (Åtgångstalen ej korrigerade) (ton)

Arkvikt	< 50	50-56	56-62	62-68	68-74	74-98	98<
Träfritt A			37	69			36
B							
C							
Summa 142			37	69			36
Bestruket A						101	
B						380	610
C							
Summa 1 091						481	610
Obestruket A			173	1 877		916	36
B			66 809	89 373	3 744	11 464	
C							
Summa 174 392			66 982	91 250	3 744	12 380	36
Glättat tidningspapper A		2 118	1 213				
B							
C							
Summa 3 331		2 118	1 213				
Vanligt tidningspapper A	1 511	31 132					
B		267	415				
C							
Summa 33 325	1 511	31 399	415				

Tab.bil. VI:2 b

Stickprovsundersökningen av västtysk periodisk press. Papperskvaliteten fördelad efter tryckmetod och arkvikt (ton)

Arkvikt	50-56	56-62	62-68	68-74	74-86	86-98	98<
Träfritt A				11,5	32,6	0,8	0,7
B							
C							
Summa 45,6				11,5	32,6	0,8	0,7
Bestruket A				6,1	22,5	68,1	56,0
B							
C					2,8		
Summa 155,5				6,1	25,3	68,1	56,0
Obestruket A	22,3	52,3	16,0	66,0	6,8		1,2
B		63,0					6,8
C							
Summa 234,4	22,3	115,3	16,0	66,0	6,8		8,0
Glättat tidningspapper A							
B							
C							
Summa -							
Vanligt tidningspapper A	310,1						
B							
C							
Summa 318,5	310,1						8,4
Bokpapper A					1,9		
B							
C							
Summa 1,9					1,9		

Anm. Siffrorna avser de 36 analyserade tidningar som kunnat införskaffas av 65 slumpmässigt utvalda. På grund av det stora bortfallet har ingen uppräknning till totalnivå gjorts.

Tab.bil. VII:I

Förteckning över de största franska populär- och facktidningarna rangordnade efter pappersförbrukningen per år.

Anm. De tidningar som införskaffades och analyserades i första omgången har utmärkts med ett +-tecken

	Antal ggr per år	Tryckupplaga i 1000 ex.	Årsupplaga i milj.ex.	Exemplarets vikt i gram	Årston
+ 1. Paris Match	52	1 657	86,1	224,8	19 338
+ 2. Femmes d'Aujourd'hui	52	1 215	63,2	170,8	10 765
+ 3. Nous Deux	52	1 447	76,8	120,0	9 210
+ 4. Elle	52	760	39,5	188,5	7 453
+ 5. Ici Paris	52	816	42,5	158,8	6 740
+ 6. France-Dimanche	52	961	50,0	134,0	6 700
+ 7. L'Echo de la Mode	52	1 010	52,5	124,8	6 535
+ 8. Marie Claire	12	1 154	13,8	460,1	6 357
+ 9. Jour de France	52	477	24,8	(320,5) 256,0	6 349
+ 10. Bonnes Soirées	52	730	37,9	109,4	4 150
11. Herrisson	52	600	31,2	133,0	4 150
+ 12. Pour vous Madame	12	715	37,2	101,8	3 787
13. Mode de Paris	52	515	26,8	128,0	3 430
14. Journal du Dimanche	52	690	35,9	95,0	3 410
15. La Vie Catholique	52	505	26,2	123,5	3 236
+ 16. Intimité de foyer	52	590	25,5	105,6	2 693
+ 17. Mode et Travaux	12	1 117	13,4	164,6	2 680
+ 18. Marie France	13	760	9,9	246,8	2 441
+ 19. Sélection de Reader's Digest	12	1 290	15,5	152,7	2 371
+ 20. Confidences	52	420	21,8	99,0	2 158
+ 21. Le Pèlerin	52	567	29,5	72,9	2 147
+ 22. L'Express	52	190	9,9	215,6	2 130
+ 23. Auto-Journal	24	391	9,4	226,0	2 120
24. Tele 7 Jour	52	280	14,6	131,0	1 913
25. Journal de Mickey	52	663	34,5	55,0	1 898
+ 26. Le Chasseur Français	12	840	10,1	175,9	1 777

	Antal ggr per år	Tryck- upplaga i 1000ex.	Årsupp- laga i milj.ex.	Exempla- rets vikt i gram	Årston
27. Détective	52	331	17,2	95,0	1 634
28. Télé-Magazine	52	307	16,0	100,5	1 603
29. Chez Nous	52	299	15,5	103,0	1 597
30. La Vie en Fleurs	52	287	14,9	103,0	1 538
31. Revue de Touring Club de France	12	690	8,3	174,5	1 445
32. La Presse	52	210	10,9	128,0	1 395
33. Coopérateur de France	52	978	23,5	56,0	1 314
34. Tintin	52	257	13,4	93,0	1 245
+ 35. Constellation	12	519	6,2	197,8	1 227
36. Cinémonde	52	207	10,7	109,0	1 171
37. Le Bled	24	250	6,0	186,0	1 116
38. La Vie du Rail	52	229	11,9	86,0	1 026
39. La Semaine Radiophonique	52	214	11,1	89,5	995
40. La Vie Française	52	115	6,0	161	964
41. Action Automobile	12	478	5,7	165,7	950
42. Pilote	52	200	10,4	89,0	926
43. Journal de la France Agricole	52	119	6,2	149,5	926
+ 44. L'Écho des Françaises	12	2 100	25,2	35,5	895
45. Votre Mode	52	158	8,2	108,0	889
+ 46. Noir et Blanc	52	283	14,7	57,8	848
47. La Vie des Métiers	12	831	10,0	85,0	847
48. Rêve	52	198	10,3	81,0	834
49. Vaillant	52	178	9,2	87,5	808
50. Marius	52	132	6,8	111,0	759
51. Courrier Français du Dimanche	52	157	8,2	87,0	710
52. Foyer Rural	52	127	6,6	107,0	707
53. Le Monde & la Vie	12	200	2,4	290,0	696
54. Mon Ouvrage	12	391	4,7	146,5	687
55. Guérir	12	328	3,9	173,2	683
56. Miroir Sprint	52	116	6,0	107,2	646
57. Histoire	12	346	4,1	155,0	643
+ 58. Lectures Pour Tous	12	200	2,4	262,3	630

	Antal ggr per år	Tryck- upplaga i 1000 ex.	Årsupp- laga i milj.ex.	Exempla- rets vikt i gram	Årston
+ 59. Réalités	12	125	1,5	403,7	606
60. L'Intrépide	24	224	5,4	114,0	614
61. Coeurs Vaillants	52	186	9,7	63,0	611
62. Science & Vie	12	257	3,1	193,0	596
63. Rustica	52	164	8,5	63,0	537
64. Fripounnet & Marisette	52	205	10,7	50,0	533
65. Maison Française	12	54	0,65	815,5	526
66. Ames Vaillantes	52	155	8,1	63,5	512
67. Vôtre Beauté	12	71	0,85	579,5	492
68. La Voix des Parents	12	390	4,7	101,0	472
+ 69. Femmes Pratique	4	275	1,1	420,6	463
70. Terre (la)	52	147	7,6	53,0	405
71. Famille Educatrice	12	753	9,0	43,5	393
72. Messages du Secours Catholique	12	499	6,0	65,0	389
+ 73. Jardin de Modes	12	159	1,91	204,4	390
74. Miroir des Sports	52	135	7,0	52,0	364
75. Sport & Vie	12	190	2,28	157,0	357
76. Ami du Peuple	52	103	5,4	66,5	356
+ 77. Art Ménagers	12	162	1,95	172,1	335
78. Systeme "D"	12	194	2,32	132,5	308
79. Rallye Jeunesse	12	173	2,08	143,5	297
80. Bonheur	12	485	5,8	47,0	273
81. Pour Nos Jardins	6	739	4,44	61,0	270
82. Tribune du Monde Rural	12	166	1,99	120,0	238
83. Journal de Nano-Nanette	52	116	6,0	39,5	238
84. Le Particulier	12	142	1,7	123,0	209
+ 85. Plaisir de France	12	35	0,42	454,3	191
86. Dimanche	52	176	9,2	18,0	165
87. Science & Avenir	12	257	1,23	134,0	165
88. France Monde Catholique	12	262	3,15	42,6	134
+ 89. La Revue des Voyages	4	30	0,12	918,6	110
90. La Voix de Planteurs de Tabac	12	110	1,3	69,0	91

	Antal ggr per år	Tryck- upplaga i 1000 ex.	Årsupp- laga i milj.ex.	Exempla- rets vikt i gram	Årston
91. Journal Musical Français	10	120	1,2	71,5	86
92. Cheminot Retraite	12	210	2,6	27,0	71
93. Betteravier Français	12	91	1,09	61,2	67
94. Nous Quartiers	12	328	3,9	14,5	57
95. La Voix du Combattant	12	138	1,66	31,5	52

Tab.bil. VII:2a

Pappersåtgången 1960 till de 70 största periodiska tidningarna i Frankrike fördelade efter kvalitet, tryckmetod och arkvikt
(Åtgångstalen ej korrigerade) (ton)

Arkvikt	< 50	50-56	56-62	62-68	68-74	74-98	98<
Träfritt A						45	130
B						-	67
C						-	-
Summa 242						45	197
Bestruket A					39	-	1 477
B					3 668	-	1 851
C					-	1 632	228
Summa 8 895					3 707	1 632	3 555
Obestruket A		549	-	-	-	20	-
B		6 711	71 879	7 250	6 545	3 075	793
C		1 008	1 160	-	2 310	-	129
Summa 101 429		8 268	73 039	7 250	8 855	3 095	922
Glättat tidningspapper A		6 337	29				
B		4 693	1 175				
C		1 709	-				
Summa 13 943		12 739	1 204				
Vanligt tidningspapper A	571	30 911	249	-			
B	-	707	-	210			
C	-	3 400	707	-			
Summa 36 755	571	35 018	956	210			

Tab.bil. VII:2b

Stickprovsundersökningar av fransk periodisk press.
Papperskvaliteten fördelad efter tryckmetod och arkvikt (ton)

Anm. Siffrorna avser de 35 tidningar som kunnat införskaffas och analyseras av de 73 slumpmässigt utvalda. På grund av det stora bortfallet har ingen uppräknig till totalnivå gjorts.

Arkvikt	>50	50-56	56-62	62-68	68-74	74-86	86-98	98<
Träfritt A					4,86	5,90	194,80	1,02
B							47,30	
C						0,44		
Summa 254,32					4,86	6,34	242,10	1,02
Bestruket A				1,65	102,08	118,13	37,49	108,82
B								
C								
Summa 368,17				1,65	102,08	118,13	37,49	108,82
Obestruket A			21,75	6,98	80,96	7,22		38,60
B					251,30		0,94	
C				18,59				
Summa 426,34			21,75	25,57	332,26	7,22	0,94	38,60
Glättat tidningspapper A			2,8					
B								
C								
Summa 2,8			2,8					
Vanligt tidningspapper A	8,23	59,12	49,50					
B								
C								
Summa 116,85	8,23	59,12	49,50					

Tab.bil. VIII:1 Förteckning över de 70 största italienska tidningarna rangordnade efter pappersförbrukningen under 1960

Tidningar	Antal nummer per år	Upplaga i 1000 ex.	Arsupplaga i milj.ex.	Exemplarets vikt	Årston
1. Oggi	52	1 000	52,0	263,4	13 700
2. Grand Hotel	52	1 260	65,5	148,9	9 750
3. Comenica del Correre	52	1 000	52,0	132,0	6 850
4. Tempo	52	480	25,0	254,3	6 320
5. Radiocorriere	52	800	41,6	130,5	5 425
6. Annabella	52	420	21,8		5 385
7. Gente	52	480	25,0	211,0	5 250
8. Grazia	52	356	18,5	264,0	4 883
9. Famiglia Cristiana	52	880	45,8	100,8	4 598
10. Bolero Film	52	620	32,2	128,7	4 150
11. Epoca	52	276	14,4	276,3	3 967
12. Sorrisiet Canzoni	52	512	26,6		3 600
13. Sogno	52	533	27,7		3 180
14. Europea	52	210	10,9	271,5	2 968
15. Gioia	52	300	15,6	188,4	2 940
16. Eva	52	270	14,0	201,5	2 832
17. Rotosei	52	178	9,3		2 423
18. Vie Nuove	52	180	9,4		2 070
19. Automobile	52	350	18,2	110,5	2 015
20. Visto	52	190	9,9	203,6	2 008
21. Settimo Giorno	52	180	9,4	203,6	1 906
22. Intimatadela famiglia	52	300	15,6	118,5	1 849
23. Corriere dei Piccoli	52	430	22,4	79,7	1 783
24. Alba	52	180	9,4	169,5	1 593
25. Novella	52	207	10,8	144,0	1 555
26. Confidenze	52	194	10,1	142,0	1 434
27. Selezion del Reader's Digest	12	630	7,6	189,5	1 428
28. Tribuna Illustrata	52	255	13,3	105,0	1 397
29. Le Ore	52	120	6,2	223,5	1 386
30. Noi Donne	52	200	10,4	128,9	1 340
31. Marie Claire	52	110	5,7	230,5	1 314
32. Musichiere	52	208	10,8	115,5	1 247
33. Orrizonti	52	150	7,8	154,5	1 204
34. Settimana Radio TV	52	280	14,6	129,5	1 180
35. Topolino	52	251	13,1	90,0	1 179

Tidningar	Antal nummer per år	Upplaga i 1000 ex.	Arsupplaga i milj.ex.	Exemplarets vikt	Årston
36. Settimana Ecrigmistica	52	400	20,8	51,5	1 072
37. Arianna	12	237	2,8	356,9	1 015
38. Luna Park	52	210	10,9	88,0	959
39. ABC	52	100	5,2	180,0	936
40. Così	52	120	6,2	145,0	899
41. Espresso	52	100	5,2	158,3	823
42. Sunesso	12	160	1,9	406,0	780
43. Quattroruote	12	180	2,2	356,2	769
44. Confessioni	52	160	8,3	83,5	693
45. Bella	52	134	7,0	95,0	665
46. Borghese	52	90	4,7	126,5	595
47. Rossana	12	120	1,44	410,0	590
48. Cucina Italiana	12	130	1,56	347,5	542
49. Sport Illustrato	52	80	4,2	124,5	523
50. Vostre Novelle	52	70	3,6	142,0	511
51. La Madre	12	150	1,8	284,0	511
52. Informatore Moderna	52	150	7,8	59,0	460
53. Terre e Vita	52	80	4,2	108,5	456
54. Lo Spensio	52	60	3,1	142,5	442
55. Vita	52	55	2,86	138,0	395
56. Mani di Fata	12	260	3,1	113,6	354
57. Lei	52	60	3,1	111,5	346
58. Fantasia	12	75	0,9	352,0	317
59. Storia Illustrata	12	90	1,08	274,5	296
60. Vie d'Italia	12	90	1,08	260,0	281
61. La Donna	12	70	0,84	288,5	242
62. Donna, Casa, Bambino	12	150	1,8	133,0	239
63. Candido	52	55	2,86	83,0	237
64. Confezione	12	80	0,96	227,0	218
65. Domus	12	30	0,36	489,0	176
66. Rakam	12	57	0,68	257,0	174
67. Travaso	12	80	0,96	160,5	154
68. Italia sul Mare	12	18	0,22	695,0	150
69. Meridiano	12	100	1,2	121,0	145
70. Calcio Ciclisimo Illustrato	52	40	2,08	65,0	135

Tab.bil. VIII:2a

Pappersåtgången i ton 1960 till de 70 största periodiska tidningarna i Italien fördelad efter kvalitet, tryckmetod och arkvikt
(Åtgångstalen ej korrigerade)

Arkvikt	50-56	56-62	62-68	68-74	74-86	86-98	98 <
Träfritt A				36			30
B				555	341		108
C					25		44
Summa	1 129			581	366		182
Bestruket A				279	39	416	449
B				710	282	988	2 684
C						107	423
Summa	6 056			989	321	1 511	3 556
Obestruket A				142		68	25
journalpapper B		108 072	12 795	1 126	126	140	19
C		136			36		
Summa	122 685	108 208	12 795	1 268	162	208	44
Glättat tid- A				1 072			
ningspapper B		2 155					
C							
Summa	3 227	2 155		1 072			
Vanligt tid- A		460					
ningspapper B							
C							
Summa	460	460					

Tab.bil. VIII:2 b

Stickprovsundersökningen av italiensk periodisk press.
Papperskvaliteterna fördelade efter tryckmetod och arkvikt (ton)

Anm. Siffrorna avser de 40 tidningar som kunnat införskaffas och analyseras av de 68 slumpmässigt utvalda tidningarna. På grund av det stora bortfallet har ingen annan uppräknig av dessa detaljfördelade åtgångstal gjorts.

Arkvik	> 50	50-56	56-62	62-68	68-74	74-86	86-98	98 <
Träfritt A								0,78
B								
C						9,19		29,46
Summa	39,43					9,19		30,24
Bestruket A		0,75		8,40		23,05	49,20	22,15
B								
C						7,75	16,93	2,83
Summa	131,06	0,75		8,40		30,80	66,13	24,98
Obestruket A		16,68	16,07	19,98	63,04	0,12	0,53	0,74
journalpapper B	0,23		7,80	140,40	2,34			
C				0,03	105,82	0,51		14,30
Summa	388,59	0,23	16,68	160,41	171,20	0,63	0,53	15,04
Vanligt tid- A			470,00					
ningspapper B			61,63					
C								
Summa	531,63		531,63					

Tabellbilaga IX:1 .

Länderfördelning av Sveriges journalpappersexport i ton 1950 - 1960

Land	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
EFTA-länderna												
Storbritannien	-	28	25	-	131	-	-	-	-	-	210	
Danmark	59	3	-	-	-	-	-	-	20	110	1 490	
EEC-länderna												
Belgien + Luxemburg	-	-	-	-	1 632	2 234	2 130	3 040	2 530	2 020	1 670	
Nederländerna	-	-	-	-	914	813	515	1 980	1 400	1 660	1 200	
Frankrike	-	-	-	-	-	-	199	80	-	-	40	
Västtyskland	-	270	979	10	257	19	166	550	2 000	2 440	8 400	
Italien	-	-	391	520	-	-	-	620	1 590	1 000	200	
Övriga Västeuropa och Östblocket	148	12	246	-	805	268	107	560	380	900	890	
Nord- och mellanamerika	-	-	-	-	-	-	-	-	60	120	-	
Sydamerika	576	1 576	728	2 695	3 769	5 029	5 350	11 936	12 800	8 756	10 560	
Australien	-	-	-	993	1 106	10	60	308	660	5 450	7 570	
Afrika	19	-	170	140	622	504	310	886	410	558	3 185	
Asien	43	6	50	8	40	176	260	348	450	357	1 577	
Totalt	845	1 890	2 580	4 370	8 650	9 160	9 140	20 310	22 280	24 110	36 980	

Tabellbilaga IX:2

Länderfördelningen av Finlands, Norges och Österrikes export av vissa pappersslag
i ton år 1960

	Finlands export av tryck- och skrivpapper	Norges export av trähaltigt tryckpapper	Österrikes export av tryck- och skrivpapper
EFTA-länderna			
Storbritannien	1 470	1 193	189
Danmark	6 280	196	121
Schweiz			3 759
Portugal		202	1 300
EEC-länderna			
Belgien + Luxemburg	19 810	10 870	2 145
Nederländerna	5 310	20 754	7 023
Frankrike	3 410	3 330	24
Västtyskland	21 210	4 392	37 639
Italien	60	-	11 612
Övriga Västeuropa	3 960	} 722	9 823
Östblocket	22 586		18 580
Utomeuropeiska länder			
USA + övriga nord- och mellanamerika	5 846	67	
Sydamerika	29 190		
Afrika	10 050	2 511	
Asien	23 020	5 884	
Australien + Nya Zeeland	13 370	2 899	
Totalt	172 930	62 883	125 786

